

311484

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 } డిన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 12-వ తేది మంగళవారము } No 163
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయసామనంపత్తర ఆశ్వయుజమాన శుద్ధ పంచమి. } సంచిక ౧౬౩

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
బెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తోలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

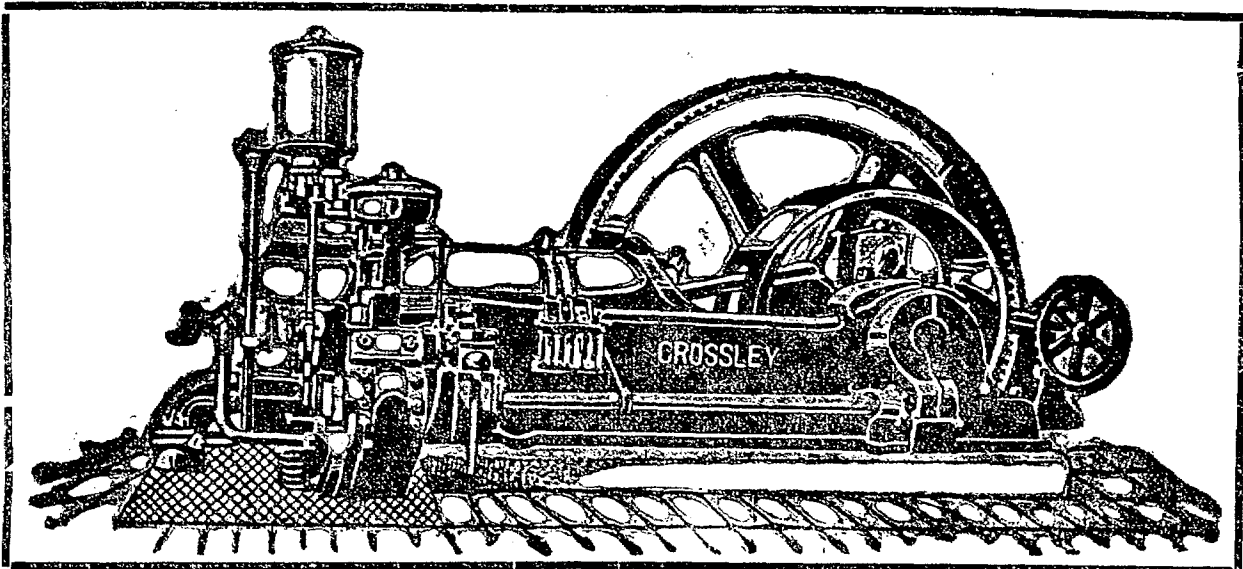
చక్కనిడబ్బీతో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనండ్రిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీది, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

క్రాస్సిగాను అండ్ ఆయిలు ఎంజినుల

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితవ్యయముగలది.

మిక్కిల శ్రేష్ఠ
మైనరకము ఇం
టర్నల్ కంబస్ట్
న్ ఎంజినులు త
యారు చేయుట
యందు 50 సంవ
త్సరముల అను
భవము గలదు.

నూతన ఎంజిన్
రింగు శాస్త్రము
నందు తెలుపబడి
న ప్రకారము సరి
యైన ప్రైము
మూవరు మొద
లగు వాటి తొ
గలదు.

అనుభవము జాస్తిగానుండనవసరములేదు. మిక్కిలి సరసమైననూ సెనుపోయ్యికి ఉపయోగించ వచ్చును. మిక్కిలి మితవ్యయముగలది.

ఎంజినిర్లు, రైసుమిల్లు స్వంతదారులు, వ్యవసాయదారులు, యితరులు మాకు వ్రాయకొరెదము.

క్రాస్సిబ్రదర్సు, (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

Crossley Bros, (Limited) 14, Broadway, Madras.

1546

వేదము.

౧౩ ప్రకరణములుగ విభజించి వ్రాయబడినది.

ఇట్టి గ్రంథములలో ఇదియే మొదటిది.

ఆర్య సామ్రాజ్య వైభవము, విదేశ సంబంధము, ఆర్య విజ్ఞానవైభవము, ఉపసంహారము, అను ప్రకరణములు చదువు నప్పుడు దేహము పులకరించును. "మధ్యాహ్నమునందుండి ఆర్య లిండియానువచ్చి పూర్వజాతులతోడించి ఇండియానుందు నిలిచిపోయిరి" అని పాఠశాలలందు ఉద్ఘాటనతో నేర్చుచు స్వ దేశప్రీతిని, స్వదేశభక్తిని సమూలముగ నశింపజేయుచున్న గు స్పిద్ధాంతమును ఖండించి నేనకామ్రువచనోదాహరణములతోను, మాతృముల్లరు, టైలరు, బిల్లియము, కర్తను టూమశ్చేక్ల ము న్నగు దాదాపు ౫౦ పాశ్చాత్య విద్యార్థుల ప్రమాణవచనముల తోను, భూగర్భశాస్త్రసిద్ధాంతముతోను ఈభరతఖండమునందే స్పష్టమైన దాదాపు జన్మించి వృద్ధిచెంది అన్ని దేశములందు తమ నాగరకతను వ్యాపింపజేసిరి యను విషయము ఇందు నిర్ణయింపబడినది.

వెల 2-0-0, కలికాదైందు 2-8-0.

సంపూర్ణతాంధ్రగ్రంథముల కేటాగు వలయువారికి పంపబడును. ఎడిటరు, స్వధర్మప్రకాశిని, కేలుపాకుపొట్ట, మద్రాసు

లలితాశ్రమ గ్రంథావళి

- ఋగ్వేదసంధ్యానందనభావ్యము 25 విషయములు గలది యపూర్వము. 1-8-0
- బాలాసూత్రసామస్తోత్రము. ఇందు బాలచికిత్సా సవరాజకవచములు సామాన్యముగ గూడ గలవు. 0-4-0
- ఋగ్వేదాపరప్రకాశిక 1-8-0
- హితోపదేశములు. పీఠికయందు నేదాంతార్థము విన రింపఁబడియున్నది. 0-4-0
- ఒకరకములోనగాని భిన్నరకములగాని మూడు పుస్తకములు తీసిన తిపాలాఖర్చు భరించెదము. లేనిచో కొనువారిదే.

వెంపటి- కుటుంబయ్యశాస్త్రి,

6-9, సోలయప్పమొదలిపిడి, మైలాపూరు, మద్రాసు.

ధమ్మపదము

శ్రీరాజా వాసిరెడ్డి దుర్గా సదాశివేశ్వర

ప్రసాదబహుద్రుగారు అనువాదములు

అవతారపురుషుఁ డగు బుద్ధదేవుని దివ్యోప

దేశము లిందుఁ గలవు. పాళీభాషలో ౨౩ సర్గము లలో నున్న ౪౨౩ గాథ (శ్లోకము) లకు సరి యయిన, చక్కనయిన తెలుఁగు వచనరచనము. మూలగ్రంథముగూడ సమగ్రముగా నిందుఁగలదు. హిందీ, ఇంగ్లీషు, కర్ణాట, ప్రాకృత భాషలలోఁ గల పరివర్తనములను. వ్యాఖ్యలను బరిశీలించి అతిజాగ్రత్తతో నిది యనువదించఁబడినది. జైన బౌద్ధమతములను గుఱించి విపులపరిశోధనముగల పీఠిక గొప్పది గలదు. బౌద్ధమతసంప్రదాయ విషయములకు ముఖ్యమయిన టిప్పణికలదు. బుద్ధదేవుని దివ్యోపదేశములెట్టివో, బౌద్ధమత మెట్టిదో యీగ్రంథముఁ జదివినఁ దెలియగలదు. సుందరమైన బుద్ధునిచిత్ర మిందుఁ గలదు. మేలుకాగితము. అందమైన నిండు క్యాలికోబైందు.

వెల రు ౧-౪-౦.

విలాసము:— సరస్వతీకార్యాలయము, జగ్గయ్యపేట.

శ్రీ జీవయాత్ర

గంధకర్త శ్రీమతి కవితలక కాంచనపల్లి కనకాంబ-విద్యావే. ఈ గ్రంథము తత్త్వమును బోధించు ఉత్తమ పద్యకావ్యము. ధ కదంబరినింబోలి రసవంతముగనుండు. వెల. రూ. 2-8-0.

"గీతాశాస్త్రము వెడక"

సీతాహంజనేయ చిత్రసంవాద

ఖ్యాతగ్రంథం బిపుడి

భూతలమున నీవయాత్ర బోలుక బాగడక.

కీవయాత్రాంతర్గత పద్యముకావళి. వెల రూ 0-8-0.

వలయువా రీక్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలయును.

పి. టి. జగన్నాథరావు

2/11 ఆలంగా త్రిపురేశ్వరి, తిరువలిక్కేడి-మద్రాసు.

మదరాసు శాసననిర్మాణసభ, నిమ్నజాతుల ప్రాతినిధ్యము

నిమ్నజాతులు కడుబీదలగుటవల్లను వారికి ఎన్నికద్వారా ప్రాతినిధ్యము లభించుట దుర్లభముగనుక శాసనసభ, జిల్లాబోర్డు తాలూకాబోర్డు, ఎడ్యుకేషనల్ కౌన్సిలు, పురపాలకసంఘము లలో నామినేషన్ ద్వారా ప్రాతినిధ్యము లభించునట్టి యేర్పాటులను ప్రభుత్వమువారు చేసియున్నారు. నిమ్నజాతులు హిందువులు, క్రైస్తవులకు పీఠికని ఏనుషములుగాను ఏవిధమైన సంబంధము లేదు. వీరియతాచార్యులు క్రైస్తవులు నిమ్నజాతులు కాజాలరు అని చెప్పియున్నారు. ప్రభుత్వమువారు క్రైస్తవులకు ప్రత్యేకనియోజకానముల నేర్పించియు, నిమ్నజాతుల స్థానములకూడ, కొన్ని క్రైస్తవుల కిచ్చుచున్నారు. ఇది అక్షమమును, అధర్వమునను, పాక్షికపద్ధతియై యున్నది. యిందువిషయమై పాలకులకు పలుసార్లు నిశేదించినను యిట్టి పద్ధతి యికముందు జనగతుండు నట్టియేర్పాటులను, గావించెదమని ఓదార్పుమాటలను చెప్పుటమాత్రమేకాని పద్ధతిమాత్రము మారలేదు.

గుడివాడ తాలూకాబోర్డు యూనియన్ బోర్డులలో ఆది మాంధ్రులకు అసలే స్థానము లేకుండజేసి ఒకక్రైస్తవుని నియమించిరి. మదరాసు శాసనసభ నిర్మాణసభలలో, నిమ్నజాతుల స్థానములలో, గుడివాడ ప్రేమయ్య అను ఒకక్రైస్తవుని నియమించిరి. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ సి నేటుపథలో గాలి ఎండనము గారను ఒకక్రైస్తవుని నియమించిరి. యీక్రైస్తవుల పిల్లలను హిందువు పంచములు వివాహము లాడినయెడల ఏమనవత్సరములు శిక్షపాఠశాలగా జేసెదరు. హిందూఆచారములను దైవతములను నిరంతరము దూషింపుచుండురు. సవా హిందుమతద్వం సమచేయుటకు ప్రయత్నించుచుండురు. యిట్టివారు నిమ్నజాతులకు ప్రతిభు లేట్లయ్యెదనని ప్రభుత్వమువారు గ్రహించిరి. లేచో తోయవచ్చును. ప్రస్తుతము నిర్మాణముకావచ్చు మదరాసు శాసనసభలలో నిమ్నజాతుల కుద్దేశింపబడిన అయిదు స్థానములలో నిమ్నజాతులగువారి నే మెంబర్లుగా నియమింపవలెననియు, నిమ్నజాతిప్రాతినిధులనే నామినేటుచేయక యిందు కర్తవ్యములను మరికొందరిని నియమింపవలెననియు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నాము.

సుండ్ల కృష్ణరామానుజం

మాండ్య కృష్ణరామాంజం

త్వరలో వచ్చుచున్నది!!!

వెంబిరోడియోతో కలిసి కింగుకార్న

వాల్ వచ్చుచున్నది

పాశ్చాత్యదేశముననున్న వాటిలో గొప్ప ప్రసిద్ధపడినది ప్రారంభ దినమును గమనింపుడు

కవలెను

యేజంట్లు, వర్తకులు

విషనుకుట్టుకు, చేతికుట్టుకు, లేనపనులకు, యుపయోగించు అనేకరకముల ప్రత్యేకమైన దారపుబంతులను, చుట్టును పిల్లను, కట్టలను, దారపుబంతులు చుట్టు యంత్రములను, సరసమైన ధరకు అమ్ము యేజంట్లుకు మంచికమీషను యివ్వబడును.

ఆంధ్ర ఇండస్ట్రియల్స్, కాకినాడ.

మ క ర ధ్వ జ

రసాయనము

2460

దీనిని నేవించినచో మూత్రముతో కలిసిపోయెడి కుక్రమును నిలుపును. పలుచబడిన పీర్వమును గట్టిపరచి రతిలో అతి శ్రేణురేతస్థలను ముట్టును మాన్యును. రక్తమును శుద్ధిపరచి దేహపుష్టి, పీర్వవృద్ధి, కాంతి, బలము, రతిదార్ఢ్యము, ఇంద్రియపుష్టి మొదలగునకు బలము కలుగును. నెలదినములకు సరిపడు మందుతపాలా ప్యాకింగు ఖర్చులతో రు 3-7-0.

పి.ఆర్. మెడికల్ హాల్, భామచంద్రపురం(గోదావరి)

తూర్పు గోదావరిజిల్లాలో కాంగ్రెసు ఎన్నికల ప్రచారము

గ్రామములందు వోటర్లలో ప్రబోధము

నాయకుల యుద్బోధ

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆలూరు, అక్టో 11:—కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు రామచంద్రపురం తాలూకాలో తీవ్రముగ ప్రచారము చేయుచున్నారు. చిక్కని వెంకటరత్నం, కందుల వీరరాఘవస్వామి, రామచంద్రపురం తాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యక్షుడు (1) మల్లాది సత్యనారాయణ, నరసింహదేవర సత్యనారాయణగారలు ఆలూరు ఫిర్యాబోని జొన్నాడ, మూలస్థానం, చొప్పెల్ల, సండిపూడి, వెదురుమాడి, నర్సపూడి, బడుదువాని, లంకగ్రామములకుబోయి వోటర్ల సభలలో నుపన్యసించుచు దేశముయొక్క కష్టముల బాప సమకట్టిన కాంగ్రెసుఅభ్యర్థులను బలపరచునట్టి గావించిరి. మల్లుప్రక్కగ్రామము లన్నిటినుండియు అనుమతిముగ వాగ్దానములు వచ్చెను. నరసింహదేవర సత్యనారాయణగారి అనవరత ప్రయత్నములవలన యీఫిర్యాబోని మంచితట్టుదిట్టులుగా నుండి కాంగ్రెసు బలమును సంపాదించినది. మరియొక కాంగ్రెసు పార్టీ టంగుటూరి ప్రకాశం, వెన్నేటి సత్యనారాయణ, బులుసు నాంబూరిగారలు గలది రామచంద్రపురం తాలూకాయందలి ముఖ్యస్థలములకుబోయి ప్రచారము జేసిరి. రెండుపార్టీలవారును ఆలూరులో సమావేశమై మండపేట, తాపేశ్వరం, కపిలేశ్వరపురం గ్రామములందు సభలనేర్పాటుజేసిరి. జప్తిను, స్వరాశ్వేతరవీరములు కాంగ్రెసు ఉత్తరపునకు ప్రతిపక్షముగ విదేశీయ ప్రభుత్వముతో చేతులగలిపి దేశాభివృద్ధి నెటుల మందగింపజేసిరో నాయకులు వోటర్లకు దెలియజెప్పిరి. రానున్న యెన్నికలందు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులనే బలపరచెదమని వోటర్లు హృదయస్ఫూర్తిగ చెప్పిరి. ప్రకాశంగారిపార్టీ రాజమండ్రి బోయెను. వెంకటరత్నంగారును యితరులును రామచంద్రపురం వచ్చిరి.

మరియొక ప్రచారావకాశము

తాలూకాలోని సహకారసంఘ ప్రతినిధులందరూ రామచంద్రపురం హైస్కూలులో బాకింగు పనిమీదసమావేశమైన అవకాశము గొని కాంగ్రెసుఅభ్యర్థులు సహకారవాదులును కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే వోటు జేయవలెనని కోరుచు కాంగ్రెసు ఒక్కటే రాజకీయముగ బాగా కట్టుదిట్టుములు గల సంస్థ యని యు, ప్రజలు రాజకీయముగను, సాంఘికముగను, ఆర్థికముగను మోక్షమును గాంచుట కదియొక్కటియే పనిజేయుచున్నదని యు జెప్పిరి. ఇతరత దేశములందు సహకారవాదులు దేశముయొక్క రాజకీయాభివృద్ధి యందు పాల్గొనుచు దేశమునందు రాజకీయముగ నభివృద్ధిగాంచిన పార్టీని బలపరచుచుండుటచేత సహకారవాదులు యీతాలూకాలోని వారుగూడ కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే వోటు జేయవలెనని యి. సత్యనారాయణగారు తీవ్రముగ నుద్బోధజేసిరి. సహకారవాదులు తాలూకాలోని వారందరూ కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు పనిజేసెదమని వాగ్దానము జేసిరి.

షక్ కూర్మారెడ్డి నాయకుగారు యీవారము తాలూకాలోని కాపుసెంటర్లకు కొన్నిటికి బోయిరి గాని యేమియు ప్రోత్సాహము గానించలేదు. తాలూకాలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే బాగా ప్రోత్సాహకరముగ నున్నది. జిల్లాలో నెల్ల రామచంద్రపురం తాలూకాలో నెక్కు వోట్లుండుటవలన అభ్యర్థి జయపజయములు యీతాలూకాబలముమీదనే ఆధారపడి యుండును. ఈసారి కాంగ్రెసు అభ్యర్థులే అధికసంఖ్యాకులుగ తప్పక రాగలరు. (తంతివార్త)

తిరుత్తణి హనుమజ్జ్యోతిషాలయము

జాతకము

మీ జాతకచక్రము, జననకాలవివరముగాని, రెండు ను లేనివారు, బాబువ్రాయువేళనుగాని మాకు వ్రాయవలయును. ఒక సంవత్సరము, నెలవారి నామూలాగ్రముగా ఫలము వ్రాయుటకు రు 2-0-0 సం॥ 5-టికి రు 7-8-0.

వి. కె. శతకోపాచార్యులు,

ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి. తంతివిలాసము:— "హనుమాన్" తిరుత్తణి.

కాకినాడ

(స్వీయవిలేజ్)

ఎన్నికల ప్రచారము

అక్టోబర్ 10:—శ్రీయుత బంగుటూరి ప్రకాశం గారును బుచ్చి సాంబమూర్తి గారును పశ్చిమగోదావరి జిల్లానుండి యీ జిల్లా వచ్చిరి. రామచంద్రపురం తాలూకాలో శ్రీ కందుల వీరరాఘవస్వామి నాయుడు బిక్కని వెంకటరత్నం గారితోను తదితరులతోను సంచారముచేసి ప్రచారముగావించినట్లు తెలియుచున్నది. మరల ప్రకాశం, సాంబమూర్తి గార్లు గుంటూరు జిల్లా వెళ్ళినట్లు తెలియుచున్నది.

పెద్దాపురం తాలూకాలోని ప్రెసిడెంటు లోట వర హరియ్యగారు శ్రీ కందుల వీరరాఘవ స్వామి నాయుడుగారు అభ్యర్థిగా నిలబడినట్లు యేలేళ్ళురం గ్రామస్థులకు చెప్పినట్లు తెలియుచున్నది. ఇది సర్వ అబద్ధమని యేలేళ్ళురం గ్రామస్థులును యితర గ్రామస్థులును నమ్మవలెను. వీరరాఘవస్వామి నాయుడుగారికి ఏవిధమైన అనారోగ్యమును లేదు. వారు అభ్యర్థిగా నిలబడినందువలన ప్రజలు సంపూర్ణోత్సాహంతో దేశవిజయమునకై కృషిసలుపుచున్న వారందరిని జూచి శ్రీ స్వామి నాయుడుగారికికూడ తీవ్రతరమగు బలము కలిగి ఉత్సాహపూరితమైన ప్రబోధమును జిల్లాయందు గావించుచున్నారు. ఎదిరి పక్షమువారు చెప్పమాటలలో సత్యాసత్యవిచక్షణ చేసి కాంగ్రెసుపక్షముగా మాట్లాడిన యేలేళ్ళురపు గ్రామస్థులను వోటర్లను యెంతయును అభినందించవలసియున్నది. కాంగ్రెసు ప్రబోధ మెప్పుడును బహిరంగమైనది. కాంగ్రెసు తీర్మానానుసారముగా నడుపబడుచున్నది. కుతంత్రములు పన్నుటకు తావు లేదు. కావున గోదావరి జిల్లా ప్రజలు ఎదిరిపక్షమువారి ఎట్టి ఆసత్యపు ప్రచారమునకు లోనుగాక, తాత్కాలికపు నమ్మికలను వాగ్దానములను త్రోసిపుచ్చి, కాంగ్రెసును బలపరచెదరుగాక. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు పూర్ణాభిముఖ ఉద్యోగములు మంత్రిపదవులు వీనితో నిమిత్తములేదు. ప్రజాక్షేమమునకే వారు తమకే క్రింది వినియోగించి ప్రభుత్వము నెదిరించి ప్రజల హక్కులకు పోరాడవలయున్నారు. అట్టి కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే తమవోట్ల సీయుడని కాంగ్రెసు కోరుచున్నది.

ఇప్పటికి నాల్గోజులై ఫిర్యాదులను మహారాజాగారు తమ తాబేదార్లకు ఫర్మానాలు యిచ్చినట్లు తెలియుచున్నది. తాబేదార్లను ఎన్నేట మున్ను కరణములును ఎన్నేట యిలాకా యితరులును సర్ మాస్టర్ వెంకటరెడ్డి నాయుడుగారి తిరస్కరణచేయ వలసినదిగా ఉత్తరువు లివ్వబడినట్లు తెలియుచున్నది. వీరికముందు ప్రభుత్వోద్యోగియై రహస్యసహాయమును కూడ పొందగలరు. ఏమైనప్పటికిని ప్రజలను వోటర్లను తమ ప్రార్థనమును విధింపక ఎట్టి అధికారబలమునకును తమ సునమ్మను లాంగనీయక, దేశక్షేమమునకే తమ వోటును వినియోగ పరచవలసినయెడల కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే తమ వోట్ల సొంత గురురుగాక! రెడ్డినాయుడుగారుకూడ కాంగ్రెసువారను చుట్ట ప్రచారమును నమ్ముకుందురుగాక. దేశదాస్యము నభివృద్ధి పరచుటకు తమ వోట్లను అమ్ముకుందురుగాక.

గాంధీజన్మదినము

మహాత్మా గాంధీగారి జన్మదినమును కాకినాడ శ్రీ విద్యార్థిని సమాజమువారు తమ బాలికాపాఠశాలయందు ఉత్సాహకరముగా జరిపిరి.

మహాత్ముని చరిత్రను పఠించిరి. హిందీవిద్యార్థినుల యొక్కయు సంస్కృత విద్యార్థినుల యొక్కయు ఫోటోగ్రాఫులు తీయబడినవి. ఈపాఠశాల దినదినప్రవర్ధమానమై జాతీయపద్ధతుల కనుపవించి నడిపించుచున్నందులకు యీసమాజమువారు అందు ముఖ్యముగా తీవ్రకృషి చేయుచున్న శ్రీమతి బాలాం త్రపు శేషమ్మగారు అభినందనీయులు.

వైశ్యులందు రాజీ

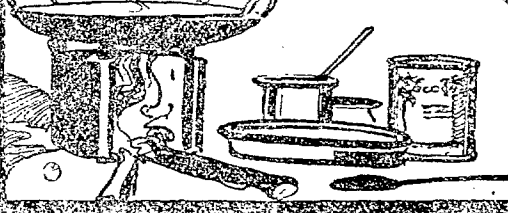
భోజన ప్రతిభోజనముల గురించి కొందరు వైశ్యులు కోర్టుకు దావాను వెల్లిన విషయ విషయంలో యీపత్రికయందు ప్రచురింపబడినది. 11-5-26 తేదీని వైశ్యులు చేసికొన్న తీర్మానము ప్రకారముగా వాద్యప్రతివాదులు రాజీపడి ఆ రాజీ ప్రతివాదుల 5 న తేదీని దాఖలు చేసిరి. ప్రతివాదులు (మండ సమద్రంగారు వగైరా డిఫెండెంట్లు) యిదివరకు చేసిన కరపత్రమును తిరిగి ముద్రించుటచేదనియు, అందరి తీర్మానము రద్దుకావలెననియు, కోర్టులో దాఖలు కాబడిన కరపత్రములను తీసికొనరాదనియు, ఎవరిఖర్చు వారు భరించుకొనుచు దావా కొట్టివేయించుటకు రాజీపరతులు కలవు.

Cook with Cocogem

All my cooking is now done in Cocogem, the 100% pure vegetable shortening. It is a pleasure to cook with Cocogem. It is so clean and cooks such tasty and digestible dishes that I refuse to use adulterated ghee again. Take my advice and use only

Cocogem

పశ్చిమ కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

నేనెంబరు నెలలో ఆసాము రాష్ట్రములోని బ్రహ్మపుత్రా దివ్యవదీ పరివరవిరాజమానమైన గౌహాటి పట్టణమునకు సుప్రసిద్ధ నాయకులగు శ్రీమత్ శ్రీనివాసయ్యంగారి అభ్యుత్థతను 41-న భారతజాతీయ మహాసభా సమావేశము జరుగనున్న విషయము తమకు విశదమై, బెజవాడనుండి గౌహాటి పట్టణమునకు మెయిలమీద నుమారు 50 గంటల ప్రయాణము. అనగా ఉదయము 5 గంటలకు బెజవాడలోనుండి మెయిలులో బైబడేరిన యెడల మరునటిదినము మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు కలకత్తాలోని హవురా స్టేషను చేరును. అక్కడ దిగి భోజనముచేసి మరల మూడు గంటలకు సీల్డా స్టేషనులో బైబడేరు ఆసాం మెయిలు లో ఎక్కినయెడల మరునటిదినము మధ్యాహ్నము ఒంటి గంటకు గౌహాటి చేరగలరు. బెజవాడనుండి గౌహాటికి మూడవతర గతి మెయిలుచార్జీ రు. 29-4-0 లు. (వెల్లుబకు మాత్రమే) మన జిల్లా జనసంఖ్య ననుసరించి మనసంఘము 13 గ్రుతు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనవచ్చును. ప్రతినిధులుగా ఎన్నుకొనబడినవారు అక్కడ ఆహ్వానసంఘమువారికి ఒక రూపాయి ప్రతినిధిరుసుము మాత్రమే చెల్లించిన చాలు. కనుక ఈ జిల్లానుండి ప్రతినిధులుగా వెళ్ళగోరువారు ఒక రూపాయి దరఖాస్తు రుసుముతో ఈ నెలఖర్చులోగా ఈక్రింది నమూనాప్రకారము దరఖాస్తులు పంప గోరెదను.

(1) పేరు చిరునామా, (2) తిండి తేక భర్త, (3) ఏ సంఘములో సభ్యుడు, (4) తాలూకా జిల్లా, (5) వయస్సు, (6) మతము, (7) వృత్తి, (8) తాను ఏ సంఘములో సభ్యుడో ఆ సంఘములో మరి ఇద్దరి సభ్యుల సంతకములు, (9) తన సంతకము.

కాటగడ్డ మధుసూదన రావు

బెజవాడ

కార్యదర్శి,

లలిత

విజయనగరమున యువజన సంఘపక్షమున వెలువడు యందు మాసపత్రిక. విద్యార్థుల కాస్త్రవాదములకు కవులకు తాళిలమునకు పండితుల వివిధవిషయవిమర్శలకు విద్యార్థులవ్యాసరచనకు ఇది నూతనరంగస్థలము. చారిత్రక సాంఘికసాహితీ ప్రముఖ విశేషములందు వెలువడుచుండును. వింతవింతకథలు చిత్రించిత్రములైన ప్రశ్నములు! విద్యార్థులకు పోటీపరీక్షలు! జహామానములు! ఇట్లు సర్వలక్షణలక్షితం బగు 'లలిత' పండిత, పామర శ్రీ పురుషాది సర్వజనసహదరణీయమై రాగలవిజయ దక్షిణనాడు వెలువడనున్నది. వ్యాసములను పంపగోరువారు అక్టోబరు 3-న తేదీలోపున కార్యస్థానమునకు చేరునటులంపవలెను. మాదిరిపతి ఉచితముగా పంపబాలము. నలయువారు, ఆరణాలు చిల్లలుపంపిన బడయగలరు. పిమ్మట చందాదారులగు వారి చందానుండి, ఈ ఆరణాలు వివరములనుకొందును.

చందా సంవత్సరమునకు	రూ 3-0-0
ఆరు నెలలకు	1-12-0
విడిప్రతి	0-6-0

కార్యదర్శి

లలిత కార్యస్థానము, విజయనగరము

లాయరు.

ఇది ఒక మాసపత్రిక. ఇందులో చన్న పట్టణము వగయిరా 7 హయికోర్టుల తాలూకు ముఖ్యమయిన సివిలు, క్రిమినలు రివిన్యూ తీర్పుల యొక్క సంగ్రహము విగుల సులభతైలిని దేశ రివాజు మాటలతో తెలుగుభాషను ప్రచురింపబడును. మద్రాసు ఎస్టేటు ల్యాండు ఆక్టు, గ్రామఉద్యోగస్థుల ఆక్టుల పయిని జారీకాబడె అన్ని తీర్పుల యొక్క సారము ముఖ్యముగా ప్రచురింపబడును. లాతో సంబంధముగల ప్రతీక ఆంగ్లదేశములో యిది తప్ప మరియేదియు లేదు. చందాధనము సంవత్సరముకు పోస్టేజితో సహా రు 5-0-0 లు మాత్రము అయియున్నది. చందాధనము దరఖాస్తుతో పంపవలెను. రెండవ సంపుటము 1926 సం॥ అక్టోబరు నెలలో ప్రారంభించడ మవును.

లాయరు ఆఫీసు మేనేజరుగారికి పార్వతీపురము, (విశాఖపట్నము జిల్లా

శ్రీ వెంకటగిరి కుమార రాజాగారు

పట్టప్రచారము - జ్యోతిషము

వీరు మాజిల్లాలో రాజోవు శాసనసభకు నిలిచి ప్రజల పక్షమున గెలుపొందనున్న జమిందారు యువకులు. వీరిమోటాదార్లు, వీరి ఏజెంట్లు జిల్లాఅంతయు ప్రచారముచేయుచున్నారు. సాంఘిక పద్ధతిమీది లక్షలు వరుసమున వచ్చే వీరు, ఖర్చులను వెనుదిన్నేదేముంది? మాజిల్లాలో గల ఓట్లలో దాదాపు మూడవవంతు జమిందారులైతేలుగానే యున్నవి. వీరిని యెన్నుకొనుటకు రైతులందరు లోపల దురభిప్రాయపడి యున్నారు. కాని అన్నివిధాల వీరిచేతిలో చిక్కుకొనియుంటున్నారే. లోపలరైతులను పైకిమాత్రము విధిలేక తలలాడించుచున్నారు. యిందులో చాలామంది వైన, రాజాగారు శిస్తు డిక్రీలు పొంది యున్నారు. కావుననే అట్టివారు నోరెత్తలేక యెట్టివ్యాసములలో చేల్లాలి చేయుచున్నను వారిపక్షమున చేయుచున్నారు. కొందరు ధైర్యవంతులు ప్రస్తుత పరిపాలనా అబద్ధతలనుగూర్చి కుమారరాజాగారి నడుగగా, అట్టివి యికిమీదట లేకుండా జేసెదమని వాగ్దానము చేయుచున్నారు. వీరిది సంవత్సరములుగా చెరువులు రిపేరు చేయలేదని కొందరు మురపెట్టుకోగా, యికిమీదట సరిజేసెద మనుచున్నారు. ఇదివరకు అయిదారు సంవత్సరములుగా తీర్మానములు కాకుండు తీరరల్లనుగూర్చి కొందరుడుగగా ఓటు యిచ్చినచో అట్టివి పూర్తి జేసెదమనుచున్నారు. జమిందారులకు ప్రత్యేకస్థానము లండగా వాటిని తామే ఆక్రమించుకొని రైతులస్థానములుగూడ జమిందారులే ఆక్రమించుట ఏమి న్యాయమని కొందరుడుగగా "ప్రజల కష్టముఖములగూర్చి పాటపడవలెనని యున్నదని చెప్పుచున్నారు. ఈదఫా "ఎన్టీలు ల్యాండు ఆక్టు" సవరణకు రానున్నది గదా. తాము జమిందారులుగానుండి రైతుల పక్షం ఓటుచేసెదరా, జమిందారుల బక్షంఓటుజేసెదరా, యని అడుగగా కమిటి నోకదానిని వేసి కమిటి యిష్టప్రకారం ఓటుచేసెదమని చెప్పుచున్నారు. సర్కారు గ్రామాదుల రైతులు "తమ సంస్థానమే చక్కదిద్దుకోలేక రైతులను కోర్టుల కెక్కించి నానావిక్కుల బెట్టుచున్నారే. మాకష్టాలనుగూర్చి తామేమి పాటుపడగలర"ని అడుగగా, తుంగభద్ర దానడిలోనుండి పెన్నానదిలోకి కాలిన బుట్టించి మెట్టి గ్రామము లన్ని డెల్టాగా మార్చించుటకే తాము శాసనసభకు వెళ్లుచున్నామనియు, తమ సంస్థాన పరిపాలనగూడ యికిమీదట సరిగా చేతుమనియు చెప్పుచున్నారు.

ప్రైవేటులన్నియు సర్కారు గ్రామరైతులలోను, జమిందారి గ్రామరైతులలోను, అలజడి ప్రారంభమై ప్రజలు యిదివిధమున నిర్ణయించుకో లేక ఆందోళితమగుటరైయుంటున్నారు.

యిట్లుండగా నేనుగూడ యావోట్ల ప్రచారపు మాటలను నమ్మలేక మొన్న ఒక దైరాగి మాగ్రామానికి వచ్చియుండగా, దక్షిణ తాంటూలం బెట్టి ఆయనను యావివయాన్నిగూర్చి జ్యోతిషము అడిగినాను. ఆయన యాక్రింది విధంగా కొన్నిమాత్రము చెప్పి తక్కిన విషయాలు యింకొకతూరి కనుపడతాను అప్పుడు అడిగి లేచెపుతానని చెప్పి వెళ్లిపోయాడు. ఆనాలుగు ముక్కలు ప్రజలకు తెలిసే నిమిత్తం పత్రికలో ప్రకటిస్తున్నాను. యాజ్యోతిషుల మాటలు ఎంతవరకు నిజమో ముందు చెబుచుండికద.

వారు చెప్పిన సంగతు లివి

- 1 యీ కుమారరాజాగారు చెప్పేమాట లన్ని నిజమని నమ్మి వీరికి చాలామంది ఓటుయిస్తారు. కాబట్టి వీరు తప్పక గెలుస్తారు.
- 2 వీరియందు యే ఆశలుబెట్టుకొని పనిజేసినా న వంబరు లే 8 డిక్రీ వైన సెరవేరపు కాబట్టి ముందు జాగ్రత్తదురు మంచిది.
- 3 వీరికి నవంబరు లే 8 డిక్రీవైన దర్శించుకోవా లంటె సామాన్యజనులకేగాదు పెద్దవారికిగూడ సాధ్యంకాదు.
- 4 వీరు శాసనసభకు వెళ్లుట జమిందారుల హక్కులు కాపాడుకొనుటకేగాని మరేమికాదు. యితర భ్రమలు ప్రజలు పడనవసరములేదు.
- 5 "ఎన్టీలు ల్యాండు ఆక్టు" సవరణకు వచ్చినపుడు జమిందారుల కనుకూలముగా పనిజేయునే గాని జమిందారి రైతుల పక్షమున పనిజేయరు.
- 6 జమిందార్లు సీట్లకువచ్చిన జమిందార్లున్నా, జనరల్ ఎలక్షన్ లో వచ్చిన జమిందార్లున్నా, జస్టిసు పక్షము

శ్రీ గౌతమీ గోరక్షణ శరణాలయము

రాజమండ్రి

ఈనెల 6 తేదీ సరియైన బ్రాహ్మణ బహుళ అమావాస్య బుధవారము సాయంకాలం గం 6 టలకు శ్రీ కాకి అచ్చ రాజాగారు కట్టించిన బ్రహ్మసంధ శ్రీధర్ కృత సమాజభవనమునందు ముఖ్య శ్రీ సాలస బాపనయ్యగారి అగ్రాసమాధిపత్నియైన మహారు 5-6 వందలమంది మహాజనులతో యాదినగున ఉదహరించిన తీర్మానములు నిర్ణయించుటకు సభగావింపబడినది శ్రీ గౌతమీ గోరక్షణోద్యమము స్వల్పకాలములో మహాన్నతముగా దిగంతములు వ్యాపించునట్లు యితర సహాయ మింకుకయు లేకుండా మిక్కిలి ధైర్య శ్రమలను పెక్కువ్యయప్రయాస లంది ప్రధాన కార్యదర్శి ముఖ్య శ్రీ దేవరపల్లి వెంకట నరసింహ గుప్తగారు వేనవేల గోవుల గ్రాసమునకు నివాసమునకు అనుకూలమైన య 50 కముల ఉద్యానవనము గొప్పవిద్ధినిండుగులది స్వల్పవెలకు క్రయమయి పే గాక, 200 మంది హిందూ మహమ్మదీయులగు మహాజనుల నాక్రయించి సమితియందు సంఘాధికార సభ్యులనుగా ప్రవేశపెట్టి దాతలచే భూమివిరాళము లంది ఆదాయ వ్యయములకు చిట్టా ఆవర్తాలు దానములకు పట్టాలు రసీదులు మున్నగుదాఖలాలతో కట్టబట్టము లేర్పాటుజేసి క్రద్ధగా పాటుపడి అభివృద్ధి గావించియున్నారు. వీరింతివరకు విరామము లేని శ్రమపడుచుండగా వీరికి సహాయపడుచుండా పురజనులు ఉపేక్షించుట చాలా కోచనీ యమని ప్రైవేట్ డెంటుగారు ఉపన్యసించగా సభికులలో ముఖ్య శ్రీ పండిర సత్యానందం, దాసరి సత్య స్వామిగారు ఇద్దరూ సహాయ కార్యదర్శులుగా నుండుటకు ముఖ్య శ్రీ సాలస బాపనయ్య 2. కందుల వెంకట్రామయ్య 3. గాడేపల్లి సీతారామయ్య 4. కాకి కృష్ణమూర్తి 5. మాజేటి మునియ్య 6. అరవ ఆదినారాయణమూర్తి 7 ఉడత సత్యానందం 8 నూకా వెంకట్రామయ్య 9 వంకాయల వెంకటరత్నం 10 ఉడత నారాయణమూర్తి గార్లు (సహాయసంఘసభ్యులుగా) కార్యనిర్వాహక వర్గముగా నుండుటకున్నా, 5 సభ్యులు కోరంపుండుటకున్నా తీర్మానించగా సభవారు యావన్యంది యేకగ్రీవముగా ఆమోదించిరి. త్వరలో గోరక్షణకు కొన్నిరుణులు తీర్చి దాతలచే లక్షలాది చందాలంది-వేనవేల గోవుపక్షములను చెర్చి డెంటు రీఫార మేర్చుటకు రిజర్వుల త్వరలో చేయించుటకు యత్నములు ముఖ్యముగా చేయుట అవసరమని పాచ్చరించి అధ్యక్షులకు వందన మావరించి సభ విరమించిరి.

గాడేపల్లి సీతారామయ్య.

వారున్న ఏకమై శాసనసభలో జమిందార్ల హక్కులు కాపాడుటకు బద్ధకంబులై పాటుపడుదురు.

- 7. తుంగభద్రానదికి, పెన్నానదికి, చేతుల చేతులు కలపడం పద్ధతిబద్ధం. ఎవ్వరు భ్రమపడవద్దు.
- 8. అపభ్రష్టంచేసే కోరికి వ్యాధిపెరిగింట్లు నవంబరు లే 8 డిక్రీ వైన సలస్థానపు రైతుల తరగర్లన్నియు తిరుగా విజృంభింపగలవు.
- నవంబరు లే 8 డిక్రీ వైన జమిందారి రైతుల సంఘము" అభివృద్ధికి రాగలదు. పట్టుదలతో పనిజేసినచో అచిరముననే కొన్ని హక్కులు లభింపగలవు. యాలోపల వాగ్దానములు చెల్లనివారందరు యాసంఘములో సభ్యులు కాగలరు.
- 10 శ్రీకుమారరాజాగారికి వ్యతిరేకముగ పనిజేసినట్లు చేసినా చేయకపోయినా అవిధేయత రిజర్వులో పేరులు యెక్కించబడిన వారి విషయం నవంబరు నెల లే 8 డిక్రీ వైన కఠినముగా చర్య తీసికొందురు.
- 11 తమ ఎన్టీలు పరిపాలనా విధంలో యింతలోపల ఏమాత్రము మార్పులు గలుగవు. "జమిందారి రైతుల సంఘము" బలపడి పనిజేస్తేనే గాని పరిపాలనమార్పులు గలుగవు.
- యివి వారు చెప్పిన సంగతులు. ఇవి నిజమైనా అబద్ధమైనా, ప్రజలు తమ బాధ్యతగూడా గురైగడం మంచిదని నామనవి.

ఒకజమిందారి రైతు

తెనాలి తాలూకా గ్రామ మున్సిఫుల మహాసభ - తెనాలి

ఈసభ, తెనాలిలో మునిసిపల్ బాలికా పాఠశాలయందు సెప్టెంబరు 26 వ తేదీ ఆదివారం సాయంకాలము 8-30 గంటలకు మద్రాసు శాసనసభ్యులగు శ్రీయుత పిల్లమర్రె ఆజినేయులు పంతులుగారి యధ్యక్షత క్రింద సమావేశమయ్యెను. అధ్యక్షుడు గ్రామ మునిసిఫల్ పంఠపారంపర హక్కును గూర్చియు వారి గౌరవమర్యాదలను గూర్చియు వారి కార్యభారమును గూర్చియు జేతనములు మెచ్చుచేయుటకు మార్గ తగ్గించుటకు గల ప్రభుత్వమువారి సంకుచిత దృక్పథమును గూర్చియు నొకగంట కాల ముపన్యసించిరి. తరువాత యాక్రింది తీర్మానము లామోదించబడినవి.

ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు గ్రామ మునిసిపల్ జీతములు మెచ్చుచేయుటకు బదులుగా నెల ఒకటికి రెండు రూపాయలు వంతున తగ్గించి యున్నందున విచారపడుచు నెలకు రు 80-0-0 ముప్పై రూపాయలు వంతున గాని లేక గ్రామ మునిసిఫల్ పనిగౌరవార్థము పూర్తిగా వ్యవహరించుచు సంవత్సరమునకు రు 200-0-0 రెండు వందల రూపాయలు వంతున గౌరవ వేతనములుగాని యివ్వవలసినదిగా గవర్న మెంటువారిని యాపదేవారు ప్రార్థించుచున్నారు. ఈతీర్మానమును గూర్చిన సాధక బాధకములను పత్రికలో వెల్లడింప నవకాశము చిక్కనందున ప్రభుత్వమువారికి బ్రత్యేకప్రతినిధి మూలమున తెలుపుతుందును.

పంచాయతీకోర్టులను గ్రామములలో ప్రస్తుత పరిస్థితుల ననుసరించియు, అనాది గ్రామాచారము లనుసరించియు నాయా గ్రామ మునిసిపల్ ఎక్కు అప్రెషియో ప్రైవేట్ డెంటుగా ఉండునట్లు గవర్న మెంటువారు అనుగ్రహముతో పంచాయతీకోర్టు చట్టమునందు తగు మార్పులు చేయగలందులకు ఈసభ వారు ప్రార్థించుచున్నారు.

శిస్తు వసూలు విషయములో జప్తు చేయు సభికారము పూర్వముగా లేనిది వసూలు జేయుట కష్ట సాధ్యముగా నున్నందున గ్రామము వెలుపల రెండు మైళ్లలోపల నున్న పట్టణాదులయందండి శిస్తు వసూలుచేయు విషయమున జప్తు చేయు సభికారము ఆయా గ్రామ మునిసిఫల్ కు నిరభ్యంతరముగ నీయవలెనని ప్రభుత్వమువారి నీసభవారు కోరుచున్నారు.

ఇతర తాలూకాలలో గాని యాతాలూకాలో గాని వైన తెలియబడిన దూరముకన్న నెక్కువ దూరముగ నున్న గ్రామాదులను వసూలు కావలసిన రెవిన్యూ వర్గరా బాకీలకు గాను డిమాండు ననుసరించి పదమ తాలూకాలలోని ఆయా గ్రామముల వారే వసూలు చేయునట్లు అధికారము నొసంగవలెనని ప్రభుత్వమువారిని యాసభవారు కోరుచున్నారు.

శిస్తువసూలుకు కరణము తయారుచేసేబాలితాలో ఒక్కొక్క పట్టాక్రిందముడు ఆసామిలపేర్లు ఆయాసామి క్రిందనుండు భూమి పరిమాణము ఆరాలేకుండా ఒకటి రెండు పేర్లు వ్రాసి ఎగ్జెరా అని బాలితా తయారుచేయుట వలన వసూలు చేయుట మిగుల కష్టముగా నున్నందున అట్టి బాలితాలు ఆసామి వారిగా తయారు చేయునట్లు తగు ఏర్పాట్లు చేయించగలందుకు గవర్న మెంటువారిని రెవిన్యూ అధికారులను ఈసభవారువినయ పూర్వకముగ ప్రార్థించుచున్నారు.

గ్రామ మునిసిఫల్ కు హోదారీత్య నోటీసుగాని సమన్యగాని బారి చేయుటలో వారికిచ్చు భత్యములు 2 తరగతి జేటాకు పంబంధించిన రూల్సు ప్రకారము యిచ్చేలాగు తగు యేర్పాట్లు చేయించగలందులకు గవర్న మెంటువారిని కోరుచున్నాము.

గ్రామ మునిసిఫల్ కు తాకిడులుగారి యాదాస్తులుగాని పంపుటలో గౌరవ పదములు అనగా గారు వర్గరా పదములు పయోగించునట్లు అధికార్లుకు మనవిపూర్వకముగా తెలియవరచగలందులకు ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

గ్రామ మునిసిఫల్ కు తరఫున తెనాలి తాలూకా గ్రామ మునిసిఫల్ కు సంఘము అని యొక సంఘము స్థాపింపబడవలెనని యాసభవారు కోరుచున్నారు.

పై తీర్మానము ననుసరించి యాసభలో హాజరైనవారు అందరును సభ్యులుగా నుండుటకు తీర్మానించుచున్నారు.

ఈసంఘమునకు (సావిజనల్ కమిటీ) కొమ్మిసేని వెంకటరత్నం చౌదరిగారు ప్రైవేట్ డెంటుగాను, కొల్లూరు కోటయ్య చౌదరిగారు కార్యదర్శిగను చిలుమూరు, మంచిపూడి, జంపని, పాంచాళవరం, దాపులూరు, పెదపూడి, తెనాలి, పెదరావురు అంగలకుదురు మందూరు గ్రామ మునిఫ్ గార్లను సభ్యులుగొనెను కొనడమైనది.

ఈతీర్మానములైన పిదప వడ్డమూరి కోటయ్యచౌదరి జి. రంగనాయకులు చౌదరిగారు రైతుల హక్కు బాధ్యతలగూర్చి ఉపన్యసించిరి. ఉమామహేశ్వరరావు చౌదరిగారు అధ్యక్షులకు పెద్దలకును వందనము లర్పించుటలో రాత్రి 7 గంటలకు సభ ముగింపబడినది.

కొల్లూరు కోటయ్యచౌదరి, కార్యదర్శి.

కడప జిల్లా ఓటర్ల ధర్మము

దేశీయుల భాగ్యవశమనచిత్తురు ద తమండలముల పక్షమున భారత కానసభకు స్వరాజ్యపక్ష అభ్యర్థిగా నిలిచిన శ్రీయు త సి. దొరస్వామి అయ్యంగారికి ప్రత్యేక శ్రద్ధ తో జయము కలిగినందులకు కాంగ్రెసు పక్షమువారు చిత్తురు ద తమండల ప్రజలకెంతయు కృతజ్ఞులు. చెన్నరాష్ట్ర కానసభకు మాత్రము మన కడపజిల్లా పక్షమున స్వరాజ్య పార్టీ అభ్యర్థులను ప్రత్యే క భ్యర్థులు లేకనే పంపజాలకపోయి నందులకు మనమెంతయు సిగ్గుకొందలనీ యున్నది. ఒక మాసము రోజులు మాత్రమే మనకు అవకాశ మున్నది. ఈమాసములో జాల లోపల యెల్లరు ధృఢ సంకల్పముతో స్వరాజ్య పక్ష అభ్యర్థులను శ్రీయుతులు క. కోటిరెడ్డిగారికిని, ఎ. పరశురామరావు గారికిని జయము కలుగజలయునని కృషి సలిపిన జయము తప్పక కలుగును. ఈవారము వెలువడిన యంగుయిండియా పత్రికలో స్వీ య చరిత్ర రెండవ భాగము ఇరువదవ ప్రకరణములో మనము మనఃపూర్వకముగా గోరెడు పవిత్రములను కోరికలన్నియు తప్ప క నెరవేరును. అని శ్రీగాంధీమహాత్ముడు వ్రాయుచూ నిదర్శన పూర్వకముగా ఋజువు చేసియున్నాడు. మనము మనఃపూర్వక ముగా కోరవలసిన కోరిక ఏది? స్వరాజ్యపక్ష అభ్యర్థులను శ్రీ యుతులు కోటిరెడ్డి పరశురామరావుగార్లకు రాబోవు ఎన్ని కలలో జయము గలగవలయుననియే. ఈకోరిక పవిత్రముల యందు అటు మాత్రమైన సంజేహమున్నదా? సంజేహములేదు. ఈకోరిక పరమ పవిత్రమైనది. ఏలన ఈకోరిక దేశ స్వాతంత్ర్యమునకు మూలమై యున్నది. ఈకోరిక నెరవేరునా? మన ము మనఃపూర్వకముగా పాటించిన తప్పక నెరవేరును.

దేశపరిస్థితులు చాలసందిగ్ధములుగా యున్నవి. అవకాశ ము 80 రోజులు మాత్రమే నున్నది. ఇది నాపని లేక నీవనికీ లేక అతని పని అని, తర్కించుటకు కూడ అవధికలేయున్నది. కాంగ్రెసు విజయము ముప్పది మూడుకోట్ల భారతీయుల జయ ము. దేశస్వాతంత్ర్యమునందైన స్వాతంత్ర్యము. కనుక ఎల్లరును ను బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర భేదములను గాని “కాంగ్రె సు” “స్వాతంత్ర్య” “జిప్సీ” మొదలగు కత్తు భేదములను గాని పాటింపక స్వాతంత్ర్యధర్మసంస్థాపనార్థము గత నలువది సంవ త్సరములనుండి నిరంతరము కృషి నలుపుచున్న ప్రజా సంస్థయి గు కాంగ్రెసు మహా సంస్థ యొక్క వికలాదేశములను నెర వేర్చు ధృఢ సంకల్పముతో “స్వరాజ్య” పక్షయోధులకు ఓటర్లచే “ఓటు” నిప్పించి రాబోవు ఎన్నికలలో జయము కలుగు లాగు న పాటుపడుట ధర్మమై యున్నది.

సమయము దాటిన వెనుక పశ్చాత్తాపపడుట వెట్టితన మగును. భారతమానసేవ చేయుట కిదే మంచి సమయము. మా తృప్తిసందేశము నాలకించి కడప జిల్లాలో నుండు ప్రజల్లరును అందు ముఖ్యముగా న్యాయవాదులు విద్యార్థులును కాంగ్రెసు ఆదేశములను ఓరులకుబోధించుటకు గడంగవలయును. విద్యార్థులకు ప్రతి కని అదివారములలో పాఠశాలలుండవు. ఈమాసము గను వులోపల నాలుగు కనివారములను అదివారములను సమృద్ధి. అరోజులలో వారుండు ప్రదేశములకు సమీపమున నుండు గ్రా మములకు వెళ్లి ఓటర్లను దర్శించి “స్వరాజ్య” పక్ష అభ్యర్థులను శ్రీయుతులు క. కోటి రెడ్డిగారికిని ఎ. పరశురామరావు గా కు “ఓటు” నిమ్మని ప్రార్థించుట పరమ ధర్మమై యున్నది. దీనికి దోడుగ న్యాయవాదులు తమకీ పంచనలేక పాటుపడి న “స్వరాజ్యపక్ష” అభ్యర్థులకు జయము కలుగునని ఘంటా పథముగ జాట వచ్చును గాన ఈజిల్లాలో ఉన్నత పాఠశాలల కు చదువు విద్యార్థులును న్యాయవాదులును ఈమహా కార్యము నెరవేర్చు నడచు కట్టవలయునని నిందారు భక్తితో ప్రార్థించు చున్నాము.

కడప, రాజంపేట తాలూకాలలో స్వరాజ్యపక్ష అ భ్యర్థుల పక్షము ప్రచారము శీఘ్రముగ జరుగుచున్నదనియు కడ ప నగరమున నుండు న్యాయవాదులలో కొందరు స్వరాజ్య పక్ష విజయమునకై పాటుపడుటకు నిశ్చయించినటులను విను టకెంతయు సంతసించుచు కృతజ్ఞతా పూర్వక వందనముల సర్పించుచున్నాము. అంతటితో వారు తృప్తికొందక తమతోడి న్యాయవాదులను కూడ తమ వంకట్టలాగుకొనిరి. స్వరాజ్య పక్ష ఎన్నికల ప్రచారమునందు పాల్గొనునటుల ముఖ్యముగ కృషి సలుపవలసి యున్నది. శ్రీయుతులు ఎ. ఎ. పరశురామ రావుగారు, క. కోటిరెడ్డిగారును ఒక వారము రోజులలో జమ్మలమడుగు ప్రాద్దుటూరు తాలూకాలలో పర్యటనము సలు పుటకు ప్రారంభించెదరని కూడ తెలియుచున్నది. కనుక జమ్మ లమడుగు ప్రాద్దుటూరు తాలూకాల ప్రజలు వారికి స్వాగత మొసగి తమ సహాయ మొనర్చి వారిజయమునకై పాటుపడుదు రని సమ్మతించుచున్నాము.

ఎలక్షనుల ప్రచారము

గుంటూరుజిల్లా

జిప్సీనుపార్టీ వారల ప్రచారము గుంటూరు జిల్లాలో శీ ఘ్రముగా జరుగుచున్నది. కాంగ్రెసు పార్టీ వారలు ఏమూల ను న్నారో ఎవరికి తెలియకున్నది. ఘోరమైన నాలుగుదినముల క్రిం దటయతిరాజులునాయుడుగారు చిలువూరుస్టేషనుకు సామాను, కాల్యాలకు బోటు రప్పించి, నుందరాను రెడ్డిగారిలో మోటార్ల మీద విచ్చేసిరి. సాయంత్రము 5 గంట బయలుదేరి చిలువూరు తుమ్మపూడి గ్రామాదులకువచ్చిరి. చిలువూరులో వోట్లను నా యుడుగారికి ఇవ్వననిరి. తుమ్మపూడిలో డిప్రీటుబోర్డు అభ్య ర్థులుగానుండి ప్రజలకు ఏమి సహాయముచేసిరి? ధర్మవైద్య కాలలకు చందాల నిప్పించిరి? బోర్డు అభ్యర్థులుగానుండి మీ రలు సహాయము చేయకుంటిరి. ఇక కానసభకు వెళ్లి ఏమి సహ యము చేయగలరని గ్రామస్థులు అడిగిరి. వారితో ప్రచారమున కువచ్చిన బ్రాహ్మణకోడూరు కంచర్ల రామయ్యగారు, మీకు సహాయము కావలయునా, నాదగ్గిరకు వచ్చి వారితో స్వయము గా మాట్లాడండి. నేను ఇప్పించునటుల చేసెదను. నామాటన మృండి. మీరలు మాత్రము ఈ పర్యాయము ఓట్లు ఇప్పించం డని చెప్పిరి. అవును ఓట్లకోరకు వచ్చినప్పుడు అరటిపండు నొ లచి చేతులో పెట్టుదురు. కాని తరువాత ముఖమైన జాపరని గ్రామస్థులనిరి. ఇది ఇటులండ రెడ్డిగారిలో విచ్చేసి, నాయు డుగారు ఇటులచెప్ప మొదలిడిరి. వారు రెడ్డిగారు. వెనుక పోలి నుడివూటి నూపర్నంటుచేసిరి. చాలామందివారలు. ఇకనేను ఏమిచేయుచున్నానో, ఎటువంటి వాడనో, నాపేరు యతిరా జునాయుడు. మీ కందరికి ఇదివరలో నె తెలుసునగదా. మాయి ద్దరికి చెరివకవోటు ఇవ్వండిఅనిరి. అచట సరమికు గాక ఇంక యొక రెడ్డిగారికా అనిరి. అందులకు గ్రామస్థులకు రెడ్డిగారికి ఏమోలే నాకు మాత్రం గట్టి పరంచండిఅనిరి. కలసివచ్చినను వీరల యొకమత్తక విటులున్నది. నాయుడుగారు బహుశీఘ్రముగా కా లవమీద బోటు, రోడ్లమీద మోటార్లతో ఎన్నోవిధముల ప్ర చారముచేయుచున్నారు. కాని కాంగ్రెసువారలు నాయకుల మని బిరుదులు పొందినవారలు ఏమూల ప్రచారముచేయుచున్నా రో తెలియకున్నది. ఓటరు మహాశయులారా, మీరైన మేల్కొని కానసభకు అర్హు డెవరో బాగా అలోచించి వోట్లునిప్పుడు, కమ్మ, బ్రాహ్మణనాయుడు, రెడ్డి అనుజాతి యభిమానము లుం చక దేశసేవ ఎవరుచేయగలరో వారలకే మీ వోటునివ్వ ప్రార్థన. సంజీవదాసు

సారస్వతని కేతనము, వేటసాలెము

శ్రీ వేటసాలెము సారస్వత నికేతనముయొక్క అష్టమ వార్షికోత్సవము 1926 సంవత్సరము అక్టోబరునెల ది 15, 16, 17 తేదీలకు సరిఅయిన శ్రీ క్షయనామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ శుద్ధ నవమి, దశమి, ఏకాదశి తిథులయందు నికేతనమందిర మగు “సుబ్రాయమహల్” నందు జరుపబడును.

ఆంధ్రవాల్మీకివిరుదాఁకితులను బ్రహ్మశ్రీ వేదమూ ర్తులయిన వావిలికొలను నుబ్బారావు పంతులుగారు అగ్రాస నాధిపత్యము వహించుటకు దయతో నంగీకరించిరి.

డా. వెం. శ్రేష్ఠి.

ప్రతిష్ఠాపకాధ్యక్షుడు, ధర్మకర్త.

రాజోలు, అమలాపురం, నరసాపురం తాలూకాల

దేవాంగ సోదరులకు విన్నపము

1927 సం॥రం జనవరి నెలలో ద్వితీయ గోదానగిమండల దేవాంగమహాసభను రాజోలుతాలూకాలోగాని అమలాపు రంతాలూకాలోగాని జరుపుటనుకొని ఆలోచనకొరకు యీ ఆశ్చర్యముగ కుల రాసునవారం (ది 14-10-1926) రోజున మో రిగ్రామలో ఉదయం 9 గంట మిల్లీ సభ జరపబడును.

చింతా శివాచార్యులు,

కార్యదర్శి, దేవాంగసంఘం.

కాంగ్రెసునకు మంగళముగాక! కీ! శీ! దేశబంధు చిత్తరంజనుని సంకల్ప మీదేదలూగు పరాత్పర డాక్టర్వడించు గాక! “స్వరాజ్య” పక్ష అభ్యర్థులను శ్రీయుతులు క. కోటి రెడ్డి, ఎ. పరశురామరావుగార్లకు రాబోవు ఎన్నికలలో జయ ము కలుగుగాక!

వెల్లాల రామకృష్ణశాస్త్రి.

జమ్మలమడుగు.

మీరాపూపురంజమిందారుగారి ప్రచారం మేడూరు

ఈరాజాగారి ప్రచారం నిమిత్తం వుయ్యూరు రాజా గారు మేడూరు వుయ్యూరు వగైరా గ్రామాదులు తిరిగి వెళ్లి నారు.కోటలలో కూర్చుని చీద రైతులు దర్శనమునకు వచ్చినప్పు డు నెలల పర్యంతము కనుపించని యీజమిందారీ పుత్రులు ప్రస్తుతం చిన్న గ్రామాదులను సహితం దర్శింపట జమిందారీ రైతులు ముఖ్యముగా అలోచించవలసి వున్నది. జమిందారుల కు కాన్సేలులో ప్రత్యేక స్థానములు వుండి వుండగా ప్రజల తరపున కూడ వెళ్లి ఏమో మహాపకారము చేసెదమని చెప్పట యిప్పటి కాలపు కొంతమంది రైతులకైనను అశ్చర్యము ను కలిగించక మానదు. కానసభకు వెళ్లి మాకు చేయు కొం యుపకారమునకన్న జాస్తి శిస్తులు కోరమ తాతలనాటి ఆ సరా (పాలంబారం) పద్ధతినే మరల కావలెనని మూడు కోట్ల లలోను వేధించుచున్న వందలకొలది వ్యాజ్యములు పరిష్కరిం చిన ఎడల రైతులకు మేలు చేసిన వారు కారేమో మాజమిం దారులను బాహుళ్యముగా అడుగుచున్నాము. మారాజాగారు మాగ్రామం వచ్చి మారైతు యోగక్షేమములు ముందుగా విచా రించి చివరకు ఓటు విషయమై అందరితోను ముచ్చటించగా వారి దయకు పాత్రులు కావలసిన ఏకొద్దిమంది రైతులో అభి ప్రాయమును స్పష్టికరించక పోయి.ప్పటికి మాబోటి రైతులను జమిందారులకు ఓటు నిమ్మలు అసంభవము అత్రశస్త్రము అని నొక్క చెప్పియేయుంటిమి. రాజాగారు సంతోషించుటకు గ్రా మోద్యోగులు మాత్రం రాజాగారి అభ్యర్థిత్వమును పొగడిరి గాని క్రియాశూన్యమౌనని తెలియనిదికాదు. బహుశః వుయ్యూ రు వగైరా గ్రామాదులలో కూడ డిటో ప్రకారమే జరిగినదని తలంచెదము గాన జమిందారీ రైతులు బాగుగా అలోచించి ఓటు చేయవలసి వుంటుంది. స్వాధ్యము నవేక్షించి ఎవరైనను ఓ టు చేసిన ఎడల ముందు సంతతి వారిచేత మీకు చీవాట్లు తప్ప నీ మరువవద్దు. జమిందారులకు రైతుకు తీరని వివాదిలు కలిగి సమైక్యట్టుట మొదలైనవి సంభవించినను చిన్న మొత్తం పుత కారము చేయక రైతును ఘోష పెట్టిన యీజమిందారి సంతతికి ఎట్లు ఓటుచేసెదరో మారైతు సోదరులను నిర్వ్యాహు టముగ నడిగెదము. తెలియ్యా అభ్యర్థుల విషయమై మాకంతగా పనిలేదు గాని యీజమిందారీ అభ్యర్థి విషయమై న్యతిరేకాభి ప్రాయమును వెలుబుచ్చుచు యంతటితో నైనను వారు నువసం హరించుకొనునట్లు మావుయ్యూరు రాజాగారైనను సలహానిచ్చి న యెడల మేలు చేసిన వారగుదురు.

యలమంచి సర్వయ్య

లాహోరు విధవావివాహసంఘము

లాహోరు, అక్టోబరు 11:— వైసంఘముయొక్కయా జమాన్యమున జనవరి 1 తేదీనండి యీ సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెలాఖరువరకు 2204 విధవావివాహములు జరిగినవి. అందు బ్రాహ్మణులు 421, క్షత్రియు 258, కాయస్థులు 78, రాజ పుత్రులు 202, సిక్కులు 192, మిగతవారు తక్కినవలములవారు. ఇందులో పంజాబు పశ్చిమోత్తర రాష్ట్రమునుండి 1875, సింధు 94, ఢిల్లీ 72, సంయుక్తరాష్ట్రములు 499, బెంగాలు 91, మదరాసు 7, బొంబాయి 6, నెంట్రిలుఇండియా 8, అస్సాము 6, బీహారుబిస్సానుండి 43 గురును వివాహములు చేసినానిరి.

(ఆ. (వె.))

చెవుడుకు అద్భుతమైన బౌషధము

బెంగళేశకు అసాధ్యగ్రువలనను నాకు సరిగా వివరద కుండెను. పిమ్మటనేను అనేకవైద్యులయొద్ద చికిత్సచేసికొంటిని. ఆంగ్ల, జపాన వైద్యులు నా కణేకతైలములు బయటలోదొరకు ఆయుధములు మున్నగువాటిచే కుదుర్చుటకు విశేషముగా ప్ర యత్నించిరి. కాని నిద్రపరమోగవాయెను. 8 నెలలు ప్రయ త్నముచేసియు నాచెవుడు గుణముకానందున యాత్రపోవుటకు సిద్ధపడితిని. దైవాధీనముగా “న్యూయిండియాలో” ప్రయరింప బడిన ఒకలేఖను చూచితిని. అందుచే కృష్ణాపురనివాసియును ప్రస్తుతము చెన్నపురము, మైసూరుకు వెళ్ళుచున్నందు లిన్ పెరారియాపీథిలో ఆల్బుస్ట్రూడ్జియందున్న పండితస్వామి శ్రీని వాస అయ్యంగారువారు నాచెవుడును బాగుచేయగలరను సమ్మి క నాకుగలిగినది. అలాగే తక్షణం వారివద్ద చికిత్సకు ప్రారం భించితిని. ఇప్పుడును నాచెవుడునుండి బుస్సుకనుకల్పము మాయమైనది. నేను విశిష్ట బిశేషముగా వివరగలను.

వి. కనకనలై

15-12-1920

క్యూర్, క్లాసు, బ్రెజిల్ ఆఫీసు, ఎఫ్. ఎస్. ఎస్. కోలాలంపూరు

సంపూర్ణ మద్యపాననిషేధము కలలోనిమాట

ఎక్సైజు కమిటీవారి సూచనలపై సర్ ఎ. పి. పాత్రికాగారి ఉత్తరువు

(ప్రభుత్వపు టుత్తరువు)

మద్రాసు రాజధాని పరిస్థితులకు అనుకూలమున ఎక్సైజు విభాగము సేర్వచలమునని ప్రభుత్వమువారు కొంతకాలమునుండి ఆలోచించుచుండిరి. 1921 సంవత్సరము ఆగస్టు నెల 2 వ తేదిన కాసనసభలో ఈ క్రిందితీర్మానము ఆమోదింపబడినది. "రాష్ట్రమునందు ఎక్సైజు పరిపాలనను విషయమై చక్కనివిధానము సేర్వచలమున ఎక్సైజుడిపార్టుమెంటు ప్రాంతీయ కమిటీ వారు అన్నివిషయములను పరిశీలించి తగునూచనలను ప్రభుత్వమువారి కొనగవలయును." ఈ తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించిరి. 1921 సంవత్సరము డిసెంబరు నెలలో ఎక్సైజు ఆఫ్ఫైసరీ కమిటీ ఏర్పరపబడినది. 1924 సంవత్సరము జనవరినెలలో మరల కొత్తకమిటీ ఒకటి ఏర్పరపబడినది.

పై సూచించబడిన తీర్మానముపై రాష్ట్రీయ కాసనసభలో చర్చచరిగినప్పుడు త్వరలో భారతదేశమున మద్యపానమును సంపూర్ణముగ నిషేధించుట అసాధ్యమని ప్రభుత్వమువారేగాక తీర్మాన ముపహాసించినవారుకూడ అభిప్రాయపడిరి. అందుచే సంపూర్ణ మద్యపాననిషేధమును ఆదర్శముగ గైకొని పనిచేయవచ్చునని సంపూర్ణ మద్యపాననిషేధము కొనసాగించుట అసాధ్యమనియు ప్రభుత్వమువారు స్పష్టముగ తెలిపిరి. మద్యపానమును తగ్గించు విషయమై ఎక్సైజు కమిటీవారు విచారణను సలిపిరి. ఒకప్రక్కాపని తయారు చేసి ఈవిషయమై శ్రద్ధాపూర్వకముగా పనిచేయువారి కందరికి పంపిరి. కొంతమంది వద్ద వాఙ్మూలములను పుచ్చుకొనిరి. 1925 సంవత్సరము ఆక్టోబరు నెలలో ఈసంఘమువారు నివేదికమును తయారుచేసిరి. 1925 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల 1 వ తేదిన రాష్ట్రీయ కాసనసభలో ఈవిషయమై ఉపపాదించబడిన తీర్మానముపైజరిగిన చర్చసందర్భమున విచారణ సంఘమువారి సూచనలపై కాసనసభవారు అభిప్రాయములను ప్రకటించిన పిమ్మటనే ప్రభుత్వమువారు తరువులను ప్రకటించెదనని ఎక్సైజు కాఖ్యమంత్రి వాగ్దానమొసంగెను. 1925 సంవత్సరము డిసెంబరు నెలలో విచారణ సంఘమువారి నివేదికము కాసనసభకు లండనికి పంపబడినది. ఫిబ్రవరి నెలలో నివేదించుమై సంపూర్ణముగ చర్చ జరిగెను. విచారణ సంఘమువారి సలహాను కాసనసభకు అభిప్రాయములు ఎక్సైజు కమిషనరుగారి విమర్శనమును ప్రభుత్వమువారు పరిశీలించి ఈక్రింది ఉత్తరువులను ప్రకటించుచున్నారు.

సంపూర్ణ నిషేధము

మద్యపానమును సంపూర్ణముగ నైనను కొంతవరకు నైనను నిషేధించిన మద్యపానము తగ్గనని విచారణ సంఘమువారు అభిప్రాయపడిరి. కాని ఇది ఆదర్శప్రాయముగ విధానమైనను ప్రస్తుతపరిస్థితులలో ఆచరణసాధ్యము కాదని వారే అభిప్రాయము తెలిపియున్నారు. వారు ఈవిషయమై వ్రాసిన వాక్యము లీదిన ఉదహరింపబడినవి:—“సంపూర్ణ మద్యపాన నిషేధముపై మాఅభిప్రాయము లెట్లున్నను ప్రస్తుతము అట్టి విధానము అమలునందుంచిన లాభము కలుగజాలదు. అట్టి ప్రయత్నములు విఫలమైనచో కొన్ని సంవత్సరములవరకు మద్యపానమును తగ్గించ ప్రయత్నించుటకే వీలుండును కావున ప్రస్తుతము సంపూర్ణ మద్యపాన నిషేధము విషయమై ఆలోచించుట ఉచితముకాదు”

విచారణ సంఘమువారి సూచనలపై కొన్ని తీర్మానములు కాసనసభలో చర్చించ బడినగాని ఈక్రింది తీర్మానము మాత్రమే సభియందు ఆమోదింపబడినది:—“20 సంవత్సరములలోపు రాష్ట్రీయ సంపూర్ణముగ మద్యపానమును నిషేధించుటయే ప్రభుత్వమువారు ఆదర్శముగ అంగీకరింప వలయును. అందులకు క్రమముగ కల్లుఅంగళ్ల సంఖ్యను తగ్గించిమద్యవిక్రయమునుకూడ తగ్గింపవలయును. ఇందువల్ల ఆర్థికముగ కలుగు నష్టమును ఇతరవిధముల భర్తీచేయుటకు ఆర్థిక స్థాయిసంఘమువారు తగు సూచనలు గావించవలయునని సభవారు ప్రభుత్వమువారికి సలహా ఇచ్చుచున్నారు” కాని ఈ తీర్మానముపై సమ్యక్ముఖ పుచ్చుకొన్నపుడు 39 రు అనుకూలముగను 6 గురు పతిహముగను సమ్యక్ముఖ నొసగిరి. 41 రు తటస్థముగనుండిరి.

తీర్మానము ఆమోదింపబడినను తీర్మానముపట్ల తటస్థముగ నున్నవారికన్న ఆమోదించిన వారి సంఖ్య తక్కువగ నుండుటచే ఈతీర్మానము కాసనసభవారి అభిప్రాయమును వ్యక్తీకరించుచున్నదని చెప్పబడుట వీలులేదు. నియంతకాలములోపుగ సంపూర్ణ మద్యపాననిషేధము కొనసాగవలయుననుట కాసనసభవారి అభిప్రాయ మని ఈతీర్మానమును మాత్రమే ఆధారముగ గైకొని ప్రకటించుటకు వీలులేదు.

20 సంవత్సరములలో సంపూర్ణ మద్యపాన నిషేధము కొనసాగవలయునని తీర్మానము సూచించుచున్నది. కాని సంపూర్ణ మద్యపాననిషేధమునకు కాలపరిమితి సేర్వచలము అసాధ్యమని ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయము. బొంబాయి ఎక్సైజు ఆఫ్ఫైసరీ కమిటీవారు కూడ ఇట్లే అభిప్రాయపడుచున్నారు. కాసనసభయందు ఈతీర్మాన ముపహాసించిన సభ్యులకు కూడ తన ఉపన్యాసమున ఇదేభావమును ప్రకటించెను. సంపూర్ణ మద్యపాన నిషేధము కొనసాగవలయుననిన ఎన్నియో ఇబ్బందులున్నవి. మద్యపానము నిషేధించువిషయమై వివిధసంఘముల వారు భిన్నములగు అభిప్రాయములు గలవారై యున్నారు. ప్రతిగ్రామమునందును మద్యమును తయారుచేయుటకు అనుకూలావకాశములున్నవి. అందుచేతనే మద్యపాన మింత విరివిగ వ్యాపించుచున్నదని చెప్పవచ్చును. మద్యపానము ఆర్థికముగ వ్యాపించుచు సంఘమునకు గొప్ప ఉపద్రవము కలుగజేయుచు స్వల్పపరివారములు నిష్కర్షియోజనములని రుజువైనప్పుడే సంపూర్ణ మద్యపాన నిషేధ కార్యక్రమము అవసరమగును. ప్రభుత్వమువారు మద్యపానము తగ్గించుటకై యధాశక్తి పాటుబడుచున్నారు. ఇంతేకాక మట్టుప్రక్కలనున్న రాష్ట్రీయముల వారు సంస్థానాధీశులు, పరప్రభుత్వములు కూడ ఈవిధానమును ఆమోదింపవచ్చు ఒక్కరాష్ట్రీయమువారే ఈవిధానమును అమలునందుంచుట నిష్కర్షియోజనము. కావున ఇది కేవలము రాష్ట్రీయసమస్య కాదు. దేశమున కంతయు సంబంధించిన విషయము. అంతర్జాతీయ సమస్యయనికూడ చెప్పవచ్చును.

ఆర్థికవిషయములు

ఆర్థికముగకలుగుఇబ్బందియే సంపూర్ణ మద్యపాన నిషేధ కార్యక్రమమునకు ముఖ్యమగు అటంకమని చెప్పవచ్చును. ఎక్సైజు ఆదాయమును తక్కువచేయు సూచనలను అమలునందుంచుటకు పూర్వమే ఆదాయమునందలి లోటును భర్తీచేయుటకై తగు ప్రయత్నములను గావించవలెను. ఆర్థికముగ ఆదాయము రాగల మార్గముల నశ్వేషించి తద్వారా ఆదాయము వచ్చునని నమ్మకము ఏర్పడిన పిమ్మటనే ఎక్సైజు ఆదాయమును తగ్గించువిషయమై ఆలోచించవచ్చును. సంపూర్ణ మద్యపాన నిషేధమువల్ల రాష్ట్రీయ ఆదాయమే కాక కేంద్ర ప్రభుత్వమువారి ఆదాయముకూడ తగ్గును. కావున ఇతరవిధములుగ రాష్ట్రీయ ఆదాయమునేగాక కేంద్ర ప్రభుత్వమువారి ఆదాయమును కూడ వృద్ధిచేయవలయును. ఏవిధముగ ఆదాయమును వృద్ధిచేయుటకు వీలునో ఇంతవరకు ఎవ్వరు సూచించి యుండలేదు. ప్రస్తుతము ఎక్సైజు 34 ఖజానల్ల 5 కొట్ల రూప్యముల ఆదాయము వచ్చుచున్నది. మద్యపాన నిషేధ విధానము అమలునందుంచిన ఈఆదాయము అంతమొందును. అంతేకాక రహస్యముగను అక్రమముగను మద్యపానములు తయారుకాఖుండుకై కొంత సిబ్బందిని ఏర్పరప వలసియొందును. అందులకు కొటి రూప్యములైనను కావలయును. కావున ఇతర ఆదాయములను వృద్ధిచేసికొనుచు నిషేధకార్యక్రమమును అమలునందుంచవలయును. ఈవిషయమై ఆర్థిక సంఘమువారు ఆలోచన గావించి తమ సూచనలను కొనగవలయునని తీర్మానమునందున్నది. ఆర్థికసంఘమువారి అభిప్రాయములను తెలిసికొన ప్రభుత్వమువారు ఆతురపడుచున్నారు.

లోకలు ఆప్షను

ప్రస్తుత పరిస్థితులలో లోకలు ఆప్షనువల్ల లాభియొందదని విచారణ సంఘమువారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. 1926 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 6 వ తేదిన లోకలు ఆప్షను విధానమును

ప్రభుత్వమువారు అమలునందుంచవలయునని ఒక తీర్మానము కాసనసభయందు పాదించబడినగాని అధికసంఖ్యకులచే తీర్మానము నిరాకరింపబడినది. ఈవిధానము అమలునందుబడిన లైసెన్సు అంగళ్లలో వ్యయముగ మద్యము మొత్తము తగ్గవచ్చునగాని అక్రమముగ ఎక్కువ మద్యము తయారుచేయ వచ్చును. కావున ఈవిషయమున ప్రభుత్వమువారు విచారణ సంఘమువారి సూచనలు అంగీకరించుచున్నారు.

కల్లు దుకాణముల సంఖ్య తగ్గించుట

కల్లు దుకాణములు సంఖ్య తగ్గించిన మద్యవిక్రయము తగ్గునని తలచుటకు వీలులేదు. నిలువయున్న కల్లు అంగళ్లలో జనసమృద్ధిము అధికమగును. ప్రస్తుతమే కల్లు దుకాణములు సంఖ్య మిగుల తగ్గియున్నదనియు ఇంకను తగ్గించుట అసాధ్యమనియు ఎక్సైజుకమిషనరుగారు తెలుపుచున్నారు. ఇంకను కల్లు దుకాణములు తగ్గించిన కలుగు లాభముకన్న నష్టము ఎక్కువగ నుండును.

మద్యము అమ్ము గంటలను తగ్గించు విషయమై కూడ ప్రభుత్వమువారు కొన్ని ఏర్పాట్లు గావించినారు. ఇంకను అమ్ముకపు గంటలు తగ్గించిన దొంగతనముగ మద్యము చేయుట అధికమగును. వనులు చేసికొను కార్మికులకు ప్రస్తుతము మద్యము విక్రయింపబడు గంటలు అనుకూలముగ లేవు. రాత్రి 8 గంటలకే అంగళ్లు మూయుటచే ఇబ్బంది కలుగుచున్నదని పలువురు కంప్లెయింటు చేయుచున్నారు. కావున ప్రస్తుతము ఇంకను మద్యము అమ్ముబడు గంటలను తగ్గించుట ఉచితము కాదని కమిషనరుగారి అభిప్రాయముతో ప్రభుత్వమువారు ఏకీభవించుచున్నారు.

రేషనింగు

బొంబాయి రాష్ట్రీయలో రేషనింగు విధానము అమలునందున్నది. ఈ విధానమువల్ల మద్యముగర అధికమగును అక్రమముగ కల్లు తయారుచేయుటకూడ అధికమగునని విచారణసంఘమువారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఎక్సైజు కమిషనరుకూడ ఇదే విధముగ అభిప్రాయపడు చున్నారు. కావున ఈవిధానమును ఈరాష్ట్రీయను అమలునందుంచుట ఉచితముకాదని ప్రభుత్వమువారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

లైసెన్సు ఛార్జీలను హెచ్చించుట

లైసెన్సు ఛార్జీలను అధికముచేసి మద్యము వెలను హెచ్చించిన మద్యవిక్రయము తగ్గవచ్చు నని విచారణసంఘము అభిప్రాయపడుచున్నారు. కడచిన 10 సంవత్సరములలో మద్యమువెల అధికము చేయబడినది. క్రమముగ ధరలు హెచ్చింపబడవలయును కాని విక్రయింపబడు మద్యముమొత్తమును తగ్గించుట యుచితముకాదు. ప్రభుత్వమువారి సూచనలను అంగీకరించుచున్నారు. కాని అక్రమముగ లైసెన్సులేక మద్యము తయారుచేయుటకు అనుకూలముగ విధమున లైసెన్సు ఛార్జీలను విపరీతముగ హెచ్చించగూడదు.

సర్ ఛార్జీ పద్ధతినల్ల లాభ ముండదని కమిటీవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఈ అభిప్రాయమును ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించుచున్నారు.

కల్లు-సారాయి

కల్లు జీవితమునకు అవసరమైనదనియు సారాయిలేదేమోనును చెడుదడనియు పలువురు అభిప్రాయపడుచున్నారు. కావున కల్లును సారాయిని ప్రత్యేకించి సారాయివిక్రయమును తగ్గించుటకై ప్రత్యేకముగ ప్రయత్నములు గావించుట ఉచిత మని కమిటీవారు సూచించుచున్నారు. ప్రస్తుతపరిస్థితులలో సారాయి విక్రయమువిషయమై అభ్యంతరములు అటంకములు కలుగజేయుట ఉచితముకాదని ఎక్సైజు కమిషనరుగారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. కల్లు అధికముగ విక్రయముగ ప్రదేశములందు సారాయిదుకాణములు మూయబడినవి. నీలగిరి జిల్లాయందలి కొండవారుల వారు ప్రదేశములందు మద్యపానము సంపూర్ణముగ నిషేధింపబడినది. ఈరెండు ప్రయత్నములవల్ల ఎట్టి అనుకూలఫలితము లేర్పడునో తెలియనంతవరకు ఇతరప్రదేశములందు ఇట్టి ప్రయత్నములు గావించుట ఉచితముకాదని ప్రభుత్వమువారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు అమలునందుచున్న విధానమునకు భిన్నముగ సూచన లేదయు కమిటీవారు గావించియుండలేదు. 50 వేల జనసంఖ్య గల మునిసిపాలిటీలలో అధికసంఖ్యకులతో నిండిన లైసెన్సింగు బోర్డుల సేర్వచలముననియు, తెన్నవగరమునందలి లైసెన్సింగు బోర్డునకు ఎక్కువ అధికారము లివ్వవలయుననియు, చిన్న మునిసిపాలిటీలకు గ్రామములకు కూడ లైసెన్సింగు బోర్డుల సేర్వచలముననియు కమిటీ

వారు నూచిందియన్నారు. స్వల్పమగు మార్పులతో ఈనూచి నలును ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించుచున్నారు. సారాయి అమృతమును తగ్గించి కాననసభవారి తీర్మానమును సాధ్యమైనంతవరకు అమలుపం దుచుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించెదరు.

నిమ్మ జాతులు-కల్లుదుకాణములు

తేరిలు, యంత్రాలయములు, నిమ్మ జాతు లుండు ప్రదేశములకు 2 ఘడ్డంగల మారములొప్పుగ కల్లు సారాయి లీకు నుకాణము లుండగూడదని ఎత్తైనను లై సెన్సింగు బోర్డువారికి ఒకటి ఉత్తరపు ఇవ్వవలయునని ఆర్. వీరయ్యగారు 1928 సం॥ ఫిబ్రవరి 10-వ తేదిన కాననసభలో ఒక తీర్మానముపాదించిరి. ఈ తీర్మానము ఆమోదింపబడెను. ఈ తీర్మానమును సంతృప్తముగ అమలుపండుచుట అసాధ్యమని ఎత్తైన జా కమిషనరు ఆభిప్రాయపడుచున్నారు. తీర్మానమునందలి ముఖ్యమాత్రమును ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించుచున్నారు.

లై సెన్సింగు బోర్డులు-వాటి అధికారము

ఈ ప్రభుత్వపుట తరపునకు అనుబంధముగ లై సెన్సింగు బోర్డుల నిర్మాణము వాటికి గల అధికారములు ప్రకటింపబడినవి. 50 వేల జనసంఖ్యగల మునిసిపాలిటీలలో లై సెన్సింగు బోర్డులు ఏర్పరచబడును. జిల్లా కలెక్టరు, జిల్లా పోలీసు నూపరింపెండెంటు, కమిషనరుగారిచే నియమింపబడు ఎత్తైనా డిపార్టుమెంటు గజెట్ ఆఫీసరు, మునిసిపలు సంఘమువారిచే ఎన్నుకొనబడు ఇరువురు మునిసిపలు సంఘసభ్యులు, ఆ ప్రదేశపు ప్రతినిధిగనన్న కాననసభ్యుడు, కలెక్టరుచే నియమింపబడు మద్యపాన నిషేధ ప్రచారసంఘముల ప్రతినిధి, నిమ్మ జాతుల ప్రతినిధి, ఎత్తైనా లై సెన్సివారుల ప్రతినిధి, కలెక్టరుచే నియమింపబడు కూలీల యజమాని బోర్డునందు సభ్యులుగ నుండెదరు. ఆడివిజను తహసీలుదారు అధికారరీత్యా ఈ బోర్డునకు కార్యదర్శిగ నుండును.

చెన్ననగరపు లై సెన్సింగు బోర్డునందు మద్రాసు కలెక్టరు, పోలీసు కమిషనరు, అసిస్టెంటు ఎత్తైన కమిషనరు, మద్రాసు కార్పొరేషను అధ్యక్షుడు, ఇరువురు కాన్సిలరులు, ఒక కూలీల యజమాని, మద్యపాన నిషేధ ప్రచారక సంఘముల ప్రతినిధి, నిమ్మ జాతుల ప్రతినిధి కాననసభలో చెన్ననగరపు ప్రతినిధులలో నొకడు, సభ్యులుగ నుండెదరు.

ఈ లై సెన్సింగు బోర్డులు ఏర్పడిన కాలమున కన్న కల్లు దుకాణముల సంఖ్యలో 5 వ వంతు కన్న ఎక్కువ అంగళ్లను తగ్గించుటకు లై సెన్సింగు బోర్డువారికి అధికారముండదు. విలి టరీ కంట్రాను మెంటులపై ఈ బోర్డులకు అధికార ముండదు. లై సెన్సింగు బోర్డుల నిర్ణయములను ఎత్తైన కమిషనరు రద్దు చేయవచ్చును. ఇట్లు రద్దుపరచునప్పుడు కమిషనరు అట్లు చేయుటకు కారణములను ప్రభుత్వమువారికి తెలుపవలయును.

లై సెన్సింగు బోర్డువారు కల్లు అంగళ్ల లిస్టును తయారు చేసి ఎన్నుకొంటుంటే బ్యాటల్ బ్యాటల్ దుకాణములంద వలసినది యానుండగూడదనియునున్న గు విషయములగురించి తీర్మానములు గావించి సకాలమున కలెక్టరుకు పంపవలయును. నియమిత కాలములో బోర్డువారు తమ ఆభిప్రాయములను కలెక్టరుకు పంపకపోయిన కలెక్టరు స్వతంత్రించి ఉత్తరపులు గావించెదరు.

కమిషనరువైకి కత్తిదూయబోవుట

7 సం॥ కఠినశిక్ష

లాహోరు, ఆగ్స్ట్ 11:-లాహోరు డిప్యూటీ కమిషనరు బగ్గీగారు కోర్టు నువ్వుమండగా గండ్లగొడ్డలి కత్తియు దీసు కొని వైబడ్య పయత్నించినందులకై మోరాడీన్ ఆనవారికి ఆయాధ కానము క్రింద 5 సంవత్సరములను ఇండియన్ పీజిల్ కోడ్ 80-వ సెక్షన్ క్రింద రెండుసంవత్సరములను కఠినశిక్ష విధింపబడినది. మరియు శిక్ష ముగిసినప్పుడు 5 సంవత్సరములవరకు నుంచి నడకతో నుండవలసినయు నిర్బంధింపబడినది. (అ. ప్రె.)

మితపానోద్యమము

తిరువాన్కూరులో అక్రమచర్యలు

తిరువానంతపురం-1 ఆగ్స్ట్ 12- మితపానోద్యమము లన తిరువాన్కూరు సంస్థానములలోని మినచిల్ చెనగన చెట్ట తాలూకాలో క్లిష్టపరిస్థితులు సంప్రాప్తమైనవి. పికటింగు మొదలగు ప్రయత్నములనల వైమ్యములుబయలు చేరి తాడి చెట్లను తెగ నరుకుటయు అక్రమ చర్యలును బయలు చేరెను. దివాన్ బాల్కన్ గారు వెంటనే ఆ తాలూకాలోని బోయి శ్రీవ మైన విచారణసభికి కొందరితో మాట్లాడి తగుచర్య దీసుకొనట వలన పికటింగు నిలిచిపోయెను. (అ. ప్రె.)

తాడేపల్లి గూడెం తాలూకా మహాజనసభ

రాబోవు శాసనసభ ఎన్నికలనుగూర్చి కాంగ్రెసు

అభ్యర్థులకే వోట్ల నిమ్మనమని తీర్మానించుట ఈ నెల 10 వ తేదీన తాడేపల్లి గూడెంలో సమావేశమైనది. తేలుకు నరసాపురం, ఏలూరు, నిడదవోలు, భీమవరం తాలూకాలనుండి కొంతమంది ప్రముఖులు విచ్చేసిరి.

సభకు ప్రాముఖ్యమైన ప్రదేశమున శ్రీయుత నిడదవోలు వెంకట్రావుగారు నిడదవోలు ఖద్దరుకొట్టునుండి ఖద్దరును తెచ్చి ప్రదర్శించిరి.

ప్రారంభమున శ్రీరామోజీవరపు వెంకటనరసింహారావు పంతులుగారు భారతజాతీయ గీతములను పాడిరి. శ్రీకలిండి గంగరాజుగారు అధ్యక్షునిగూర్చి సభికుల కరుకపరచిరి.

అభ్యర్థుని ఉపన్యాసము

శ్రీరామోజీ సత్యనారాయణ చౌదరిగారు తూర్పు గోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురం తాలూకా దంగేరు కాపురస్థులు యాసభకు అధ్యక్షతను వహించిరి.

కాంగ్రెసు ప్రారంభమై 40వత్సరము లైనది. దాదా బాయి నాథోజీగారు కాంగ్రెసులో స్వరాజ్యమును పేరును నుచ్చరింపజేసిరి. గాంధీమహాత్ముడు అసహాయోద్యమ మను నూతనోద్యమమును లేపిరి. కాననసభలను గవర్న మెంటు ఉద్యోగములను బహిష్కరింపు. నూత్రములను ప్రయోగించి కొంతకాలము నడపెను ఆనూత్రములను ప్రజలంతా అమలులో పెట్టలేకపోయిరి. దానుగారు కాననసభలలోనికిపోయి ప్రతి వ్యంభమును గావింపవలెనను నూత్రమును నూతనముగా లేప దీసిరి. ఆనూత్రములచేతనే యిప్పుడు కాంగ్రెసు, కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను శాసనసభలలోనికి వంపుచున్నది. కాంగ్రెసును స్వరాజ్యపార్టీ అంటే బ్రాహ్మణపార్టీ అని అనవరముగ నీలూ పనిండులు వేయుచున్నారు. అట్టిదానికి అర్థములేదు. స్వరాజ్య మంటే బ్రాహ్మణుల ఒక్కరిదేకాదు. అన్ని జాతులది అని గ్రహింపుడు. గవర్న మెంటు ఉద్యోగాలు సంపాదించు ఏకాలది మంచి జన్మి నుపార్జి వాలో ఇట్టినిండులను వేయుచున్నారు. కాని ప్రజలలో నిట్టి ఆభిప్రాయములు లేక స్వరాజ్యము కావలెననే అందరికీ ఆశయున్నది. అనవసరముగ మత కుల కక్షలను తెట్టు కొని ఎవరునుచెప్పిన కుతంత్రములకు లోనుగాక కాంగ్రెసువారు మిజిల్లాలో నిలబెట్టిన అభ్యర్థులను శ్రీయుతులు దండు నారాయణరాజు మోతేనారాయణరావు గార్లు కు మదరాసు శాసన సభకున్న థిల్లి అసెంబ్లీకి శ్రీ బంగుటూరు ప్రకాశంపంతులు గారికిన్ని మి వోట్లనిచ్చి కాంగ్రెసునకు జయము చేకూర్చెదరు గాక !

నకిన రామచంద్రచౌదరి గారు-గాంధీమహాత్ముని ఉద్యమము రాగానే కాంగ్రెసు అంటే యోమో ప్రతి పక్షము ప్రాకినది. గాంధీగారి ఉద్యమములోనే త్యాగముచేసి ప్రజోపయోగకరమైన పనులకు పాటుబడేవారు ఎక్కువైరి. అట్టి వారికే ప్రజలుగౌరవింతురు. యారీతిగపనిచేయువారు కాంగ్రెసు వారే. వోట్లయిచ్చి మరల కాననసభలకు అభ్యర్థులకు పంపుకో జాలవచ్చినవి. వోట్లఅంటే ఒకరు చెప్పినట్లు చేయక తనకు తానే బాగాఅలోచించుకొని దేశక్షేమము కోరి ఎవరైతే పనిచేస్తానంటాలో వారికే యియ్యవలెను. ఆరీతిగ ప్రమాణ పత్రములపై వ్రాలుచేసి నిలబడినవారు కాంగ్రెసువారు. తదితర అభ్యర్థులు వజ్రపత్రమునున్న ఏ సంఘలలోను ప్రమాణ పత్రములపై వ్రాలుచేసి నిలబడక యిండి పెండెంటు లనియు జన్మి ను అనియు పేర్లుపెట్టుకొనిరి. గతసభలలో జన్మి నుపార్జి వారు ప్రజల శత్రుమున వోట్లు యియ్యలేదు. అందుల కన్ని యో దృష్టాంతరములున్నవని ఉపన్యాసము గవర్న లిటింగు ఖద్దరు తంజావూరు రీ సెటిలుమెంటు మున్ను వాటి సెన్సిటివో గూర్చి ఉచితరణ లిచ్చియుంకిరి. అసెంబ్లీకి శ్రీకాళంపంతులు గారికే వోట్లు యియ్యవలెననియు శ్రీప్రరామచంద్రరావుగారు గతసభలలో ప్రజాపత్రమున నుండలేననియు ప్రజాపత్రమునకు న్యతిరేకముగ నిచ్చిన వోట్లు సంపర్కమును కూడ విత్తలపర యుచు యీ తాలూకా వోట్లందరు కప్పు, కాపు, కుత్రితు, బ్రాహ్మణ, నై క్యులు మున్ను కులకక్షలు పెట్టుకోక కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు శ్రీమోతే నారాయణరావు దండు నారాయణరాజుగార్లకే వోట్ల నిమ్మనియు పొచ్చనియుచు చక్కని గంభీరీపన్యాసమును గావించిరి.

మోతే నారాయణరావుగారు వీరు యీ జిల్లా తరపున కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు మిగతా అభ్యర్థులలో శ్రీనారాయణ రాజుగారు జ్యరముచే నున్నందునను శ్రీ ప్రకాశంపంతులుగారు యితర జిల్లాలలో ప్రచారము చేయుచున్నందునను రావీలు లేకపోయిన దనియు వారితరపున నాతరపున నేనే వోట్లను

కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే వోట్ల నిమ్మనియు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులంటే కాంగ్రెసువారు చెప్పినట్లుల కొన్నింటిలో నడచు కొనువారనియు జన్మి నుపార్జి కిని కాంగ్రెసు పార్టీకిని పున్న భేదములను గూర్చి చక్కగ నుపన్యసించిరి.

శ్రీమంగిపూడి పురుషోత్తమశర్మగారు ప్రస్తుత రాజ కీయపరిస్థితులను గూర్చియు నుపన్యసించిరి.

తీర్మానము

నవంబరు 8 వ తేదీన జరిగే కాననసభా ఎన్నికలకు ఆఖరి భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారిచేతను ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మసజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమువారిచేతను ఆమోదింపబడిన కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు శ్రీయుతులు మోతే నారాయణరావు దండు నారాయణరాజుగార్లు యిరువురికీ మదరాసు శాసనసభ కున్న థిల్లి అసెంబ్లీకి శ్రీయుత బంగుటూరి ప్రకాశంపంతులుగా రికిన్ని తాడేపల్లి గూడెం తాలూకా వోట్లందరు ఎన్నుకోవ లెనని యీ మహాజనసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:- వంకిన ఆచ్చుత రామారాయుడు చౌదరిగారు.

ఆమోదకులు:- శ్రీకలిండి గంగరాజుగారు కడియాల పట్టాభిరామయ్య చౌదరిగారు, మల్లారెడ్డి శేషయ్యగారు ఆం పాటి నుబ్బయ్య చౌదరిగారు, కుంకవల్లి గెరటయ్యచౌదరి గారు. రాంపల్లి కుబ్రమ్మయ్యగారు.

సభ జయప్రథముగా సాయంకాలము 7 గంటలకు ముగిసినది.

ఓమార్ శోభాసీకేసు

మోకోర్టుకు రిఫరుచేయుట

బొంబాయి, ఆగ్స్ట్ 11:- ఓమార్ శోభాసీగారి మరణమునుగూర్చి ఆగస్టు 5 వ తేదీన కరోనరు జూరీ చెప్పిన తీర్పు విషయమై సిటికీరోసరు మోకోర్టుకు రిఫరుచేసిన విషయము న్యాయమూర్తులు ఫాస్టెట్ట సర్ లిల్లాభాయి మాలయెనుట విచారణకు వచ్చినపుడు నేను మోర్టువంటియు జనులలో నిండి పోయెను. విషయ యెవ్వరుపెట్టిన విషయమును తెల్పుకుండ తీర్పుచెప్పియుండుటచేత కరోనరు జూరీయొక్క తీర్పును సవరణ చేపడవలసియుండునని శోభాసీసతిన్యాయవాది చెప్పెను. ఫలా నావారు విషయము చెట్టినట్లుగా దాఖలాల్పియు లేకపోవుట చేత విషయ నాయన స్వయముగానే పుచ్చుకొని యుండవచ్చు నని వారుహించి అవిషయముగా తీర్పుచెప్పియుండవలసినది లేక పోయినచో ఆతీర్పు శోభాసీసతి కవమానము తెచ్చును.

తీర్పులో అనుమానమున్నట్లు గా రికార్డు చేయబడలేదని జన్మి ను సాగారు చెప్పిరి. అందువలన ఆ తీర్పును మార్చుకొర లేవనిరి.

విచారణను రద్దుపరచవలసినదని పిమ్మట న్యాయవాది ఆడిగెను.

ఇంకను విచారణలు జరుగవలసియున్నట్లయిన ఆశ మును బయటికితీయవలసినపునని జన్మి ను సాగారు చెప్పిరి.

ఈ కేసులో జూరీతీర్పు సాక్ష్యమునకు తగినట్లుగా లేవని పోలీసు కమిషనరు తరపున ఆడ్వోకేటు జెనరలు చెప్పెను.

జూరీయొక్క చెడునడకకూడ విచారణను రద్దుచేయుటకు కారణమని శోభాసీసతి న్యాయవాది చెప్పెను.

తెగిన పరికరములు లేకుండ జూరీయొక్క చెడునడ కను గూర్చి విచారణ దగదని జన్మి ను సాగారు చెప్పిరి.

న్యాయమూర్తులు తీర్పుచెప్పము నిట్లనిరి:- ఈరకపు పుస్తకంలో సదియేమొకటిది. ఆప్తుప్రకారము కరోసరీవిషయము ను మోకోర్టుకు రిఫరుచేయవలసిన అనవసరములేదు. కరోసరును జూరీయును ఏకీభవించవచ్చును సాంకేతికమైనచోప మున్న గాని మోకోర్టువారు ఆతీర్పును సవరణచేయజాలరు. అట్టి దీకేసు నేడియంగానవచ్చులేదు. మోర్టుఅధికారముమాల యందు డి న్యాయమునుపాటించియే ఆతీర్పును సవరణచేయుట నవ్యము కాదని న్యాయమూర్తులు తెలంచిరి. శోభాసీసతిపై ఆతీర్పు ఆ రోపణలేవియు గావించుటలేదనివారు నదిరి. మిగుల శ్రద్ధవహించి కరోసరు ఉభయపక్షములకు సంబంధించినవారి సెవ్వరినిగాని జూరీలో లేకుండజేసెను. కావున న్యాయమూర్తులు జూరీ యొక్క తీర్పుతో జోకేయకు కలిగించుకొనుటకు నిరాకరించిరి.

(అ. ప్రె.)

మహామహత్వము

రాజ్యప్రభుత్వము. — డి. బి. టి. రాజ్యసభ్యులు. ఖా. బి. మహమ్మదు ఉస్మానుగారు, శేతువచుమునచ్చిరి. సర్ శంకరనాథుగారు, డి. బి. హరిసుగారు నిన్న రాత్రి వెళ్లిరి.

రాయపేటపిన్నిక

కమిషనరు ఆఫీసు:—కార్యోద్యమ కమిషనరుగారు న్యాయమూర్తి శ్రీనివాసయ్యగారు పెద్దెంబరు 30-వ తేదీన యిద్దరుపిట్టల దగ్గరనుండి మాండవము ఉత్తరువు లొసంగిన తీర్పుపై అపిలుజేయుదురని తెలియుచున్నది.

కా. సి. పి. రామస్వామిఅయ్యగారిరాక:

కా. సి. పి. రామస్వామిఅయ్యగారు లామెంబరు 21నా జాతిసమితిసభనుండి శేతువచుము బోటుమెయిలులో విచ్చేసిరి. వారిని సన్మానించుటకు పలువురుపెద్దలు న్యాయ. వి. వి. శ్రీనివాసయ్యగారు, రా. బి. వి. టి. కృష్ణచారియరు, డా|| హిందలే, భవానందపిళ్లై, ఎ. జగదీశయ్యరు, బి. ఎ. బి. కె. లక్ష్మణచెట్టిగారు, కృష్ణరావు శాస్త్రిగారునుగూడ విచ్చేసిరి. రామస్వామి అయ్యగారికి పూజలంపిరి. (అ. పే.)

కార్యోద్యమదొడ్లను యెక్కువజేయుట:

ఎం. శింగారశేలుచెట్టిగారు యాచనపత్రికాసమయ అత్యవసరముగ నిర్దిష్టపడ్డ “ఘనశేటు” వాటంత నవియే కడుగుకొనిపోయెడిదొడ్లయందు తగినసభలను లేనందున యెక్కువమంది కనుకాక్షిముగ జేయమనిగోరుదు యీసభవారు 5-8-26 తేదీన తీర్మానించినను కమిషనరుగారు తగినవర్గ దీపికొననందున అప్రాంతములందలి పేదకూలీవాండ్లు పోలీసువారిచే శిక్షలపాలనచున్నారు. క్రొత్తదొడ్లు రెండు మగవారికి విడచిపెట్టి శ్రీలకు ప్రాతదొడ్లు ప్రత్యేకించవలెను. త్వరలో వారికొరకు ప్రత్యేకముగ ప్లంట్లజేబుదొడ్లు కట్టించవలెనని కమిషనరుగారిని యీసభవారు గోరుచున్నారు.

మైసూరు దళరాసంచిక

1926 మైసూరు దళరాసంచిక తెలుగువారు కే. ఆర్. హెబ్బాదుకం చెనీవారు ప్రకటించినది మాకార్యాలయమునకుపంపుగాకృత్యతర్రోనందుకొంటిమి. ఇందు మైసూరు విశేషములన్నియుగలవు. మహారాజుచేవణమున పరిపాలనమున నానంస్థానమునందు పేర్చుకగాంచిన మహామహాల పటములన్నియు నిందుప్రకటించబడినవి. ప్రభుమున శ్రీజగద్గురు శృంగేరి శంకరాచార్యస్వామిలవారి పటముగలదు. మైసూరు, తెలుగువారుపట్టుణవి శేషములు కాజుకుటుంబమునకు సంబంధించినవి అన్నియు నిందు చిలువబడినవి. ఈసంచిక ఆకృతి యెంతయో రమణీయముగనుండి ఆహ్లాదకరముగ నొప్పుచున్నది.

జమూబంది లెక్కలు:—రాజ్ లు తాలూకా

యందు భూములకు, జిల్లాలో యితర పల్లపు తాలూకాల భూములతో సరిసముముగ కిస్తు వసూలుజేయవచ్చునని మదరాసు ప్రభుత్వమువారు తెలియబోధవారి సిఫారసుంగీకరించిరి. తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో కిస్తులెక్క లిట్లుండును:—

భూమి వివరము

రాజ్ లుతో సహా అన్ని పల్లపు తాలూకాలయందు			
	జనవరి	ఫిబ్రవరి	మార్చి
పల్లపు ఘోరక భూములు	0-4-0	0-4-0	0-8-0
లంకలో భూమి	...	0-4-0	0-8-0
పాడుగాయ భూములు			
(రాజ్ లులో నివి మినహాయించి)	...	0-8-0	0-8-0
భూములు	0-5-4	0-5-4	0-5-4

దక్షిణఆఫ్రికా డిప్యూటీవసు

శిల్లియందలి కుటుంబ మినారు హుమాయూనుగోరి సందర్శించెను శిల్లి, అక్టోబరు 11:— శేసినా, కుటుంబ మినారు, హుమాయూనుగోరి మొదలగు దృశ్యముల జూచి నిన్నరాత్రి దక్షిణఆఫ్రికా డిప్యూటీవసు అగ్రా నగరమునకు ప్రయాణమై పోయెను. (అ. పే.)

బంగారునాణెముల వాడుక

ప్రాధెనరు వాడియాగారి ఉపన్యాసము

ప్రాధెనరు పి. ఎ. వాడియాగారు విల్సనుకాలేజి బొంబాయి, నిన్న సాయంత్రము డి. బి. టి. రంగాచారిగారిఆధ్వర్యమున క్రింద జరిగిన సభలో ఇండియాదేశపునాణెములసమస్యను గూర్చి దీర్ఘముగ నువ్వసించిరి.

ఉపన్యాసములు ప్రప్రథమమున మదరాసువారికి యీ సమస్యనుగూర్చి తన ఆఖిప్రాయములను చెబువనకాశము లభించినందుచే సంతసము చెప్పిరి. ప్రస్తుతము విమర్శింపబడుచున్న రాయలు కమిషనువారి నివేదికయందు దాగిన మాటలకు భారతీయులు మోసపోరాదని ముఖ్యముగ చెలిపిరి. నలుగురు భారతీయులు మాత్రము గల యీ రాయలు కమిషనువారు ఇండియాకు 1 గోల్డు ప్లాండ్ల బంగారు నాణెముల వాడుక త్వరలో నిర్దించునని చెలిపిరి. మాటలవలన చదువుకొనినవారేగాక, చదువుకొనిన కాసన సభ్యులవంటి వారుగూడ 30 ఏండ్లనుండి మనము కోరుచుండిన సౌకర్యము నిజముగ మనకు రాకదని భ్రమపడ గలరు అట్లుగాదు, ఈ కమిషనువారి యుద్దేశము వేరగ నున్నదని ఉపన్యాసములు స్పష్టముగ చెప్పిరి. ముందుగ 1870 సం. నుండి వివిధ దేశములలో నాణెముల నుపయోగించే పద్ధతి యెట్లు మార్పులు జెందినదియు చెప్పిరి. ఆ పశ్యరమునుండి వెండి విలువ నిలకడచెడుటచే విరోధాదేశములందు అమెరికాయందు 1 చీనా ఇండియా తప్ప తక్కిన దేశములు బంగారు నాణెములను వాడుక చేసినవి. 1914 సం. వరకు యీ పద్ధతి బాగుగనే జరిగెను. మారకములందు యెట్టి యిబ్బంది లేకుండెను. కాని అప్పుడు యుద్ధము వచ్చుటచే ఖర్చు లభికమై ఆర్థిక విషయములందు లోటు పడెను. పరిణామములకు సన్యాయు పద్ధతి పన్నుల నిధికిము జేయుట ఋణములు చెచ్చుట అనుసరింపక నోట్లు అమ్ముజేయ దొడంగిరి దీనివలన యింక నెక్కువ పన్నులు వచ్చెను. యుద్ధానంతరము ఇంగ్లాండు మున్నగుదేశములు మరల బంగారు నాణెముల నుపయోగించినవి.

ఇండియాస్థితి

ఇండియాలో 1870 సం. నుండి వెండివిలువ తగ్గుటచే యిబ్బంది కలుగలేదు. కాని విదేశపు సంపూర్ణమునందుమారకముల విషయమున చాల యిబ్బందులు కలిగినవి. తన ఇండ్లకుడ బృంహవలసి యుండిన విరోపియను ఉద్యోగులకు చాలకష్టముగ నుండును. ఇండియా ప్రభుత్వముబడ్డటు రెయారుచేయుట చాల కష్టమయ్యెను వర్తక వాణిజ్యమునకు యెక్కుడుపన్నులు గల్గెను. అంతట 1893 సం. రాయలుకమిషను నియమింపగా వారు విచారించి నాణెముల ముద్రణ నిలిపివేయవలెననిరి. 1898 సం. ఫౌలరు సంఘమువారును బంగారు నాణెములవాడుక నొసంగవలెనని చెప్పిరి. బంగారుమిటుగూడ స్థాపించవలెననిరి. కాని నేటు నెక్రటరీగారును, రాయలు ప్రెజిడెంట్ వారును అభ్యంతరం చెప్పిరి. తర్వాతముగ రూపాయల ముద్రణ యెక్కువయ్యెను. వాటి విలువగూడ నోట్లవలెనే తగ్గెను. యుద్ధానంతరము వేరొక విచారణసంఘమువారు మారకము రూపాయికి 2 పిల్లింగులుగ నుండవలెనని నిర్ణయించిరి. ఇట్లు మారకము లేటు హెచ్చుజేయుటవలన ఇండియాదేశము రూ. 40-50 కోట్లను నష్టబోయెను.

1924-25 సం. మారకము 1-6 పిల్లింగులుగ స్థిరముగ నేయుండెను. అప్పుడు వేరొక రాయలుకమిషను నియమించగా వారు ఇండియాకు “గోల్డు బులియను ప్లాండ్ల” ఒసంగవలసి జెప్పిరి. దానితో అన్ని యిబ్బందులు తీరవని జెప్పిరి. వారి రిపోర్టునే మనముపూర్వము విచారించుచున్నాము. బులియను ప్లాండ్ల అనగా విరి విగా బంగారు నాణెముల నమ్ముజేసి అందరు ఉపయోగించుట. విదేశములలో మారకమునందు గూడ నవియే వాడుట. అట్టిపద్ధతిని యీ కమిషను వారు నూచింపరు. పూర్తిగా బంగారునాణెములనే అందరు ఉపయోగించినచో బంగారుము వృధాయగుననియు, కావున విదేశములవారు మన కాగితమునోట్లను, వెండిరూపాయలను పుచ్చుకొననందున వారికొరకే యీ బంగారు నాణెములుం చవలెననియు కమిషనువారు నూచింపుచున్నారు. ఇదిఒక విధమున ఎక్స్చేంజి ప్లాండ్లగాని బులియను ప్లాండ్ల కానేరదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తగిన విలువ రూపాయలిచ్చి 400 మిల్లియన్ల వాపున బంగారుము తెచ్చి వాడుకొనవలెనని పరిమితి యేర్పరుచుచున్నారు. అట్టి ప్లాండ్ల మనకు అవసరములేదు. విరోపియములు బంగారునాణెముల వాడుకపద్ధతి అనుభవముపై పూర్తిగా నెరింగి మారకమునకే తప్ప స్వదేశములో ఉపయోగించుట లేదనుమాట! అసత్యము. ఇంగ్లాండులో చరిస్థితులు వేరుగ నున్నవి. రాయలు కమిషనువారు బొంబాయివర్తకుల నూచనలు విచారింపనేలేదు.

ఇంగ్లాండుబాంకులోగల 160 మిలియను పానుల బంగారుము నందు 70 మిలియనులు ఇండియాయొక్కనిలువ బంగారుమే. ఇప్పుడు ఇండియాకు బంగారు ప్లాండ్లఒసంగినచో ఆ 70 మిలియనులు వాపనుజేయవలసియుండును. ఇంగ్లాండు నట్టివావును. కావున ప్రభుత్వమువారు రెండుల కంగీకరింపరు. బొంబాయివర్తకులైన అంతబంగారుము యిప్పుడే యిమ్మునగు. ఇంగ్లాండు న్యాయముగ ప్రవర్తించవలెను. బంగారునాణెము వాడుకజేయుటకు పిలొసంగి ఆనాణెములనే యెక్కువగ తయారుజేయవలెనని కోరుదురు. అనిజెప్పుచు చివరకు “ఇప్పుడియనున్న బంగారు బులియను ప్లాండ్లు, ఇండియాప్రజలు కోరినపద్ధతి కాదనిమాత్రము యెల్లరు గుర్తించవలసియున్నదని” వాడియాగారనిరి. అధ్యక్షుడు క్లుప్తముగ ఉపన్యసించుచు, యీసమస్యను గూర్చి విద్వాంసులు బాగుగపఠించి ప్రజలకు బోధచేయవలసియున్నదని హెచ్చరించిరి. అధ్యక్షునకు వందనము లర్పించుటతో సభముగి సెను.

కాలినడకను ప్రపంచయాత్ర

లూయి ఎబర్డు అను పిసాంగు నివాసి యువకుడు గుత్తి నుండి నిన్న ఉపయము మదరాసు చేరెను. ఈతను 1925 ఆగస్టు 15-వ తేదీన చేతిలో దమ్మిడి లేకుండ యిల్లు బయలుదేరెను. నాటినుండి ఇండో చీనా, మలయ, సయాము, బర్మా మున్నగు దేశములు జూచి నెలరోజుల క్రిందట కలకత్తా చేరెను. ఉత్తర ఇండియా అంతయు తిరిగెను. బొంబాయి, ఢిల్లీ, ఆగ్రా మున్నగు ముఖ్యనగరములలో కొన్ని దినములుండెను. కొలంబో మీదుగ మెస్సటోమియా, యూరపు, అమెరికా దేశములు జూచి జపాను, చీనా, ఆస్ట్రేలియా ల మీదుగ పిసాంగు చేరెనున్నాడు. మదరాసులో 8 రోజులుండురు. ఎక్కువ రైల్వేస్టేషనులో బస.

ఎక్కువగూడ 19 సం. వయసుగల కురుచని దృఢమైన మేనుగలవాడు. ఇంగ్లీషు, చీనా, మలయ, తమిళ, జర్మను భాషలు మాట్లాడగలడు. తన బొమ్మ అమ్ముపడిన పోస్టుకార్డులు విక్రయించియు యితరుల ధర్మమువలనను భుక్తిగడచుచున్నదని చెప్పెను.

ఈతను సయాములో ఒక అడవియందు రాత్రి విడసి యుండగ అడవిజంతువుల కేకలచే రాత్రంతయు మేజుకనవలసి యుండెను. ఒక కొంవలో పండుకొనియుండగ కాలిపే నాగు పాము ప్రాకుట గని మేల్కొంచెను. కాని వానివలన అపాయము గలంగుండుటకై కాలి ఏమాత్రము కదుపలేదు. ఒక గ్రామములో ప్రజలంతని తొంగయనుకొని ఒక గృహమునందు బంధించియుంచిరి. ఆ గృహము తపాను గాటికి కూలిపోయెను. కాని ఆతని కపాయము కలుగలేదు. ఈతను ప్రపంచయత్రయు తిరిగి అందలి సప్తవిత్రిములను (సెవెన్ వండర్స్) జూచి వివిధ దేశముల స్థాంపులు, నాణెములు జాగ్రత్తజేసి తన ప్రయాణపు చరిత్రను వ్రాయడంజెను.

కలకత్తాలో మోటారుబండ్ల

చార్జి తగ్గింపబడుట

కలకత్తా, అక్టోబరు 11:— నవంబరు 1 నుండియు కలకత్తాపల్లెయందు టాక్సీలేటు పాతిక మైలుకు రెండుఅబాలు తగ్గింపబడెననియు, అస గాయనిదగవలెనే కనీసపురేటు 8 అబాలుండుననియు తెంగాలుప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు (అ. పే.)

కృమిలాక్ష్మి

(విచిత్రకథ)

గంధకర్త:—నెల్లూరు వెంకటగిరి మహారాజా కాలేజీ ప్రధానాచార్యులు మ-రా-శ్రీ, రాయసం వెంకటశివుడుగారు యం. ఏ., యల్.టి సాంఘికనవల—ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువునంధ్యలు, పిల్లల యాటపాటలు, వ్రతాచారవ్యవహారములు, గుణ శీలములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయందు ప్రవృత్తి మగుచుండును. 120 పేజీలు. శుద్ధరైల్వేటూకాగితము. మంచి అమ్ము. 0-8-0 మేనేజరు, ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము, మదరాసు.

మాలండనులేఖ

45, స్టీటువీధి

పండిత జవహరిలాల్

పండిత జవహరిలాల్ నెహ్రూగారు శ్రేష్ఠులైన వారైనా జనాభా తిరిగి వెడలుచున్నారు. స్వతంత్రతలపక్ష కాంగ్రెసుకు బ్రాహ్మణులతో పాటు సాయంకాలము గడపిరి. పిరు కొన్ని వారములలోగా తిరిగివచ్చెదరని తెలియుచున్నది. అప్పుడు మరికొంతమంది రాజకీయప్రముఖులతో మాట్లాడ వచ్చును. స్వతంత్రతలపక్షమువారు వచ్చేయెన్నికలలో తగినటువంటి భారతీయ అభ్యర్థులకై ప్రయత్నించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. తమపక్షమునందు చేరినట్టి పర్ శంకరన్ నాయకు పర్ ఆలి యనాం ప్రభృతులను స్వతంత్రతలపక్షమువారు అభ్యర్థులుగా నిలుపబెట్టెదరని తెలుసుకొనుటకు సంతోషముగా నుండవచ్చును.

యన్. యం. సమర్థు

శ్రీ శ్రీమంతు యన్. యం. సమర్థుగారికి ఆంగ్లక్రియలు నడుపవచ్చును క్రిందటి మంగళవారమునాడు సాయంకాలము పి గంటలకు గోల్డెన్ గ్రీన్ శ్రీకానవాటికవద్ద చాలమందికూడిరి. ధనుగగారు కొంతకాలమునుండి రోగపీడితులై టుట్టుకున్న ఈ ర రితిల వ్యాధిపల మరణించిరి. ధైర్యవంతులైన యూ. జి. యన్. ఇండియన్ హితులు వీరినిగురించి ప్రశంసావాక్యములను పలికిరి. చేతితో వడికిన కాళ్ళిరువురు ఉన్నందునలభించి పండిత జవహరిలాలుగారుకూడ వచ్చియుండిరి. ఇండియా ఆఫీసు పైకమీషనరు ఆఫీసు ప్రతినిధులుగాక ఇండియా పైకమీషనరుకూడ వచ్చెను.

లజపతిగారిపై ఖండనలు

బ్రిటిషుకార్యకుల భోగములనుజూచి లాలలజపతిరాయ గారు గావించిన వ్యాఖ్యానములు పార్లమెంటు సభ్యుడు ధర్మిత్ గారిని ఎక్కువగా వ్యాఖ్యలపరచినట్లు కనబడుచున్నది. డెయిలీ హెరాల్డులో లజపతిరాయగారిని దూషించుచు వారు వ్రాసెరి. మరునాడే దాని క్రిందివిషయము జవాబు కనుపించెను. జీవిత మెప్పుడును ఒకరితోనొకరిని పోల్చియే చెప్పియున్నది. కావున హిందూదేశములోని కార్యకులసంఘటి బాగుగానెరిగి వాడయె డల సానుభూతి గలిగియుండుటచేత లజపతిరాయగారు గ్రేటు బ్రిటను భూలోకస్వర్గముని చెప్పుట న్యాయమే. హిందూదేశములో పనివాండ్లు సగమంతింతో ఎట్లు మాడుచుండునో కట్ట గుడయినలేక యెట్లుమాడుచుండునో ఒక్కమారు తెలుసుకొన గలిగినట్లుయిన ధర్మిత్ గారు, లజపతిరాయగారిలో నేకీధించి నిరూపింపగల సామాన్యమైన బ్రిటిషు కార్యకుని జీవితముకంటె పోలికగానున్నదని చెప్పగలగుదురు. ధర్మిత్ గారికి తెలియక పోవచ్చును కాని నిరూపింపగల సామాన్యములో సహాయము లేదు. హిందూదేశములో నుండికి 80 మందికి నెలదినములకై నను సంపూర్ణమైన భోజనముండదు. కావున పైందెట్లుకీ గ్రేటుబ్రిటను భూలోకస్వర్గముగా గానబడుటలో నాశ్చర్యము లేదు.

కాచి నెట్టులో క్రిమిని

బాల్మన్ గారు ప్రాంతుదేశమునుండి తిరిగివచ్చినప్పుడు తాను లేనికాలమున ఛాన్సెలరు ఆఫ్ ఎక్స్ ప్రిజ్ కర కాన్సర్వేటివు పక్షములో తానుసాను నెక్కువగా బలపరచుకొని బర్మన్ హెడ్మన్ గారుతో స్నేహము కుదుర్చుకొనెనని తెలుసుకొ నెను. 1916-17 సంవత్సరములో ప్రయోగింపబడిన లాయడు జార్జియన్ తంత్రములే యికముందు ప్రయోగింపబడవచ్చునని తోచుచున్నది. గనుల ప్రశ్నవిషయమై బర్మన్ హెడ్మన్ గారు వారు రచించి మొగ్గుచున్నారు. కాని శ్రేయస్సు యూనియనులపై వారు దాడివేసెదరు.

వారు శ్రద్ధాపూర్వకము మరయొకవిషయము బోల్చిచెప్పు ప్రతిపాదనలను వివరముగా సామ్రాజ్యపద్ధతి శేర్షాలు చేయుటకై లండనులో జరుగుచున్నసభలకు ఫోించినవి. కొన్ని వారములలో ముఖ్యమైనవారు వారివారి దేశములకు బోవుదురు. కలకత్తా పోలిసుకమీషనరు పర్ చార్లెస్టి గార్డుగారు ఆఫీసరులలో వెళ్లుచున్నారు. వారు కలకత్తాలో కొద్దికాలమున్న పిదప సైన్వల్ డూటీకొరకు నిలిపివేయబడుదురు. ఈవిధానము నమలుజరుపుటకు ఇంటిలిజెన్స్ డిపార్టుమెంటు కొకనూతన కాళి సాపింపబడినట్లు తెలియుచున్నది. ఈవిధానమునకు వచ్చు కాచి నెట్టులో ముఖ్యమైన ముగ్గురిచేతులలో నున్నవి. ఈ సమాచారముతో ఇండియా ఆఫీసు, కలకత్తాలో ఆఫీసు ఫారిన్ ఆఫీసు ఒకకాళులకు సంబంధము కలదు.

కాచి నెట్టును తిరిగి ఏర్పాటుచేయుటలో పర్ ఆఫీస్ చేంబర్లన్ బాల్మన్ గారు ఒక్కటగుదురు. బర్మన్ హెడ్మన్ గారు మువారికి ఛాన్సెలరు ఆఫ్ ఎక్స్ ప్రిజ్ కర సహాయముండును. బొగ్గ ప్రశ్నను నడిపించుచున్న విధానముతోనే కాన్సర్వేటివు పక్షమువారిని కలిపియుంచవలెనని బాల్మన్ గారుతలంచుచున్నారు. పక్షములో చాలమంది బొగ్గునుజమానల పనుకుబడికిని తక్కిం బంధమైనవారికిని లోబడియున్నారు. వీరిసహాయమువలన సెగ్గ వచ్చునని ప్రధానమంత్రి తలంచుచున్నారు. కొద్దికాలంలోనే క్లిష్టస్థితి వచ్చును. బర్మన్ హెడ్మన్ కర్మనువారప్పుడు బయట పడెదరు.

పరిష్కార తైత్వ అభివృద్ధి

అమెరికన్ ఆర్థిక సలహాదారుడగు డాక్టరు మిల్టన్ బెరగారి అధ్యక్షతక్రింద నొకకమిటీ శేర్షరచి పరిష్కార శేషనల్ తైత్వ అభివృద్ధికై మెగారు పెద్దప్లానులను వేయుచున్నారు. టె హరాన్ నుండి ఇప్పటివరకు డాక్టరు మిల్టన్ బెరగారి నింధనలు వరకు నొకరైలుబాటును నిర్మించినట్లుయిన సరకులను ఇరాకు నుండి దినుమతి చేసుకొనవలసిన అవసరముండదని మెగారు తలంచుచున్నారు. తుద కీర్యానము గావించినను పరిష్కార కిప్పుడు సలహాచెప్పునది అమెరికా రుమ్మదేశములే గావున వారి తేములుల నాలోచింపకుండ జరుగదు.

పరిష్కార అమెరికావారిముగము

అమెరికన్ ప్రెస్సాన్సియల్ కమిషనువారు పరిష్కార ప్రభుత్వముతరపున 10,000,000 ఋణమునకు తమసభ్యుడు ఉత్తరప్రభుత్వములకు జరుపగలిగినని తెలుసుకొనిరి. పట్టు వర్మకాళులో ఇంజనీయరులుగా ఎక్కువమంది అమెరికనులు చేర్చుకొనబడుదురని తెలియుచున్నది.

క్రొత్తనూనెగనులు

ఇప్పుడున్న అంగ్లోపరిష్కారగనవద్దనే క్రొత్తనూనెగని దొరికినది. జాయింటు అమెరికన్ పరిష్కారకంపెనీ యాక్రొత్త గనిలో పనిచేయును. ప్రాంతద్రవ్యములు కంపెనీకి నీటిలో విశేషముగా సంబంధముండును.

ఇరాకులో పాశ్చాత్యవిజ్ఞానము

పాశ్చాత్యవాగరకపద్ధతులు రాక పూర్వ మెన్న డెరుగని మెసూట్ విలాయత్తులో భాగ్యవంత మైన జిల్లాలలోని భాగ్యవంత యు నిలువజేయుట జేత ప్రజలు బాధలనొందుచు స్వాతంత్ర్యము గలవారే నిజముగా భావించి అనుకొనుచున్నారు. మెసూటుకు రైలు బాట లేదు. ట్రైగ్రినునదిపై సముద్రమునకు 600 మైళ్ళదూరమున నది కలదు. ఈవిలాయతును లోకవారు గ్రేటుబ్రిటను కిచ్చినపు టినండియు కచ్చును బాధియొకటి నిర్మింపబడుటచేత మధ్య ధరా సముద్రముతో దీనికి సంబంధములేకున్నది. కావున పాశ్చాత్యదేశములలోనున్న వ్యాపారపు లోటుపాట్లెప్పుడుగానియు చున్నవి. సగములో పెద్దలైనవారు సహాయముకొరకు ప్రభుత్వమువారి కప్పిలుజేసుకొనిరి. ఏమిజరుగునో మాడవలసియు న్నది. పంటయంకెయు బాగాదుకు గొనిరాబడినది. వర్షములు మధ్యవర్షములు భాలిగానున్న గిడ్డంగులయెదుట చేతులు నలుపు కొనుచున్నారు.

బాగ్దాదులో ఉరిశిక్ష

భయంకరముగు రుచాచాము బాగ్దాదులో పునరుద్ధరింప బడినది. ఒకహంతకుడు ఉరిదీయబడినపిమ్మట వారి శవమును చెచ్చి మూడుగేటబయలు ప్రశ్నకుగా నుంచి ప్రదర్శించిరి. విదొక పాత్యజేసి మరయొకనిని చంపెను. అందువలన వాడు శిక్షింపబడి ఉరికిరంపబడినా, దేశమునంతటిని కొల్లగొట్టుచున్న మోటారు బండిపోటు గాండలో విదొకడు.

బాల్మన్ లోకోరొన్

టర్క్ గ్రీకు సంధిపత్రముపై ఉభయపక్షములవారును సంతకము లుంచిరి. పరునైదు దినములలో గ్రీకు టర్క్ ప్రభుత్వములవారును సంతకములు పెట్టవచ్చును. ఈదేశముల క్రొత్త స్నేహమున కిది దాగిజాపుచున్నది. వెంటనే బాల్మను లంప రికిని గలిపి ఒకయెడంబడిక ఏర్పాటు గావచ్చును.

జాగోస్టావియాలో సంధి

ఇదివరకు డిక్టేటరు జాగోస్టావియాలో జరిపిన సంధి లికముందు కొలదిగా నూర్పులుచేయబడును. తమదేశమునందా జాగోస్టావియాను అంతర్జాతీయ సంబంధమైన వ్యాపారము జరుపుకొనవచ్చుననియు అంగుకొరకై గ్రీకులో సముద్రతీర వ్యాపారము విషయమున కొన్ని హక్కులిచ్చుటకు సిద్ధముగా నున్నామనియు గ్రీకు ప్రభుత్వమువారు చెప్పుచున్నారు.

కెనడా రాజకీయపరిస్థితులు

బ్రిటిషుకాన్సర్వేటివు కాచి నెట్టుతంత్రములు ఇంపీరియల్ కాన్సర్వేషన్ ఇన్స్టాంటులో జరుపవలెనని కాన్సర్వేటివు కాచి నెట్టువారు నిశ్చయించినప్పటినుండియు విచారణకు వచ్చు సామ్రాజ్యసహస్యలపై ఏకాభిప్రాయము శేర్షరచుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. కెనడాపరిస్థితులు చాల చిక్కులతో కూడుకొనియున్నవి. ఏలనన క్రిందటి ఎన్నికలలో కాన్సర్వేటివు పక్షము కెనడియన్ పార్లమెంటులో మిక్కిలి బలముతో బయలుపడినది. కాని తనవిధానమును వారు కొనసా గించుకొనటకు వారికి తగిన మెజారిటీలేదు. ప్రాగ్రెసభలమీద వారు ఆధారపడవలసివచ్చెను. లిబరలుపక్షముగూడ అట్లే మె

వారటిలోనే యుండెను గాని ప్రాగ్రెసభలతో కలిసి వారు కొంతకాలము ప్రభుత్వమును నిర్వహించిరి.

కెనడాలోని కాన్సర్వేటివులు ప్రాగ్రెసభల సహాయమును బడయుగలిగినట్లుయిన లిబరలు ప్రభుత్వమును వదలించు కొని తమవారిని అధికారములో పెట్టగలుగుదురని బ్రిటనులో కాన్సర్వేటివు పక్షమువారు తలంచిరి. అధిముగా రాయబారములు జరిగినపిమ్మట కొలది ప్రాగ్రెసభలతో సహాయముతో లిబరలుప్రభుత్వము సాగనంపబడినది. ప్రధానమంత్రి మెకెంజీ కింగు రద్దుపరచవలెనని కోరెను గాని గవర్నరుజనరలు నిరాకరించి కాన్సర్వేటివు తీడరకు మేఫిన్ గారిని కాచి నెట్టు శేర్షరచ పవలసినదని కోరిరి. మేఫిన్ గారికికూడ పార్లమెంటులో మెజారిటీ లేకపోవుటచే వారును రద్దుచేయవలెననికోరగా నావిధముగా గ్రాంటుచేయబడెను. అప్పుడు రెండుపక్షములలో నట్టి విభేదములు జూపుటకు గవర్నరుజనరలుకు అధికారముగలదా యనుప్రశ్న బయలుపడెను.

లిబరలుపక్షమువారు తిరిగి అధికారములోనికివచ్చి ప్రాగ్రెసభలకుకూడ తమపక్షమున పనిచేయుదుమని బాసచేయుటతో కెనడియన్ పరిస్థితులు పూర్తిగా మారిపోయెను. కాన్సర్వేటివులకు నిలుప స్థానమే లేక పోయెను. కాన్సర్వేషన్ జనరలు వైఖరివలన కెనడాప్రజలకు కోపముపొచ్చి నట్లుగానే ఇంపీరియల్ కాన్సర్వేషన్ సహాయమున ప్రతిపాదముగా పనిచేయుననుభయముతో కెనడాప్రభుత్వములో అకస్మాత్తుగ కలిగిన మార్పులవలన బ్రిటనులోని రాజకీయవర్ణములలోగూడ ఆందోళనకలిగినది. దక్షిణఆఫ్రికా అడుగుచున్నట్లుగానే కింగు గారు మాతృదేశముతో సమానముగా నుండవలెనని కోరుచున్నారు. ఆ ప్రేరేపి యా గూడ అట్లే యుచు గునని భయముగనున్నది. ఈభయమువల్లనే లిబరలుపక్షము వారి నధికారములోనికి రాకుండ చేయవలెనని కెనడాలో ప్రయత్నములు జరిగినవి. ప్రభుత్వపు హాదాతో అప్పిలు చేయ గలిగెయెడల కెనడాలో కాన్సర్వేటివులు తమకుగూడ జయము కలుగునని నమ్మిరి. కాని వారి యాశ లు నెరవేర లేదు ఈ సమయమున చట్టనిబంధనలకు లోబడియుండువాడును మిక్కిలి చాకచక్యముకలవాడును అరక్రొత్త గవర్నరు జెనరలు బింగు ప్రభువునుండి చార్జి పుచ్చుకొనుట అదృష్టము. నూతన గవర్నరు జెనరలు విల్లింగుడన్ ప్రభువు కాంతిమంతగా బోయి వాడు. కెనడాలో రాజప్రతినిధికిని లిబరలు మంత్రికిని ఎట్టివిభేదములుండ జాలవు.

ఇంపీరియల్ కాన్సర్వేషన్ ఎజెండాలో మార్పు

కెనడియన్ పరిస్థితులవలన ఎక్కువగా ననుభవించుచుంది ఇంపీరియల్ కాన్సర్వేషన్లో చర్చింపవలసిన విషయములు కొన్ని విడువ వలసి వచ్చునే మోసని భయముగానున్నది. ఇకపాతూర్పుభాగమునందున్న మైసరు స్టేటులలో తాట ఫ్యపు ఒడంబడికలను ప్రవేశపెట్టవలెనని సావియట్లు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుటలను నానా జాతిసమితిలో జర్మనీ ప్రకేసింపుటవలనను యూరపియను రాజ్యతంత్రములో జరిగిన మార్పు చేత గ్రేటు బ్రిటనుయొక్క విదేశాంగ విధానమునుగూర్చి కాన్సర్వేషన్లో కొంత చర్చ జరిగవచ్చును. అభ్యంతరమును పెట్టునది ఒక్క దక్షిణాఫ్రికాయొనో బ్రిటిషురాజకీయ శేత్రల అభిప్రాయము ప్రకారము దానిని నిర్లక్ష్యముచేయవచ్చును. కాని కెనడాగూడ అదే వైఖరి నవలంబించినట్లుయిన వారేయను చేయజాలరు. లిబరలు పక్షమువారు తిరిగి అధికారములోనికి వచ్చియుండుటచే కెనడా యొక్క వైఖరినిగూర్చి వారికి నిశ్చితాభిప్రాయములేదు.

శ్రీతిలకవిప్రవిద్యాలయము

పల్లిపాడు, ఇందుకూరుపేట పొట్టు, నెల్లూరు
౧౯౨౨ సం. ప్రతిష్ఠితము.
పాత్యక్రమము:— యజుర్వేదము, నిత్యనైమిత్తికావశ్యకముం శ్రభాగముసహ
సంస్కృతము:— సాహిత్యప్రవేశపరిజ్ఞాతము.
ఆంగ్లము:— ఉన్నతవిద్యార్థిపరీక్ష.
ఆంగ్లము:— యాదవభారము.
ఆంగ్లమే యాపై జరుపువారికి వైదిక భాగము క్లుప్తము.
వైవిద్య సంధ్యయందలి వైదిక విద్యార్థులు కొండలు నవరాత్రిధర్మముకై వేదపారాయణము నేయుచు, నింటింటి కిది దిరుగుచున్నారు.
మదరాసు పాఠశాల వారిని, యథామతి సత్కరించుట యుక్తము.

త్రాగుడునివేధము

అసంభవమా?

శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ

సర్ పాత్రోగారి ఎక్సైజు పరిపాలనకు, ఇప్పుడు ప్రచురింపబడిన ప్రభుత్వపు టుత్తరువు శిరోభూషణమై వెలయగలదు. ఇంతకు పూర్వము వ్రాసిన వ్యాసములలో సర్ పాత్రోగారు త్రాగుడును తగ్గించుటకు జేసిన ప్రయత్నము చ్యుగ్యమనియు, అసహాయవాదులు చేసిన ప్రయత్నములను వీరు నిరోధించి త్రాగుడునివేధమున కడ్డుతగిలిననియు, సూచించియుంటిమి. ఎందరో ప్రచారకులు, ప్రభుత్వప్రతికూల్యము వలనకారాగృహములకు బోవలసివచ్చెను. అసహాయోద్యమము విజృంభించిన సమయమున త్రాగుడు రివిన్యూ చాలవరకు తగ్గెను. మరల దీనిని హెచ్చుజేయుటకు అధికారులు తమ యావచ్చక్తిని వినియోగించిరి. జప్తిసుపక్షమునకు జెందిన సర్ ఆర్. వేంకటరత్నంనాయుడుగారుగూడ పాత్రోగారి త్రాగుడుపరిపాలనమును తీవ్రముగ నిరసించిరి. జాతీయ పక్షమువారు త్రాగుడునివేధమును కొనసాగించుటకు మద్రాసు శాసనసభలో విశేషముగ పాట్లు బడి యుండిరి. తమసంఖ్యలబలముతో, పాత్రోగారు వీరిప్రయత్నములను విఫలపరచుచుండిరి. వీరివాదము కడుదుర్బలముగ నుండెను. జాతీయపక్షము వారిపోరు పడలేక, పాత్రో ప్రభుత్వమువారు ఎక్సైజుసలహాసంఘము నొకదానిని నియమించిరి. ఈ సంఘమువారు విచారణ నలిపి, సూచనల గావింపవలసి యుండెను.

1921 సంవత్సరమున, ఎక్సైజు విచారణసంఘము నియమింపబడెను. 1925 సంవత్సరమునందు యీ సంఘము తనసూచనలను దెలిపెను. నాల్గుసంవత్సరములవ్యవధిగావలసివచ్చెను. 1928 సంవత్సరమున, విచారణసంఘమును మరల నేర్పరచిరట. జప్తిసుపరిపాలనము జరిగిన ఆరు సంవత్సరములలో విచారణ సంఘమును నిర్మించుటయు, వారు సిఫార్సులగావించుటయు ఎట్టకేలకు ముగిసెను. ఈవిషయ మొక్కటి చాలును, జప్తిసు పరిపాలనపు అసమర్థతను సూచించుటకు ! 1925 సంవత్సరము అక్టోబరులో విచారణసంఘమువారు తమ సిఫార్సులను సూచించగ, పాత్రో ప్రభుత్వమువారి సిఫార్సులు 1926 సంవత్సరము అక్టోబరు నెలలోగాని వెలువడలేదు. ప్రభుత్వపు టుత్తరువుపై సెప్టెంబరు నెల యున్నను, అక్టోబరు నెలలోగాని ప్రతికలకు జేరలేదు. 1926 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెలలో ఎక్సైజు కమిటీవారు సూచనలను శాసనసభవారు చాలదూరము చర్చించిరి. పాత్రోగారి కెప్పటికిని ఒక్కటేవాదము.

త్రాగుడు హిందూదేశమునందు అనాదిసిద్ధముగ నున్నది. చాణక్యునికాలమునగూడ త్రాగుడుగనుపించును. అందుచే దీనిని పోగొట్టుటకు వీలులేదు. ఒకవేళ వీలయినను రివిన్యూపోవునుగాన, నిషేధము అసంభవము. లోకల్ ఆప్షనుమున్నగు ఏర్పాట్లు నయినను, ఉపయోగింపవీలులేదు. పాత్రోగారికి, మాయిరు ప్రభృతులు ప్రక్కతాళము వేయుచుండిరి. ఆర్థికపు యిబ్బంది అటులుండ, ప్రజలత్రాగుడు స్వేచ్ఛను నిరోధించుట దోస మని వీరు ఎలుగెత్తి చాటిరి.

ఇతరహక్కుల కెన్నిటికి భంగము కలిగినను పాటింపని అధికారులు, త్రాగుడు స్వేచ్ఛకు మాత్రము భంగము కలుగగూడదని వాదించుచుదురు. త్రాగుడులో దోసమేమియులేదని, మాయిరుగారి తలంపు. ఆర్థికసభ్యుడు పాత్రోగారిని, పాత్రోగారు ఆర్థికసభ్యుని సమర్థించుచు, త్రాగుడుకెట్టి ఊణత గలుగకుండ ఇంతవరకు కాపాడిరి. ఇప్పుడు వెలువడిన ప్రభుత్వపు టుత్తరువు త్రాగుడుకు మరింత ప్రోత్సాహ మొనగగలదు. ఎక్సైజు కమిటీ సూచనలగూర్చి ప్రభుత్వమువారి యుత్తరువు ఇంతకుముందే వెలువడియున్నచో, శాసనసభవారు దీనిని చర్చించుటకు వీలుండెడిది. అట్టి యవకాశమునువారొనగరయిరి. శాసనసభరద్దయి, ఎన్నికలు సమీపించుచున్న సమయమున ప్రభుత్వపు టుత్తరువు వెలువడుట విచిత్రము. మద్రాసు బ్రాహ్మణేతరన మావేళమునందుగూడ సంపూర్ణ నిషేధ మాదర్శము గగ్గెకొనబడెను. కాలనిర్ణయము సూచింపబడెను. ఈ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెలలో జరిగిన చర్చలో, ఇరువది సంవత్సరములలో సంపూర్ణ నిషేధమునుకొనసాగింపవలయునని, శాసనసభవారు తీర్మానించిరి. తీర్మానము నంగీకరించినవారిలో జప్తిసు సభ్యులుగూడ గలరు. నటేశ ప్రభృతులొకవైపునను, మంత్రులొకవైపునను వోటుజేయుటగూడ తటస్థించెను. శాసనసభ తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు గౌరవించుట ధర్మమై యుండెను. అందుకుమారుగ, ప్రస్తుతపు ప్రభుత్వపు టుత్తరువు శాసనసభవారి తీర్మానమును పూర్తిగ ఖండించుచున్నది.

శాసనసభవారి తీర్మానమునందు రెండు భాగములు గలవు. సంపూర్ణ మద్యపాననిషేధము ఇరువదిసంవత్సరములలో కొనసాగవలయు ననుట ఒకభాగము. గమ్యస్థానము జేరుటకుగాను కల్లంగడులను తగ్గింపవలెననియు, సారాయివాడుకను తగ్గింపవలెననియు, తీర్మానము గోరుచున్నది. ఎక్సైజు రాబడి తగ్గుటచే గలిగెడి ధననష్టమును భర్తీజేయుటకు ఏయేమార్గముల నవలంబింపవలయునో షానాన్సు కమిటీవారు నిరూపింపవలయు ననుట రెండవభాగము. ఈతీర్మానమును చులకన జేయుటకు ప్రభుత్వమువారు చాల తంటాలుపడుచున్నారు. తీర్మానము మొదట ఓడిపోయెనని ప్రకటింపబడెనట. పిమ్మట పోలుగోరుగ, 39 మంది అనుకూలముగను 6 గురు ప్రతికూలముగను వోటుజేసెరట. తీర్మానమున కత్యధిక సంఖ్యాకులు అనుకూలముగ వోటుజేసినను, తటస్థులు చాలమంది యున్నారను కారణముచే, తీర్మానమునకు విలువ లేదని, ప్రభుత్వమువారు త్రోసివైచుచున్నారు. కాని, సంకుచితభావభరిత మగు మద్రాసు శాసనసభలో నిట్టి తీర్మానమును గావించుటయేగొప్ప. ఏలనన,

విశాలమగు తీర్మానముల నంగీకరించెడి ప్రతికూల పక్షమువారిసంఖ్యలు కొద్ది. మంత్రులకు త్రాగుడు నిషేధము పనికిరాదుగావున, వారిపక్షమువారును దానినామోదించుటకు వెఱచెదరు. దీనికిప్రతిమున్నను వారుగూడ, తటస్థులుగనుండుట సహజము. ప్రభుత్వసభ్యులందరును త్రాగుడు నిషేధమునకు విముఖులుగ నుండురు. ఇట్టిస్థితిలో, మద్రాసు శాసనసభవారిమాత్రము తీర్మానము నయినను గావించియుండుట గొప్పయనియేభావింపవలయును.

త్రాగుడును తగ్గించుటకు నిషేధమేసాధనమని, ఎక్సైజు కమిటీవారు భావించిరి. కాని తొందరగ నీపని జరుగవీలులేదని వీరు సూచించిరి. తొందరగ ఫలము గలుగకున్నను, ఆదర్శము జేరుటకు ప్రయత్న మయినను జరుగవలయునుగద. దృఢసంకల్ప మున్నవారికి అసాధ్య మెద్దియునుండజాలదు. అయినను, బ్రయత్న మనలే చేయగూడదని విచారణసంఘమువారు సిఫార్సుజేసిరి. ఇంతకన్నను అజ్ఞానమువేరుండదు. నిషేధమువలనగాని త్రాగుడు తగ్గదని చెప్పచు, అందునిమిత్తము కృషిసలుపవల దనువారి నేమనవలయునో తెలియకున్నది. వీరినినడచాలునని, ప్రభుత్వమువారును సంతసించిరి. నియమితకాలములో త్రాగుడును నిషేధించుటకు సాధ్యపడదని వీరుసూచించిరి. ప్రజలత్రాగుడులలవాటులలో భేదము కలదట. త్రాగుడు నిషేధముగూర్చి రాజధానిలో భిన్నాభిప్రాయములు కలవట. ఇంతియగాక, ప్రతి ప్రదేశమునందును మద్యము సులభముగ దొరకునట. అందుచే, త్రాగుడు భరింపరాని ఉష్ణద్రవ మయినదప్ప, నిషేధముపనికిరాదని, ప్రభుత్వము వారు దెలుపుచున్నారు. వీరిహేతువాదన ఎంతని స్సారమో దెలుపనక్కరలేదు. హిందూదేశము నందు, వివిధమతములును త్రాగుడును నిషేధించినవి. ముఖ్యమతములగు హిందూ, మహమ్మదీయ మతములు త్రాగుడును దోసముగ పరిగణించుచున్నవి. కొంత కాలముక్రిందటివరకు, త్రాగు వచ్చినవారిని సంఘము నీచముగ భావించెడిది. ఇటీవల త్రాగుడుకు రాసురాసు పూజ్యతలుగుచున్నది. ముఖ్యకారణము, అధికారులప్రోత్సాహమని తలంపవచ్చును. సంఘపు కట్టుబాట్లు ఊఁగించుట యింకొక కారణము.

సర్ పాత్రోగారి రెటుల దలచినను, ఇప్పటికే త్రాగుడు భరింపరాని ఉష్ణద్రవమగుచున్నది. చెన్నపురివంటి ప్రధానపట్టణములో, పురమధ్యమున ఏవైపున జూచినను కల్లంగడులుండుటచే, మర్యాదస్థులు వీధులగుండ నడుచుటకు వీలు గలుగకున్నది. అల్లరులకు కారణముల నరసిన, త్రాగుడే ముఖ్యకారణమని గ్రహింపవచ్చును. ఇంకను అనేకనేరములకు త్రాగుడు అవకాశమిచ్చుచున్నది. ఇంతియగాక, బీదలెంత సంపాదించినను త్రాగుడుకు విశేషభాగమును వినియోగించుటచే, గర్భదరిద్రులుగనున్నారు. కుటుంబములు ఘోషిల్లుచున్నవి. త్రాగుడివారు ఇంటిని వంటినిగూడ గుల్లజేసికొనుచున్నారు. ఇంతియగాక, త్రాగుడువలన వ్యాధులనేకములు గలుగునని వైద్యులు చెప్పచున్నారు. ఆరోగ్యమున కిది వేరుపురుగుగ నున్నది. అటులయినను, ఆరోగ్యశాఖప్రచారకులు త్రాగుడు

చెడుగులను గూర్చి బోధింపగూడదని, స్థానికస్వపరిపాలన మంత్రులగు కట్టడి జేయుట, కడువిచిత్రము. త్రాగుడు రివిన్యూను కాపాడుటయే ముఖ్యమని మంత్రులవర్గము తలచినట్లుల దోచును. ప్రచారమును బాగుగ నలుపవలయునని, పాత్రోగా రొకవంక జెప్పచుందురు. వేరొకవంక ప్రచారము సాగకుండ నడ్డుపడుచుందురు. వీరివైఖరి నిందునుబట్టియే గ్రహింపవచ్చును. త్రాగుడువలన ఇప్పుడు గలిగిన ఉపద్రవము చాలక, దుర్భరముగ ఉపద్రవము గలుగువరకు వేచియుండవలయు ననుటకన్న విపరీతము వేరుండదు. ప్రజ్ఞాలెవరయినను ఉపద్రవమును మొదటనే త్రుంపివైచుటకు ప్రయత్నింతురు. అది పెచ్చుపెరుగువరకు వేచియుండరు. సర్ పాత్రోగారు మాత్రము ఉపద్రవము మితిమీరువరకు వేచియుండవలె నని హితమొనగుచున్నారు.

పాత్రోగారివాద మింతటితో సరిపోలేదు. మరియొక పేతువును వీరు కనుబటచుచున్నారు. ఇదియే నిజమగుచో, త్రాగుడును నిషేధించుట కెన్నటికిని సాధ్యపడదు. త్రాగుడును ఒక్కరాష్ట్రములో నిషేధించిన చాలదట. అన్ని రాష్ట్రములలోను అన్ని సంస్థానములలోను గూడ త్రాగుడును నిషేధింపవలయునట. త్రాగుడుసమస్య రాష్ట్రీయసమస్య మాత్రమే గాదనియు, సామ్రాజ్యసమస్యమాత్రమే గాదనియు, ఇయ్యది అంతర్జాతీయసమస్యయనియు జెప్పి, పాత్రోగారు భయపెట్టుచున్నారు. వీరియుద్దేశ్యము ప్రకారము, ప్రపంచమంతయు యీ సమస్యను పరిష్కరించువరకు, మద్రాసు రాజధాని కనిపెట్టుకొని యుండవలసి వచ్చును. పాత్రోగారివాదము నిజమని ఎంచినను, ప్రతిరాష్ట్రమును తనధర్మమును నిర్వహించినగద, దేశమంతయు బాగుపడుట? ఒక్కొక్కదేశమే సంస్కరణమును కొనసాగించుచో, ప్రపంచమంతయు కొనసాగించును. మంచికార్యము నొకరుచేసినచో నింకొకరును ఆమార్గము నవలంబింతురు. ప్రతివారును, ఇతరులకొరకై వేచియుండుచో, ఏపనియు నెరవేరజాలదు. అమెరికాలో సాధ్యపడిన మద్యపాననిషేధము హిందూదేశములో సాధ్యపడదని నమ్మవీలులేదు. ఏలనన, దేశాభిప్రాయము త్రాగుడు నిషేధమున కనుకూలముగ నున్నది. శాసనసభ లన్నిటిలో నీవిషయమై ప్రతిపాదించెడి తీర్మానములే నిదర్శనములు. మతబద్ధులగు హిందువులును మహమ్మదీయులును త్రాగుడును మానుకొనగలరు. త్రాగుడుకలవాటుపడినవారుగూడ, దానిని దోసమనియే భావించుచున్నారు. సరియగుప్రచారము జరిగినచో టులనెల్ల త్రాగుడును మానివైచుటకు ప్రజలు సంసిద్ధులయిరి. ఎట్టిబలవంతము లేకనే, వారిందుకు ప్రతినికైకొనిరి. సంస్కర్తలప్రయత్నములకు ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడుచో, హిందూదేశమునందును, అందు ముఖ్యముగ మద్రాసురాజధానిలో త్రాగుడు నిషేధము సులభముగ కొనసాగితిరును. కాని, లేనిపోని అభ్యంతముల జెప్పి, మంత్రులవర్గము వారు సంస్కరణము కొనసాగకుండ జేయుచున్నారు. సర్ పాత్రోగారిదివరకు విధిలేక, తమ చేతులనెవరో కట్టివైచినట్లుల బలికిరి. తమనిస్సహాయతను, అసమర్థతను కనుబటచిరి. అట్టితరి, మంత్రులవారికి రాజీనామానిచ్చి పాత్రోగారు తమ

స్వేచ్ఛను కాపాడుకొనియుండవలసివది. అందుకు మారుగ, వారు తమయుద్దోగమును విడువక, మద్యసంస్కరణము నాటంకపరచుట భావ్యమేమాత్రము గాజాలదు.

నిజమగుకారణమును, ప్రభుత్వమువారు తమ ప్రకటనమందు చివరకు జెప్పిరి. ముఖ్యమగు యిబ్బంది ఆర్థికపుటిబ్బందియట. క్రొత్తరాబడి మార్గములు కనుపించువరకు మద్యపురాబడిని తగ్గించుటకు వీలులేదట. కాని, రాబడిమార్గములు మున్ముందెటుల లభించును? దుష్టపురాబడిని తగ్గించిన పిమ్మట, అనవసరముగ ఖర్చులను తగ్గించుకొనవచ్చును. ఇతరమార్గముల నాలోచింపవచ్చును. కాని, నష్టము భర్తీయగువరకు త్రాగుడుసంస్కరణము జరుగగూడదనుట విపరీతవాదము. త్రాగుడు తగ్గుచో, నేరము లనేకములు తగ్గకమానవు. ప్రజల దారిద్ర్యము చాలవరకు తొలగవచ్చును. దేశమున కెన్నియో లాభములు గలుగును. వానివలన నష్టము భర్తీ గాకమానదు. నష్ట మొకవేళ భర్తీ గాకున్నను, త్రాగుడువలనజనులు పాడై పోవుచున్నపుడు, దానిని నివారింపవలదా? రివిన్యూ విషయమునాలోచించుచునూరకుండవలయునా? వైద్యులరాబడికి నష్టము గలుగునని, రోగకారణములను నివారింపగూడదనువా రుందురా? న్యాయవాదులకును, కోర్టులకును నష్టము గలుగునను కారణముచే, ప్రజల పోరాటములను తగ్గింపగూడదా? పంచాయతులను నెలకొల్పగూడదా? ఇటులనే ప్రజలస్థితిని పాడుజేయుచున్న త్రాగుడును మాన్పుటకు, రివిన్యూ తగ్గుననుకారణముచే ప్రయత్నింపగూడదా? ప్రజలకనయినను జన్మిస్తుమంత్రుల పరిపాలన వైఖరిని గ్రహించుట యవసరము. త్రాగుడునిషేధ మటుండ, లోకలు ఆష్టనుపద్ధతినియినను ప్రోత్సహింపరుపగూడదని ప్రభుత్వమువారు సూచించిరి. లోకలుఆష్టననిన ముగ్ధునిపాలిటిలలో ప్రజలు వలదనిన చోటుల కల్లంగడులను స్థాపింపకుండుట. ప్రజల కీ మాత్రము స్వాతంత్ర్యము నిచ్చుట కయినను వీలులేదా? లోకలు ఆష్టనుపద్ధతిని దూరదృష్టి గలవారనేకు లామో దించియుండిరి. పోనీ, కల్లంగడులసంఖ్య నయినను తగ్గింపరాదాయనిన, అదియు వీలుపడదని ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యము. రాత్రి ఎనిమిదిగంటలకు పిమ్మటి కల్లమ్మగూడదను ఏర్పాటు గలదు. ఇందువలన నష్టముగలుగుచున్నదనియు, కల్లమ్మడికాలమునువిస్తరింపజేయవలయుననియు ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు. కలుద్రావుటకు ఇంతకుపూర్వము కన్నగూడ నెక్కువ ప్రోత్సాహము గలుగకమానదు. బాంబాయిలో నమలులోనున్న రేషనింగు పద్ధతిగూడ వీరికి సరిపడలేదు. లైసెన్సింగు పద్ధతి యొక్కటియే వీరికి సరిపోవును. ఇంకను కల్లుధరను వృద్ధిజేయుటలాభకరమనివీరితలంపు. మద్యపురాబడిఎక్కువయినకొలదియు, త్రాగుడు తగ్గునను వాదమును వీరింకను మానుకొనలేదు. ఈవాదము నిస్సారమని పలుమారులు రుజువుచేయబడెను. ఇందువలన త్రాగుడు తగ్గిననిదర్శనము గానరాదు. ప్రభుత్వమువారు చేయదలచిన సంస్కరణము లై సెన్సింగు బోర్డులను స్థాపించుట. ఈబోర్డులు సలహా సంఘములుగ మాత్రము బనికవచ్చును. వీనికి అయిదవవంతుకన్న షాపులను తగ్గించుట కధికారము

లేదు. బోర్డువారల సలహాలను ఎత్తెన్నిజా కమీషనరుగారు మార్చవచ్చును. చిన్నముగ్ధునిపాలిటిలలో, కలెక్టరుగారు బోర్డుల తీర్మానములను నిరాకరింపవచ్చును. ఇట్టి బోర్డులవలన నిసుమంతయు లాభముండజాలదు. ఆర్. వీరయ్యనుగారు ఫిబ్రవరి నెలలో శాసనసభలో ప్రతిపాదించిన తీర్మానము ప్రకారము, నిమ్నజాతులు వారి పల్లెలకు రెండుఫర్లాంగులలోపల కల్లంగడులను పెట్టగూడదు. ఈతీర్మానము శాసనసభవారిచే నంగీకరింపబడెను. దీనిని ఆచరణలోనికి దెచ్చుటకు వీలులేదని, ఎత్తెన్నిజా కమీషనరుగారును, ప్రభుత్వమువారునుగూడ నిర్ణయించిరి. జన్మిస్తుపరిపాలనము ముగియునమయమున, సర్ పాత్రోగారు మద్యపాననిషేధము అసంభవమని నిరూపించిరి. ప్రజలసాభాగ్యమును జన్మిస్తువర్గమువారు పాటింపరనుటకు ఇంతకన్నను వేరునిదర్శన మేమిగావలయును? ఎన్నికలకు ముందరప్రచురింపబడిన ఇట్టిప్రభుత్వపు టుత్తరువుబట్టియే, జన్మిస్తువర్గమునకు రాబోవు శాసనసభలో చోటు లేకుండజేయుట యత్యవసరమని, వోటరులు గ్రహింపవలయును.

వ్యవసాయసంఘమువారు

వ్యవసాయసంఘవిచారణ సిమ్లాలో నిన్నటి దినము ప్రారంభమయ్యెను. అధ్యక్షులగు లిక్విల్తోగో ప్రభువుగారు ప్రారంభోపన్యాసము నిచ్చిరి. రయితే, హిందూదేశపు ఆర్థికసంపదకు మూలాధారుడనియు, సాంఘికరాజకీయజీవితమునకు రయితేజీవితము ముఖ్యమనియు, రాజప్రతినిధిగారు దెలిపినవాక్యములనే వీరును ఆమోదించిరి. కాని లాభ మేమి? రయితుకు సంబంధించినముఖ్యప్రశ్నలను విచారణసంఘమువారు విచారింపబోరు. వ్యవసాయపరిశోధన కయినను వీరుగడంగరట ఇనుపనాగళ్ళతోరయితు కడుపునిండునా? లండను పై ముప్పై త్రిక యీ విషయమై వ్రాయుచు, వ్యవసాయసంఘమువారిని భూమి ఒడంబడికలు మున్నగు వ్యవహారములను నిర్ణయింపగోరుట పాడిగాదని, దెలిపెను. వ్యవసాయసంఘాధ్యక్షు డెటుల తలచినను, రయితులుమాత్రము ఈ విచారణవలన విశేషలాభము గలుగునని తలంపజాలరు. ప్రజలు న్యవరిపాలనముగోరుచుండ, వారి కక్కరలేని వ్యవసాయవిచారణసంఘము నిచ్చిన లాభ మేముండును?

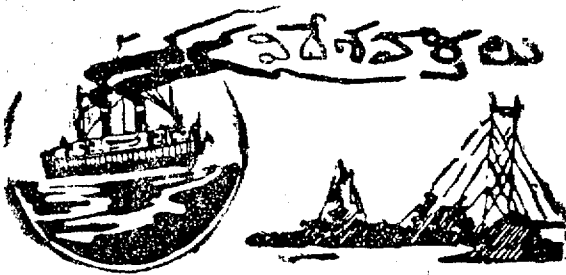
పంజాబుశాసనసభ - రాబోవు ఎన్నికలు

పంజాబురాష్ట్రీయకాంగ్రెసుకమిటీ

వర్గీకరింపబడిన తీర్మానము

లాలా మ్యామ్లాల్, డాక్టరు నత్యపాలుగార్లు
అభ్యర్థులుగ నియమింపబడిరి

లాహోరు, ఆక్టోబరు 11:—పంజాబు శాసనసభ అభ్యర్థిత్వమునకు డేరు ఉపసంహరించుకొనిన పండిత శివరామ్ శర్మగారి స్థానే రోధకునందు అడ్వకేటుగ నున్న లాలా మ్యామ్లాల్ గారిని, లాలా గిర్రలాల్ గారి అసహృతి తొలగింప నందున వారిస్థానే పంజాబు కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శి డాక్టరు నత్యపాలుగారిని స్థానిక శాసనభాగ్యధులుగ పంజాబురాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు వర్గీకరింపబడిన నియమించెను. (ఆ. తె.)

పెయిసలు రాజు

యూరపు పయనము

సార్వభౌమనితో మాట్లాడుట

లండన్, అక్టోబరు 9:—పాదజాతి రాజాకొడుకు పెయిసల రాజుతో సార్వభౌమముడు మాట్లాడెను. ఒక అరగంట మాట్లాడిరి. కమాండర్ పిట్ అడ్డది అర్థము ఆవ పెంటు మేకలు అందు పెంటుబార్ని బిరుదునుచ్చిరి పెయిసల రాజుకు. పాదజాతి ప్రభుత్వమును గుర్తించినందులకు సార్వభౌమని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునకు అరబ్బీ భాషలో వందనములర్పించిరి. ఇంగ్లండులో తాను హాయి కాలము గడిపినందులకు సంతసించిరి.

మంగళవారము హాండుకు బయలుదేరును పెయిసలు గారు అచట ఆ దేశపు రాజితో మాట్లాడును. తరువాత ప్రాంసుకేగి అధ్యక్షుని సందర్శించును.

సార్వభౌమదంపతులు

బాల్కన్లనుండి లండను తిరిగివచ్చిరి. 70 సంవత్సరముల వయసుగల రైలు డ్రయివ్వునులో సార్వభౌమని సందర్శించి 50 సంవత్సరములు ఒక్కప్రమాదము లేకుండ సార్వభౌమము బోవురైల్వేను నడిపితిమనిరి. సార్వభౌమము వారి నభినందించెను.

ఆంగ్లో చీనాసంబంధములు

ప్రతికూల బ్రిటిష్ బహిష్కరణము అంతరించుట
లండన్, అక్టోబరు 9:—రేపటినుండి స్పష్టముగ ప్రతికూల బ్రిటిష్ బహిష్కరణము అంతరించునని క్యాంటను గణిలు ప్రకటించెను. సమ్మె పికిటులు హంకాంగు నౌకల రాక పోకలకు అడ్డురాదు.

బొంబయి మిల్లులను కొనుట

ఇంకను నిజములేలేదు

ఒసాకా, అక్టోబరు 9:—ఇండియా ప్రతిమిల్లులను జపానువారు కొన్న పంగతి నిజము లేలేదు.

ఇండియాలో ఈజిప్టులో

స్వాతంత్ర్యములేని ప్రజలు

లండన్, అక్టోబరు 6:—మార్షెలులో జరుగు కార్మిక సభాకార్యక్రమమున 7 తీర్మానములున్నవి. సంపూర్ణ స్వయంస్థాయము సామ్రాజ్యమునుండి విడిపోవు హక్కుగూడ దానితోపాటుండుట పాలితులకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నిచ్చుట మున్నగు తీర్మానములున్నవి. దేశీయులకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునిచ్చి భూమికి హక్కులను గలగజేసి స్వపరిపాలనము విచ్చేదముని వచ్చే కార్మిక ప్రభుత్వము అభయమియవలెనని శ్రుతాపత్తును గోరుచున్నది. ఇండియా, ఈజిప్టు, దక్షిణ ఆఫ్రికాలో పాలితులలో తిరుగబాటు గల్గుట మంచిదేయని వ్యాండ్స్మన్లు అభిప్రాయము. వీరందరును ఒకే ఆశయములకు పోరాడుచున్నారు. వీరికి రాజకీయ పారిశ్రామిక విముక్తిని గలగజేసి తీరవనుని ప్రతిపత్తు. ఈ వ్యాండ్స్మన్లు పక్షము వారు కార్మికపక్ష సమావేశము గావలెనని అబ్బిలరీ పక్షమువారినిరి. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యము బలాత్కారముగ అధికారమును చెలాయించి స్వలాభము నిమిత్తము పనితేయుచున్నారను అందుచే సామ్రాజ్యకాంక్షను పూర్తిగ అడ్డుకొని ఈదేశములందున్న ప్రజలకు సామ్రాజ్యమునుండి గూడ విడిపోవు అధికారమును సంపూర్ణ స్వయంస్థాయమునూత్రము వచ్చునటుల పొందవలెనని అబ్బిలరీపక్షము వారు రనుచున్నారు.

సోవియటు నాయకులలో భిన్నా భిప్రాయము

ప్రతిపక్షులను శిక్షించుట

మాస్కో, అక్టోబరు 9:—ప్రతిపక్షులలో కొందరు క్రమశిక్షను తప్పిరని ట్రాట్స్కీ జనోపేత పీటా కాపుగార్లపై అపరాధమును నిధించుటకు ఆలోచించెదరు.

ఇంగ్లండులో నాటక విమర్శకులలో ప్రసిద్ధిగాంచిన వాల్కిలీగారు చనిపోయిరి.

హోమో జోలర్ ఆస్తి

ని గూర్చి కొలుసు ప్రసియా పార్లమెంటు అంగీకరించెను.

బొగ్గు పరిస్థితులు

నేస్తీమనుష్యులను తీసివేయు సమస్య

రగ్జీ, అక్టోబరు 10:—గనులనుండి నేస్తీ మనుష్యులను దీసివేయుదని ప్రతినిధి సభవారు నూచించిన విషయమును గనులపనివాండ్ల జిల్లాసంఘములు అంగీకరించినది తేనీదీ వచ్చే గురువారమునకుగాని చెలియదు. ఈ నూచనము ఏమియు జేయుటకు వీలులేక నిరాశజెంది చేయుచున్నారని విమర్శించుచున్నారు. ఒకవేళ దీని నవలంబించి రనుకొన్నను దానివలన ఫలితము కన్పించదు.

చాలామంది నేస్తీమనుష్యులు గనుల పనివాండ్ల సంఘమునకు జేరియున్నారు. వారు గనులను విడిచిబెట్టి వచ్చెదరనుకొనుటకు వీలులేదు.

ఒకవేళ వీరు నిలిచిపోయినను ఆపని సాగుచునే యుండును. దాని కభ్యంతరముండదు.

లీస్టర్లవారి తీర్మానము

లండన్, అక్టోబరు 10:—లీస్టర్లమైన గనులపనివాండు సమ్మెను అంతరింపజేయుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. లీస్టర్లమైన గనులపనివాండు అవుడే నూటికి 60 మంది పనిలో ప్రవేశించిరి.

ఇంగ్లీషుభాషలలో తుపాను

నౌకల కభ్యంతరము గల్గుట

రగ్జీ, అక్టోబరు 10:—నారాంతమున ఇంగ్లీషు భాషలలో తుపాను పీచెను. సముద్రము కల్లోలముగ నుండెను.

కన్నాటు రాకొమారుడు హర్షి జాగునేనాని కర్నలు అమెరికాకు పోవు ప్రభువు బోతాసతి మున్నగువారపుడు బోవుచుండిరి. వారికి చాల అపార్యముగ నుండెను. బాల్కన్లలో ప్రవేశించగనే గట్టెక్కినది నౌక. అరగంటయినపిదప నౌక మరల నీటిలో ప్రవేశించి పయనముజేసెను. నౌక పాడు గాలేదు.

పొగయోడ అంటుకొనుట

లండన్, అక్టోబరు 10:—కలకత్తానుండి లండనుకు బయలుదేరిన సిటీ ఆఫ్ క్రిస్టియనా నౌక అంటుకొనెను. ప్రయాణికులు లేరు. జనపసార, తేయాకును గొంపుపుయండెను. శుక్రవారమునాడు డోమంటుడగ్గర నౌక అంటుకొన్నట్లు కనుగొనిరి.

కీ॥ శే॥ సర్ ఎమ్మి ఆక్లండు

రగ్జీ, అక్టోబరు 10:—నిర్వాహితులలో పేరెన్నికగాంచిన వారిలో నొకరును, గ్లాస్టన్సు పరిపాలనముతో సంబంధమున్నట్టియు సర్ ఆర్థర్ ఆక్లండుగారు 80 వ సంవత్సరమున చనిపోయిరి.

అమెరికాలో ప్రతిధరపడిపోవుట

విచారణసంఘము

వాషింగ్టన్, అక్టోబరు 9:—కూడిడి అధ్యక్షులు ప్రతిధర పడిపోవుటనుగూర్చి విచారించుటకు ప్రభుత్వాధికారులున్న ఒకసంఘమును నియమించిరి. ఏమి చేయవలసినది వీరు నిర్ధార్య జేసెదరు.

తంజీరుభావి ప్రతిపత్తి

స్పెయిను తనకోర్కె చెల్లవలెననుట

మ్యాడ్రిడ్, అక్టోబరు 6:—స్పెయిను ప్రధానామాత్యుడీ తంజీరు విషయమును అంతర్జాతీయ రాచకీయములతో జేర్చినట్లు నర్పుటనుండి స్పెయిను తనహక్కు చెల్లవలెననే పట్టుబట్టుచున్నది. ప్రస్తుత ప్రతిపత్తి మొరాకోలోనున్న స్పెయిను ప్రదేశమునకు ముప్పునుచున్నది. కాని సమయమునకే వేచియున్నది. అంతర్జాతీయ ప్రదేశముపై అందరి దృష్టిని నిగిడించుచున్నది.

యూరపులో బొగ్గుకట్ట

బ్రిటిష్ బొగ్గుగనులపనివాండ్ల తగవులము

లండన్, అక్టోబరు 9:—బ్రిటిష్ గనులపనివాండ్ల తగవులముచే యూరపులో బొగ్గునకు కట్ట బట్టినది. కలప దొరకుట కష్టముగ నున్నది. అచట ఏమియు దొరకదనే భయపడుచున్నారు. ఇంతవరకు గనులపనివాండ్ల తగవు పరిష్కారము త్వరలో జేలననుకలంపుతో వర్తకులు బొగ్గును కొనుటలేదు. నవంబరు బల్వాడాకు వీలులేదట. ఆ తేదీ దాటిన పిమ్మట ఇచ్చెదమనుచున్నారు.

టన్ను 1 కి 54 పిల్లింగుల చొప్పున అమెరికాకు 5000 టన్నులు గావలెనని వ్రాసిరి. ఇటీవల కేపు రెండింటిగుటచే మరింత కష్టమైనది.

ప్రపంచమును త్రొక్కుడు

బండిమీద చుట్టివచ్చుట

ప్యారిస్, అక్టోబరు 9:—పార్టీ స్కూలులు మాస్టరుదావారు బొంబయినుండి ప్రపంచమునంతను త్రొక్కుడు బండి మీద చుట్టివచ్చుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇది చాల అశ్రద్ధకరమగుపని. సహారా ఎడారినిదాటి లాగానుకు బోవుచున్నారు. నీళ్లులేని దేశములో 450 మైళ్లు పయనము జేసిరి. 17 కోజాలు బట్టినది. బొంబయినుండి వదిలిన దాడిగ 12500 మైళ్లు పయనము జేసిరి.

వెండిధర పడిపోవుట

ప్యారిస్, అక్టోబరు 10:—వెండిధర పడుటచే ఫ్రెంచి బ్యాంకువారు వెండి బంగారును కొనుట మానిరి 11 తేదీనుండి.

స్టిన్న్ వ్యాపారము

కుటుంబవ్యాపార పునర్నిర్మాణము

అమెరికాలో ఏర్పాటులు

బెర్లిన్, అక్టోబరు 8:—స్టిన్న్ కుటుంబమువారికి అమెరికాన రక్తసంఘమువారు 28000000 డోలరుల నప్పిచ్చుటకు ఏర్పాటులు పూర్తి అయినవి.

అమెరికా సంఘమువారిచ్చు ఋణమును మొదట బెర్లిన్ బ్యాంకులకు స్టిన్న్ కుటుంబ మియవలసిన బాకీక్రింద 80000000 మార్కుల అప్పుక్రింద జమకట్టెదరు.

ముస్సోలిని చాంబర్లను సంభాషణ

తురుష్కప్రతికలు

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, అక్టోబరు 11:—ఇటీవల జరిగిన ముస్సోలిని చాంబర్లను సంభాషణములనుగూర్చి విస్తారముగ తురుష్కప్రతికలు వ్రాయుచున్నవట. ఇటలీ మరల పూర్వము తనకున్న ప్రదేశములపై పలుకుబడిని సంపాదించుటకు ప్రయత్నించుచున్నదని సంచలనమును కలగజేయు వార్తలు లండనునుండి తెలియుచున్నవి. ప్రతికలలో ప్రాముఖ్యమును వహించుచున్నది. కాని వ్యాఖ్యానములు కొద్దిగనేయున్నవి. చాలవరకు నమ్మకీనవిగావు. ఈ వదంతులు ఉత్త అబద్ధమని ఇటలీ రాయబారి చెబుచున్నాడు. అంగోరా చుట్టుప్రక్కలను అక్టోబరు సంరంభపు ఏర్పాటులు ప్రారంభమైనవి ప్రతికలు వ్రాయుచున్నవి. కెమలు పాపాగారున్నారు. అచట ముస్సోలినిగారు సంవత్సరారంభమున బ్రిటానీలో ఇచ్చిన యుపన్యాసము తురుష్కల సైనిక సమావేశము తదితర ప్రయత్నములు ఒకేసారి జరిగెను.

కలకత్తా, ఆగ్స్ట్ 11—నేను లిట్టన్ దేవి జబడినది.
యోను లేదీ దేవిని బుల్డోర్ లిట్టనుతో కల్పముగపాడిరి.
పవనెను. (ఆ. ప్రె.)

న్యాయస్థానవార్తలు

మలబారు బ్యాంకు కేసు

మలబారు బ్యాంకు కేసునం దీ దినమున హైకోర్టునందు న్యాయమూర్తి వి. వి. శ్రీనివాస ఆయ్యంగారియెదుట వాదప్రతివాదములు జరుగుచున్నవి. మలబారు బ్యాంకు 1918 సం. స్థాపింపబడినది. 1921 సం. నీ బ్యాంకు దివాలాదీసెను. దండికరుగారును మరికొందరును ఈ బ్యాంకునకు డిక్టేటరులుగా నియమింపబడిరి. వీరు బ్యాంకు లెక్కలను తనిఖీచేసి బ్యాంకు డైరెక్టరులు ఘోషించు లక్ష రూపాయలను పైగా డైరెక్టరులపరిహార మొనగవలయుననియు దావా తెచ్చిరి. కొన్ని వత్సరములలో బ్యాంకునకు లాభము రాలేదనియు లాభము రాకపోయినను లెక్కలను సృష్టించి లాభము వచ్చునట్లు ప్రకటించి మూలధనమునుండి లాభములు పంచివెట్టిరిని ఆఫీషియలిరీసేసరు ఆరోపణ విచారణ జరుగుచున్నది.

* * *

ఆంగ్లో హైందవయువతి హత్య

పోలీసువారి సాక్ష్యము

నేటి విచారణ

గాన్సాల్స్ తన ఆంగ్లో హైందవుడు మిల్లీ ఫిరే ద్దు ఆన 28 సం. ఆంగ్లో హైందవ యువతిని హత్య గావించి న కేసులో నేను జూరియో పోలీసుకోర్టు భగవంతుం గుప్త గారి ఎదుట మరికొందరు సాక్షులు విచారింపబడిరి.

మరొకరిని గేటుకిపరు సులేమానుషేర్ షా సాక్ష్యము నందున సెప్టెంబరు 16-న తేదీ మాజీకంపెని గేటువద్ద దూర టిపై నుండగ ఉదయము 9 గంటలకు "పట్టుకో, పట్టుకో" అని రైలువే గేటునైపునండి కేలు వివశచేసినయింతటా నావైపునకు వెళ్ళగ ముద్దులు చేత కత్తినిబట్టుకొని తిరిగి తిరిగి చూచుచు రక్తపువ్వుల లాగునధరించి పరుగెత్తుచుండెననియు ఆతని వెనువెంట మరి నల్లరు మనుజులు పరుగెత్తురనియు, వీరప తాను ముద్దులని ఒక పోలీసు స్టేషనువద్ద పలువురు ఆంగ్లో హైందవులతో గుర్తించితినియు బల్కెను. కోయిలోగారిచే సాక్షి క్రాసుపరీక్ష గావించబడి ముద్దులుచేతితో కత్తినిబట్టికొని పారి పోయెననియు, ముద్దులు వేసికొనియుండిన లాగుపై మోకాటి క్రిందుగ అరచేయివెడల్పున రక్తపువ్వు యుండెననియు బల్కెను. కోర్టువారి ఎదుట పోలీసుచే దాఖలుజేయబడిన ముద్దులు చొక్కాలాగును వీటికి సాక్షికి జూపెట్టి అందు రక్తపువ్వు లెచట గలవో జూపవలసినదిగ గోరిరి. సాక్షి ఆవస్థ్రములు చలవజేయబడియుండెనని బల్కెను. ముద్దులు పరుగెత్తుటయు, నలుగురు మనుజులు ముద్దులవెంటనంటి పరుగెత్తుటయు మాత్రమే జూచెనుగాను తానుగూడ ముద్దులు వెంటనంట లేదు. హత్యగావించబడిన యువతి బ్రతికియుండెనో గతించెనో గూడ చూచుటకు వెళ్ళియుండలేదు. అట్లుగావించిన తన ఉద్యోగ నిగ్రహమునకు భంగము గలుగునని అట్లు గావించలేదని బల్కెను.

పోలీసుజవాను సాక్ష్యము

12:30 నెంబరు మత్తుసామి పిల్లె ఆన పోలీసుజవాను సాక్ష్య మొనగుచు సెప్టెంబరు 14-న తేదీ ఉదయము రాయ పురము మాదాకోవిలవద్ద దూర టిపై నుండగ "దొరసాని చంప బడె"నని అరుచుచు సుమారొక నూర్గురుప్రజలు రోడ్డుపై పరుగెత్తిరనియు, తానును వారితోగూడ హత్య గావించబడి ఫలదనకు వెళ్ళితినియు, అచట ఒక ఆంగ్లో హైందవ యువతి కంఠమునుండి రక్తము ప్రవించుచు క్రిందపడి యుండెననియు, ప్రక్కగ గోడగ, టోపీ, సబ్బుపెట్టె యుండెననియు, తన చుట్టికి వచ్చులోగనే ఒక యూరోపియను మోటారులో వచ్చి యుండెననియు, ఏమిచేయదగునని తననాతడు ప్రశ్నింపగ పడి యున్న దొరసాని ఇంకను సజీవముగనున్న దన ఆభిప్రాయము ముగిసి ఆసుకేరీరమును బండిలో ఎత్తికొని రాయపురం హాస్పిటల్ పక్షమున గొంపోయిరనియు, అచట డాక్టరు శరీరమును పరీక్షించి కారమునులు లేనటుల జెప్పెనని బల్కెను. అంతట శవము హాస్పిటల్ నుండి నోకబల్లపై ఉంచబడినది. పిమ్మట ఇంపురు సబ్-మేజిస్ట్రేటునుద్దేశించి విచారి. వీరప ఇన్ క్విరెన్సు, శవపరీక్షలు గావించబడి పోవు అధికార వచ్చునటుల ప్రార్థన

నబ్ ఇన్ స్పెక్టరు సాక్ష్యము

మార్ 8 పోలీసుస్టేషను సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు సయ్యదు హుస్సేను సాహేబు సాక్ష్యమొనగుచు నిట్లు జెప్పిరి. సెప్టెంబరు 14 న తేదీ 9-50 గంటల చిత్తశుశ్రావణ నేను రాయపురం హాస్పిటల్ నకు బోగ, అచట ఆంగ్లో హైందవ యువతి శవమును గాంచితిని. విచారింపగ ఆంగ్లో హైందవుడొకడు హత్య గావించెనని తెలియగ వెంటనే ఇన్ స్పెక్టరు రంగన్నకు తెలిపానులో జెప్పితిని. అంతట రంగన్న 10-15 గంటల రాయపురము హాస్పిటల్ నకువచ్చెను. మోటారులో వచ్చిర కార్త గువలన హత్య ఫలమును తెలిసికొని అచటికి వెళ్ళితిని. వీరప రంగన్న చెప్పిన విషయం ఫర్మాండసుతో గలసిపోయి ముద్దులని అరెస్టు చేయుటకు వెళ్ళితిని. మోటారు మొదలగు ఫలములకు వెళ్ళితిమి గాని అచట సమాచారము తెలియలేదు. 1-15 గంటల వోల్టేజీఫిలో ట్రాములో బోవుచుండగ స్టాన్డప్ అను నాతడు గన్పించి ముద్దులు వెంటనే వీధిప్రక్కన బోవుచుండగ జూచితినిని చెప్పెను. అంతట నూవర్సు వెంట వెళ్ళితిని ముద్దులయొక్క సోదరిగృహమునకు వెళ్ళి విచారింపగ ముద్దులు బ్రాడ్యే ప్రక్కగబోయెనని ఒకవృద్ధస్త్రీ జెప్పెను. జోన్స్ పిథిలో ముద్దులు మా మహోల్ షేరియరు ఇల్లుగలదని స్టాన్డప్ చెప్పగ తానా గృహమునకు వెళ్ళి అచట ముద్దులని అరెస్టు చేసితిని అనెను. సాక్షి ముద్దులనుద్దలను గుర్తించెను. మేజోర్ లాగు యొక్క చివరభాగమును తడిసియుండెను. వీరప ముద్దులు ని రాయపురము పోలీసు స్టేషనువద్ద విడిచి ముద్దులగృహమును సోదా చేసితిని. ఇంటిలో కత్తిగాని ఉత్తరములుగాని ఏమియు లభింపలేదు అనిరి.

కోయిలోగారిచే సాక్షి క్రాసుపరీక్ష గావించబడి ముద్దులు మామగారి యింటిలోనికి తాను ప్రవేశింపగ నే ముద్దులు తనకెదురుగ వచ్చెననియు లాగు క్రింది భాగము మేజోర్ ఫ్లు తడిసియుండెననియు, ముద్దులు సాక్షులచే గుర్తించబడుటకు ముందు వేరుదుస్తులను ధరించియుండెననియు, రక్తపువ్వు క్కలు కోటులో ప్రక్కనే గన్పించెనుగాని బ్రెటికగపడలేదనియు, తనకు ముద్దులసమాచారమును చెప్పిన స్టాన్డప్ ఎవరో అంతకుముందు తాజ్జీనెడంగననియు బల్కెరి.

మార్ 2 స్టేషను సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు పి. అయ్యతలింగం గా క్రిందివిధమున సాక్ష్య మొనగిరి. సెప్టెంబరు 14 న తేదీ ఉదయము 9 గంటల ప్రాంతమున కో-ఆపరేటివు స్టాన్డప్ నుంచి శ్రీనివాసరావు ఫోనులో పంపినవార్త నలన హత్యసమాచారము తెలిసితిని. అంతట నేను వెళ్ళితిమిదను, ఫర్మాండసు బస్సులోను హత్యగావించబడిన స్థలమునకు వెళ్ళితిమి అచట రోడ్డుపై కొందరు జనులు గుడిచూడియుండిరి. ఒకచోట రక్తపువ్వు గాన్పించెను. కాని శరీరమునమాత్రములేదు. హత్యనెలనెలగాంచితిరాయని విచారణలు గావించితిని. రక్తపువ్వుచేడిన భూభాగమును త్రవ్వి ఆనుంటిని పరీక్ష. కై పంపితిని. మరియదాను, కృష్ణస్వామి, నారాయణసామి, సులేమాను షేర్ షా సామూల్ గారి వా జూరలు ములను గైకొంటిని. ముద్దులు ధరించిన చొక్కాయందలి లోభాగమున రక్తమువలె గన్పించిన ఏడెనిమిది మచ్చలు గన్పించెను. లాగు క్రిందిభాగము తడిసియుండెను. బూట్లు లోభాగమున సన్నని పసుద్రపు ఇసుక యుండెను. అని పల్కిరి.

కోయిలోగారిచే సాక్షి క్రాసుపరీక్ష గావించబడి ముద్దులయొక్క దుస్తులు పోలీసుస్టేషనులో మార్చబడిననియు రక్తపువ్వులు కోటున కొక ప్రక్క మాత్రమే గన్పించెననియు బల్కిరి.

వీరప కోర్టువారు నేటికి విచారణ ముగించిరి.

ఫిల్లీనుండి ఆసెంబ్లీ అధ్యక్షులు

ఫిల్లీ, అక్టో 11:— ఆసఫ్ అలీ (కాంగ్రెసు) శివవారాయణ్, రంగభోరిలాలు, లక్ష్మణదాసుగారల నామినేషను గానిగములు ఫిల్లీ క్యాబ్సిట్ ట్యూన్స్ నుండి ఆసెంబ్లీకి వెనున్నుండి యన్. యల్. నూలేగారియెదుట నేడు బాఖుచే బిజెన.

(అ. ప్రె.)

కావలెను

విద్యాశ్ పరీక్షలో గలుపొందిన వారొకరు 1 నవంబరు తేదీనుండి నెల 1 కి రు 30-0-0 ల వీరమునూ చేబ్రోలు విద్యాపరిషత్ మిడిల్ స్కూలులో తెలుగుపండితులుగా కావలసియున్నారు. యోగ్యతాపత్రములతో దరఖాస్తులు అక్టోబరు 20 తేదీలోగా యీ క్రిందిఆద్రెసుకు పంపవలెను.

జైకలరి, శ్రీ విద్యాపరీక్షతు, 8-10-26 చేబ్రోలు, గుంటూరు జిల్లా.

సాంఘిక వైషమ్యములు

అలహాబాదు రామలీలోత్సవ తగాయిదా

పండిత మదనమోహనమాలవ్యా, దొరతనమున కంపిన ప్రత్యుత్తరము

అలహాబాదు, అక్టోబరు 10:—అలహాబాదు రామలీలోత్సవ సందర్భమున సంయుక్త రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముయొచ్చిన తంతికి పండిత మదన మోహన మాలవ్యగారు ప్రత్యుత్తరము పంగిరి. జిల్లా అధికారులు నియమించిన రెండు వరకులలో నొక్కటియైనను రామలీలోత్సవ కమిటివారు అంగీకరింపజాలరు. కాంతియుక్తముగ విధులవెంజి హిందువులు ఉత్సవము జేసికొనుట కిట్టినిబంధనము విక్రిలి ప్రతిబంధకముగ నున్నదని యు, నిబంధనల విధింపుటకు సబబులేదనియు, నిబంధనలు హిందువులస్వేచ్ఛ నరీకట్టుచున్నవనియు పండితుడు తెలియజేసెను. అలహాబాదులో మశీదులయెదుట వాద్యముల నాపుట ఆచారముగ లేదు. అధమము బ్రిటిషు పరిపాలన ప్రారంభమైనప్పటినుండియు ప్రధానపుహక్కుగ అలహాబాదు హిందువులు ఆశుభవిందువున్న స్వత్వము ఆరీకట్టుటచే జేనవేలు హిందువులు విక్రిలి విచారించుచున్నారు. హిందువులకు తెలియకుండగను, విచారణ సల్పకుండగను యిట్టిఉత్తరపు విధించి హిందువులస్వేచ్ఛ భంగపరచుట న్యాయముగాదు. న్యాయమైన హక్కుప్రకారము యీతగాయిదా సివిల్ కోర్టులందు బరిష్కరింప బడవలయునని అంగీకరించుచున్నను, రెండవస్థాగూడ హిందువులు ఉత్సవమును జరుపుకొనుటకు లైసెన్సుల నిష్పింప నిరాకరించి రెండుపార్టీల తగాయిదాను జిల్లామేజస్ట్రేటు కొంచె విమంమింపగ తీర్మానము గావించినట్లుజేసెను. ఉత్సవమును జరుపనిచ్చినచో తప్పకుండ పోరాటము సంభవించుననుట న్యాయముగాదు. జిల్లాఅధికారులు చాకచక్యముతో మెలిగి తగిన బందోబస్తుజేసినయెడ ఉభయసంఘముల మధ్య పోరాటము సంభవించినవకాశములు లేవు. పోలీసువారికి మద్దతు అయి కాంతిని గాపాడుటకు పండితుడు గౌరవనీయులగు వెయ్యినుండి వివిధ భిటులు బంపెదనని దెబ్బచున్నాడు.

గవర్న మెంటు విధించిన రెండువరకులలో నొక్కదాని నైవను రామలీలోత్సవ కమిటి అంగీకరించినయెడ తగాయిదా ముగియుటకు మారుగ ముందు మరి కొత్తతగాయిదాకు గారణమునని పండితుడు నుడువుచున్నాడు. వాద్యములతో ఉత్సవము మశీదులందునుండి బోవుటచే మక్కి నగౌరవపరచినట్లు భరితలంచినయెడ తగాయిదాల కట్టితలంపే కారణమై ప్రాణనష్టమునకు హేతువగును. కాబట్టి యీవిషయమై దొరతనము క్రితలోచనము గావించవలయునని పండితుడు గోరెను. 12 న తేదీవరకైనను ఉత్సవము జరుపుకొనుటకు దొరతనము లైసెన్సు నిచ్చినయెడ, రామలీలోత్సవము నాలుగుదినములలో జరుపుకొనుటకు దారిజూపి వేనవేలు హిందువుల ఆచారమును గౌరవించినవారగుదురని ప్రాభేషపుష్కాక్షముగ పండిత మదన మోహన మాలవ్యగారు దొరతనమును వేడుకొనిరి (అ. ప్రె.)

రైలు ప్రమాదము

అమృతసరు, అక్టోబరు 11:— శనివారంరాత్రి రైలు పట్టాలు తొలపటవలన జరిగినప్రమాదమునగుర్చి యింకను విచారింపగా ఒక పెంకెండుక్లాసు ప్రయాణికుడు ఎస్. జ్ఞానసింహుగారికి బాగావెన్నెముకమీద దెబ్బలుతగిలెట్లు దెబ్బపడినది. వరకు రైలులోవస్తూ టిక్కెట్టునుబట్టికేయవలసిని విధియెట్లు ప్రతిబోనున్నారు. ఇంతవరకెవ్వరను చావలేదు. ఈ ప్రమాదము నెదురుచుగూర్చి ప్రత్యేకము విచారించుటకు రైల్వేఅధికారులు యేర్పాటు జేసిరి. (అ. ప్రె.)

కలకత్తాగవర్నరు

కలకత్తా, అక్టో 11:— టిక్కు ప్రభుత్వ సెలవునుండి తిరిగివచ్చి 10వ తేదీని ఉద్యోగమును మరల స్వీకరించినటుల కలకత్తా గెజెటు ఎక్స్ ప్రెస్ ఆర్డినరీలో ప్రకటించబడినది.

10వ తేదీనుండియు గాంధీ సర్ హ్యూస్టిస్ నుగాలు ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకసభ్యత్వమునకు రాజీనామానిచ్చిరి. కార్యనిర్వాహకవర్గమునందు భాగీషమృటలన డియూనార్డు హిల్లె గారు తాత్కాలికసభ్యుడుగ నియమింపబడిరి. (అ. ప్రె.)

మహాత్ గాంధీ జన్మదినోత్సవము

సీతానగరం సత్యాగ్రహశ్రమమున జరుపబడుట

(స్వకీయవిలేఖరి)

అక్టోబరు 2-న తేదీని సీతానగరము గౌతమీసత్యాగ్రహ శ్రమములో భాగస్వామియై ప్రదాని యగు శాంతిసందేశముతో శ్రీ గాంధీమహాత్ములవారి 50 వ జన్మదినమహోత్సవము మనోహరముగ పలుపబడెను. ఆశ్రమమంతయు, జాతీయపతాకములతోను, పచ్చని తోరణములతోను అలంకరింపబడెను. ప్రాతఃకాలముననే ఆశ్రమవాసులు స్నానమునర్పి, భారత జాతీయపతాకముకడ ప్రార్థనలు సల్పి, మహాత్ములవారి పటమును, వివిధపుష్పములతో సుందరముగ నలంకరించి, చేకొని, గీర్వాణాంధ్ర హిందీభాషలలోని జాతీయగీతముల పాడుకొనుచు, ఉత్సాహము వెల్లివిరియ నగరసంక్లితనమునకై గ్రామములోనికి జనిరి. అంత గ్రామవాసులగు పెద్దలుపిన్నలు, ఉత్సవమున కలసి, నగరముననున్న జాతీయ విద్యాలయముకడ కేగి అచట ఉత్సవంబునకై యుత్సాహంబున యెదురుమాడుమున్న బాలబాలికల సభ్యులకుల వెంటగొని, నగరమువలె సందుగొందులన్నిటి మహాత్ముని సక్లితన మొనర్పి పరిసరమున నున్న రాజాపాలెమునకు జనిరి. అచ్చట నూరేగి పురమధ్యమున నున్న రచ్చుకొట్టువద్దనాగిరి. అచట ఆశ్రమసామకులగు శ్రీధాక్షరు సుబ్రహ్మణ్యముగారు మహాత్ముని ఖద్దరు సంరక్షణమున గ్రామములహస్తము నాటున ట్లుపన్యసింపిరి. అఖిలభారత చట్టాసంఘమున చేరినవారు నూలు బకాయియున్నచో త్వరగాపంపుడని హెచ్చరించిరి. తర్వాత మరల సీతానగరమునవచ్చి అచ్చటను చతుష్పథమువద్దను రాజాపాలెమునవలెనే యుపన్యసింపిరి. పిమ్మట అందరును ఆశ్రమమునకు విచ్చేసిరి.

బహిరంగసభ

సాయంకాలము ౪ గంటలకు ఆశ్రమమున, గృహమధ్య చతురశ్రమంబున జాతీయ పతాకధ్వజ సన్నిధానమున నొక బహిరంగసభ జరుపబడెను. గ్రామవాసులేగాక ఫిర్యాదులు పలువురు సభకు విచ్చేసిరి. ఆ సభకు మహాత్ములవారే అధ్యక్షులు. మహాత్ములవారిపటము పరిసరపుష్పపరిశోభిత మొనర్పబడి యొకపీఠమున నుంచబడెను. సభాసభ్యులందు ఆశ్రమవాసులు కొందరును, ఆశ్రమగురుకుల విద్యార్థులును, నూలువడుకుచు శ్రావ్యముగు రాట్న గానములమున మహాత్ముని పవిత్ర ఖద్దరుసంరక్షణము నోరువిప్పకయే యుపన్యసింపసాగిరి.

అంత ఆశ్రమమున ఖద్దరు కార్యక్రమమును నిర్వహించుచు వారగు శ్రీయుత జోష్యుల అప్పల రామమూర్తిగారు ప్రప్రథమమున మహాత్ముని జీవితసంగ్రహము నుడివి వారి ఖద్దరు మతత్వము విశేషముగ వివరించిరి. ఏ గ్రామమున కా గ్రామము ఏటుంబమునకు కవరసమైన దాకుంబము ఏ ఫిర్యాదును ఆ ఫిర్యాదు బట్టి తయారుచేసుకొనుట ముఖ్యమని హెచ్చరించిరి. వీరు ఆశ్రమము ప్రవేశించిన తర్వాత కొలదికాలములోనే ఫిర్యాదులు పలుగ్రామముల ఖద్దరు ఉత్పత్తికి వలయు యేర్పాట్లు ప్రశంసాపాత్రముగ గావించియున్నారు. వీరికి ఖద్దరు నందున్న "పిచ్చి" వర్ణనాతీతము.

తర్వాత శ్రీమద్దారి అన్నపూర్ణయ్యగారు మహాత్ముని నాయకత్వ మహిమనుసూచి యుపన్యసింపిరి. ఆయన సంవత్సరమువిశ్రాంతి గైకొని యొకచో కూర్చున్నతరి ఖండ్లంబు డాంతరములవారును, ఒక్కసారి తమదేశమునకు విచ్చేసి, తమ పవిత్రసందేశమిడిని ఆహ్వానింబులు వివిధదేశములనుండి వారి ములులు సహా సభ్యులీయాత్ర చేసికొని ఒక్కసారి చూచిన ఒక్కసారి భాషించిన ఒక్కసారి నేవించిన పాననలమయ్యెదమను భాషములవచ్చివుంటు ఇటీవల కొందరు నాయకులు "కింగ్ డొమింగో మూడు"లై వారిని మరల రంగస్థలమునకు వచ్చి శతృత్వము వహింపుడని వేడ్కెనుటలు చూడ "ఆయన కేకము బాధ్యోలతోనే పోయె"ననువాదము నిస్సారమై ఆయన భారత స్వాతంత్ర్యసమర సంపాదకుడు లోకకళ్యాణకర్త కాగలడని భావపు చేయుచున్నవని గంభీరముగ నుడివిరి.

పిదప శ్రీధాక్షరుగారు, మహాత్ముని గౌరవార్థమై జన్మోత్సవవారమున (10 వ తేదీవరకు) ఆశ్రమ వస్త్రాలయమున ఖద్దరు బీదలకు కొనుట కనువనట్లు చాకధరల యేర్పాట్లు గావించితిమి గాన యెల్లరును యీ వారములో విరివిగా ఖద్దరును గొని యీనాటినుండి విదేశసప్రమును పూర్తిగా బహిష్కరింపవలయునని హెచ్చరించిరి. అంత సభ ముగిసెను.

బీదలకు అన్నదానము

మహాత్ము డెవ్వరి ఆర్తనాదము రాట్నగీతములనుండి తాను వినుచున్నానని తెల్పెనో అట్టి బీదవారికి ఆయన ప్రియతములగు పంచములకుసహా వేయింటికిపుష్పములు అన్నప్రదాన మొనర్పబడెను. అనిలుపేదలు కడుపునిండ భుజించి బీదల పాటికలకుతరు వగు మహాత్మునకు జయజయధ్వానములునల్పుచు నేగిరి.

ఉత్కృష్టమైన ఓషధులవలన మాన్సు!!

జంబక్

చర్మమును శీఘ్రములో వృద్ధిచేయును. చిగుము, చెమటకాయలు, తావర, విషకురుపు, చూలవ్యాధులు, వ్రణములు లోనిపుండు మొదలగు వాటికి జంబక్ ఉత్కృష్టముగా పనిచేయును. అది పురుగుకాటు, కత్తి దెబ్బ, గాయములు, మంటలు, గోకుసుపుండ్లు, అడుగుపుండ్లు, మొదలగు వాటినిగూడ నివారించుటలో ఉత్కృష్టమైనది.

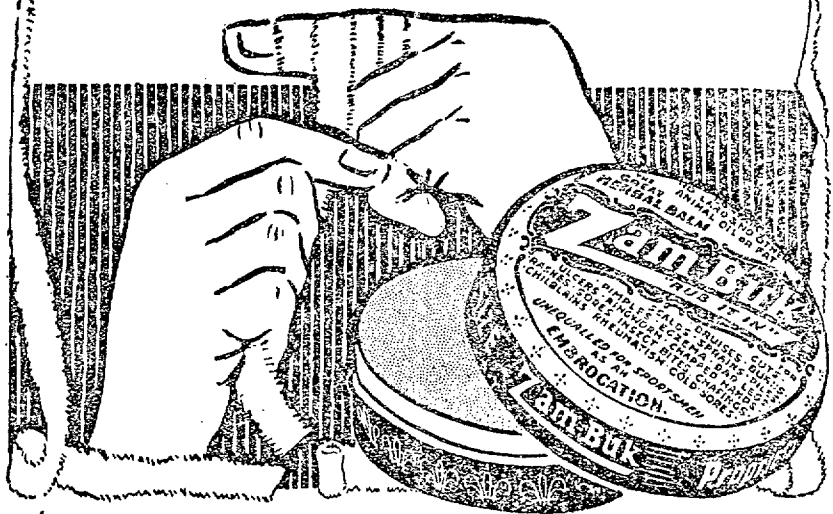
జంతుసంబంధమైన క్రొవ్వ చేర్చబడలేదు.

జంబక్ శాస్త్రయుక్తముగా అపురూపమైన ఎక్కువసరగల మూలికలచే తయారు చేయబడినది. దీని పరిశుద్ధతకు గారంటీ చేయగలము. సాధారణ తైలములవలె దీనియందు, జంతుసంబంధమైన క్రొవ్వ, అపరిష్కృతమైన లోహములు చేర్చబడి యుండలేదు. నేడే ఉత్కృష్టమైన మూలచేత తయారు చేయబడిన జంబక్ను కొనుడు.

చిన్నపెట్టె రు 1-0-0

పెద్దపెట్టె రు 2-4-0

జంబక్ ప్రతిమందుల దుకాణములోను దొరకును.

విజయం:-

మిస్సర్లు దాదా అందు కంపెనీ, ఎల్లనేడు, మద్రాసు.

జన్మదినోత్సవపు కానుకలు

ఆశ్రమవాసులను పురప్రముఖులు కొందరును ఆశోజు నడికిన నూలు మహాత్ములవారికి జన్మదినోత్సవకానుకగా పంపిరి. సర్వసంగపరిత్యాగియగువారికి ఆశ్రమవాసు లివ్వగల యే త్రమ జన్మోత్సవకానుక యదియేకదా!

గణములు:	
బ్రలి సుబ్రహ్మణ్యంగారు	508
తేతలి సుబ్బారావుగారు	3.6
పీసపాటి వెంకటసుబ్బారావుగారు	800
మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు	280
సీతానగరం జాతీయ పాఠశాల పానుగంటివారు	3500
బ్రలి సుబ్బయ్యగారు	800
నులికొండ అడినారాయణగారు	400
వంగల సత్యనారాయణగారు	200
శ్రీమతి కామేశ్వరమ్మగారు	218
మాం యతిరాజమ్మగారు	200
రామచంద్రుని వెంకటప్పగారు	80
మాం సుభద్రమ్మగారు	820
జోగ్యుల అప్పలరామమూర్తిగారు	200
చంద్రవల్ల పానుమంతరావుగారు	500
మానాప్రగడ వెంకటకృష్ణారావుగారు	78
లక్ష్మీకాంతంగారు	800
క్రొవ్వడి సుభద్రమ్మగారు	170
దులి మాణిక్యముగారు	172
కలగ సత్యనారాయణగారు	416
పీసపాటి శేషపూర్ణమ్మగారు	80
మద్దూరి వెంకటరమణమ్మగారు	250
మద్దూరి కృష్ణమూర్తిగారు	100
నీరుకొండ వెంకట్రాజుగారు	225
,, పీర్రాజుగారు	225
ఆశ్రమగురుకులవిద్యార్థులు ఉపాధ్యాయులు	2500
	18278

ఇట్లు జయప్రథముగ మహాత్ముని జన్మదినోత్సవము జరుపబడినది. తగ్గించిన ధరలకు పరిసరగ్రామములందరు విరివిగా కట్లరు కొనుగొన్నారు.

యలమంచిలి

(ఒకవిలేఖరి)

అక్టోబరు 6:- మాజిల్లా విద్యాశాఖాధికారియగు మల్లారాంరాశ్రీ శ్రీ. వి. సుబ్బారావు బి. ఏ. ఎల్. టి గారు మాయూరికి విజ్ఞేసియున్న సందర్భమున, విద్యావిషయముల గూర్చి పురజనుల కొకమహాపన్యాస మొనంగిరి. గ్రామము లోని పెద్దలు, ఉద్యోగస్తులు మొదలగువారనేవరకు సభకువచ్చి యుండిరి. మా జిల్లామునసభ్యుగారగు మల్లారాంరాశ్రీ ఆదర్శ కొలను వెంకటగోపాలరావు సంతయుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. ఉపన్యాసకులగు సుబ్బారావుగారులేవి ఆంధ్రభాషలో గంభీరోపన్యాసమొనంగి, సభ్యుల నానందమున్నుల గావించిరి. విద్యావిషయమున విశాఖపట్టణమండలము చాలవెనుకబడియున్నదనియు, యీదుస్థి స్థితిలోనుంటు ఉపాధ్యాయులు శక్తివం చనలేక మిగులపాటువడి పని చేయవలయుననివారు చెప్పమ యువకులకు సద్విద్యగఱపి వారిని దేశసేవకులుగ నొనర్చి తన్మూలమున తమదేశభక్తిని వెల్లడి చేయవలెననియు ఉపాధ్యాయులను ప్రోత్సహించిరి.

పిమ్మట వారు విశాఖపట్టణమున నవంబరులో జరుగనున్న విద్యావిషయిక సమావేశము, ప్రదర్శనమును గూర్చి విపులముగ ముచ్చటించిరి. ఈమండలమున విద్యవ్యాపింప జేయుటయు, ఉపాధ్యాయుల స్థితిని బాగుచేయుటయు, వారిలో వారికి సోదరభావములను పెంపొందించుటయు యీసభోద్దేశములని వారు వివరించిరి. దీనిని జయప్రథముగ నిర్వహించుటకు తగిన సహాయము నొనర్చవలసినదని యలమంచిలిపౌరులను కోరిరి. తరువాత సభలో ననేకతీర్మానము లేకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను. ఈమండలసభను, ప్రదర్శనమును విజయవంతముగ నెరవేర్చు దోడ్పడుటకు యలమంచిలిలో పలుకుబడిగల పెద్దమనుష్యులను మెంబర్లుగా చేర్చి యొకయువసంఘ మేర్పాటు చేయబడినది. తరువాత బాలభటులు జాతీయగీతమును కడురమ్మముగపాడిరి. అంతలో సభముగి సెను.

గుంటూరుజిల్లా ఎన్నికలు

(స్వతంత్రవిలేఖరి)

అక్టోబరు 10—గుంటూరుజిల్లాకు కాసనసభకు మూడు స్థానములు గలవు. అందుకు 8 మంది పోటీ జేయుచున్నారు. వారి రాజకీయభిప్రాయముల నీతిరస వ్యక్తముజేయువచ్చును.

కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు

1. పిల్లలమర్రి ఆంజనేయులుగారు

2. కోట జయరామరెడ్డిగారు

జస్తిను వర్గమువారు

3. పి. సి. యెస్. యతిరాజులునాయుడుగారు

4. బాగల్లమాడి కుప్పస్వామిగారు.

5. చెలసాని సత్యన్నారాయణచౌదరిగారు ప్రథమమున స్వతంత్రవాదిగా నిలిచెదనని తెల్పి ప్రస్తుతము కుప్పస్వామిగారితో గలసి పనిజేయుచు వోటు సంపాదనకు గడంబులు చే జస్తినువర్గమువారి మనుష్యుడనవలసినదేగాని స్వతంత్రుడుగాడని రూఢియగుచున్నది. మీదుమిక్కిలి పేరు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు దొంగలు వారికి వోటుఇచ్చుట పాడిగాదని చెల్లుట చాల విచారకరముగ నున్నది.

6. కుప్పరెడ్డిగారు. పేరు మొన్న గవర్నమెంటులో డెప్యూటీ సూపరింటెండెంటు ఉద్యోగమునుండి విరమించిన వారలు. ఔకావక స్వీకరించుటకు మునుపే నెలవుపెట్టి వోటు సంపాదనకై ప్రయత్నములు చేయుచుండిరి. పేరుయతిరాజులు నాయుడుగారితో కాంపెట్టు కుదుర్చుకొనిరి. సోదర వోటర్ మహాభయాలారా యీ వృత్తినిగూర్చి బాగుగా నాలోచించి వోటాసగుట పాడి. ప్రభుత్వోద్యోగములోనుండి అందుపాలీను కాఖలో పనిచేసి ఔకావక వుచ్చుకొన్న వారు ప్రజల తరపున నోరువిప్పి ధైర్యముతో కాసనసభలో రెండుమాటలు పల్కుగలరా! అచట కుప్పలనలకరించుటకా మనము ప్రతినిధుల బంపుట ప్రభుత్వమున కేలాటివ్యతిరేకముగా నుండినను రెడ్డిగారి ఔకావక భంగమువచ్చుచేమో యని వారికి భయముండక పోదు. అందుచే నిరంకుశప్రభుత్వమునకు నారు చెయ్యియిచ్చెదరు గాని యెదుర్కొన్నది యూహించుట చాల పొరపాటు.

7. జి. సింహాచలముగారు. పేరు స్వతంత్రపక్షము తరపున నిలుచుండిరి.

పిరిని స్వతంత్రపక్షమువారు యీ జిల్లాలో నిలబెట్టలేదు. వారికివారే స్వతంత్రులని తెలుపుకొనిరి. పేరు ప్రస్తుతము జిల్లాబోర్డు కుపాధ్యక్షులుగానున్నారు. కమ్యూనిస్టు పూర్తిబలమి లేకపోవుటచే జిల్లాబోర్డులో పీఠికి ఈపదవి లభ్యమయినదిగాని బాధపడుచున్న మా గుంటూరుజిల్లా కమ్యూనిస్టు పరియోగరికి రెండవపదవి నిచ్చుట కలలోనివార్త. నాయుడుగారిని ప్రతిఘటించుటకు బ్రాహ్మణుడే పీఠిగావలసివచ్చెను. పేరు గొప్ప విద్యావంతులు గాకపోయినను నరసరావుపేటలో మునిసిపల్ చెక్రెక్ పదవినిగూడ వహించియుండిరి. అచ్చటనున్న గలకక్షులతో పీఠిగూడ సంబంధమున్నది. పేరు నిలిచియుండుటచే కాంగ్రెసు యభ్యర్థికి బలము తగ్గననిభయమగుచున్నది. పేరునిలు యుట కమ్యూనిస్టుగమని చాల గొప్పనాడుక గలదు. పిరిని ఎరిగినవారు జిల్లాలో చాలకొద్దినుండి గలరు. జిల్లాలోగల యే యుద్యమమునందును పేరు పనిజేసియుండలేదు. ఇవియున్నియు గ్రహించి శ్రీ సింహాచలముగారు ఉపసంహరించుకొనుట చాల మంచిదని పలువురయభిప్రాయము.

8. నెనకపల్లి రామస్వామిరత్నగారు. పిరిని ఎరుగని వారు జిల్లాలో లేరు. ఉత్సాహవంతులు. రాజకీయము వారికి రణరంగము. అనేకవత్సరములనుండి జిల్లాసభలలో పనిజేసిన మేటి—వర్తకులు—పేరు కాంగ్రెసు ప్లేడ్జిఫైద సంఠకముజేసియుండియు వారిచే నెన్నుకొనబడక బోవుటచే స్వతంత్రవాదిగా నిలువబడిరి.

కాంగ్రెసు అభ్యర్థులగుర్చి తెలియనివారు లేరు. శ్రీ యంత పిల్లలమర్రి ఆంజనేయులుగారు జగమెరిగిన బ్రాహ్మణులు. మహావక్తలు. రాజకీయపరిజ్ఞానముగల ధీమంతులు. గత కాసన సభాప్రవేశములో కుప్పస్వామిగారితో కలసి పనిజేసియుండిరి. అందులో వారికి ప్రథమవిజయము కలిగెను. ఆ కాంపెట్ట ప్రకారము ఆంజనేయులుగారు పనిజేయలేదనియు అందు చేతనే కుప్పస్వామిగారు మూడవవారుగా వచ్చియుండిరినియు వారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. అందుచేఆంజనేయులుగారిపై కమ్యూనిస్టు వారి కొందరికి మాత్రము ఈ యపాహను గలిగించి కోపము రగుల్పజేయుచున్నారు. అప్పుడు రాజకీయ కక్షలమీద సమరము జరిగియుండలేదు. బ్రాహ్మణులకు

ఆంజనేయులుగారు సింగిల్ వోటు జేయించుకొన్నారని కమ్యూనిస్టు వారిలో కొందరికి గట్టివమ్మకము. అందుచే ఈ సమయమున వారికి సాయము జేయకూడదని వారు ప్రచారము జేయుచున్నారు. ఇది యెంత పొరపాటు పాతకమహాకాయము గమనింపవలసియున్నది. ఆంజనేయులుగారు కాసనసభలో ప్రజల తరపున నెట్లు కృషిజేసినది మనకందరికి తెలియును. కుప్పస్వామి నాయుడు ఆంజనేయులలో నెవరు ప్రజాహితముగా కృషిజేసినది లోకమునకు తెలిసియే యున్నది. తక్కినవారియపుడు జస్తినువర్గమువారితో జేతులుగలుపుకొని ప్రజలకు విరోధముగ కాసనముల జేయుటలో వారిమాగవోటును దానముజేసిరి. సోదరులారా! ఈ మూడు ఛాయాపటముల తిలకింపుడు. స్వరాజ్య పార్టీకి విజయముచేకూరినగాని మనకేయిన రాజకీయముగా లాభముండదు. అందుకై జస్తిను వర్గమువారికి సమ్యక్తులనిచ్చుట చాల యపాయకరము. పానగల్లు రాజాగారుగూడ దక్షిణమున తన పార్టీవారి విజయముపై ననుమానపడు చున్నారు. కాని వారియోక ఆంధ్రలోకముపై గలదు. వారియోక నిరాశజేయుట మన భుజస్పృంధములపై నున్నది. కాసనసభలో శ్రీ ఆంజనేయులుగారు సత్యమార్తికి చేతోడువారోడుగానుండి ప్రజాసేవ జేసియున్నారు. అట్టివారికి కులభేదము పాటించక సర్వము సమ్యక్తులనిచ్చి కాంగ్రెసు సంస్థను విజయవంతము జేయుదురని తలచుచున్నారము. జయరామరెడ్డిగారి విషయము జిల్లాలో చాలమందికి తెలియదనుట నిశ్చయము. పేరు విన్నవయ్యుంట్లు, నిరాడంబరజీవితులు, అసహాయోద్యమకంఠారావము వారికర్ణ పుటంబులబడకాలధీరునివలె రాజకీయరంగమున దూకి యాసంకులసంగరమున పనిజేసియుండిరి. పేరు వంగవోలు తాలూకాలో చీనుకుర్తి వాస్తవ్యులు గొప్పభూస్వాములు. ప్రాణముల ద్యజించుటకు నిచ్చగించు ను గాని ప్రభుత్వము వారిలో నేకీ భవిం చి ప్రజా హితమునకు భంగముగా పని జేయ ననుచున్నారు. అట్టి కాంగ్రెసు అభ్యర్థికి మీరు మీమాటలు యివ్వగోరుచున్నాము. ప్రభుత్వోద్యోగియగు ను బ్బారెడ్డిగారికి పీఠికిని జాతీయాదర్శములయందు యెంతభేదము గలదో దయచేసి వోటర్లు గమనింతురుగాక. జస్తినుపక్షపాలంబు కులగు కుప్పస్వామిగారి విషయముగూడ మనము కొంచెము తెలిసికొనుట యవసరము.

మీరు ప్రథమము కాసనసభలో ప్రవేశించినతరువాత కొంతకాలమువరకు జస్తినువర్గములో జేరియుండలేదు. కాసన సభలో పేరు ఎట్టిప్రసంగముల గావించియుండక బోవుటయే గాక ప్రజాహితమున కయినను సమ్యక్తుల నిచ్చియుండలేదు. అవసరము లేకయే జస్తినువర్గములో జేరినారు నిజముగా గొప్ప భూస్వాములును, ప్రభుత్వమువారి సహాయ మవసరములేనివారును నయినను వారిఛాయలక్రిందనే కాలము గడపిరి. ఈ విషయము కమ్యూనిస్టుకి తెలియకపోలేదు. కాని వారిని కులపక్షపాతము వీడలేదు. వారిలో మరెవ్వరు వచ్చుటకు వారిచ్చగించరు. వారికి కుప్పస్వామిగారి రావలెను. కమ్యూనిస్టు సమయమును గ్రహించి స్వరాజ్యప్రాప్తికి తోడుపడుదురో దానిని నావల త్రోతురో చూడవలసియున్నది. తెనాలి తాలూకా కమ్యూనిస్టులు ఈ జస్తినువర్గమువారికి సహాయము జేయుట చాల విచారకరము. కొసరాళా రామయ్యగారు మొదలయినవారు కులభేదముల పాటించియే గదా కుప్పస్వామిగారికి సహాయముజేయ పనిజేయుచున్నారు. దీనినిబట్టి పీఠికి జిల్లాబోర్డులో నాయుడుగారిని పదమృతుని జేయుటయే పరమావశ్యిగాని రాజకీయభిప్రాయములులేవని స్పష్టమగుచున్నది.

శ్రీ యతిరాజులునాయుడుగారు

పేరు జస్తినుపక్షమునకు ప్రధానస్తూపమువేటివారు. పేరు పానగల్లుతో సంచారముజేయు సమయములందు బ్రాహ్మణుల దిట్టుటలో నేకీభవించినను ఇతర సమయములలో వారికి సమస్యారములనిదురు వారిదయనసంపాదించుకొనుటకై ప్రయత్నించెదరు. కమ్యూనిస్టుకి వారు పూర్తి విరోధులు. అందుచే తక్కినకులముల రాబట్టినగాని వారిపని గులువు గాను. బ్రాహ్మణులకు సాయము జేసినటుల గానించు చుందురు. ప్రతిగ్రామమునందును పేరు కక్షల బెట్టి యుండిరి. పీరి జిల్లాబోర్డుపరిపాలన నిరంకుశముగ నుండుటయేగాక స్వార్థపరత్వముతోనిండి యుండి ప్రజల కేమియు సహకారము గాలేదు.

పేరు కాసన సభలో టైపు జేయించుకొనిన నాలుగు మాటల జరుపుటయేగాని ప్రజాహితముగా నెన్నడు కృషిజేసి యెరుగరు. వారి కీసంవత్సరము బాపట్లముఖ్యస్థానమైనది అచట నున్నవారు చాలమంది కుప్పస్వామిగారిపైగల కోపముకొలది నాయుడుగారికి నోక వోటును యిచ్చునటుల తెలియుచున్నది. బాపట్ల న్యాయవాదులును, ప్రజలును ఈ యపాయము ను తప్పించెదరని తలచెదము. నాయుడుగారినిజయము జస్తిను

శ్రీ దేశోద్ధారక ఆంధ్రభాషానిలయము

గౌతమీఆశ్రమం కుక్కునూరు (నిజాం)

ఈభాద్రపద బ రి రోజున యానిలయ కార్యనిర్వాహక సంఘ ద్వితీయ సమావేశము బ్ర. శ్రీ. వేలూరి సుబ్రహ్మణ్యంగారి యధ్యక్షత క్రింద జరిగినది. భావ్యభివృద్ధి కరమైన తీర్మానములు గావించబడెను. అక్వారావుపేట ప్రముఖులు ధన సంపన్నులు ఈనిలయమునకు రాజపోషక ప్రధాన పోషకులుగ జేరకొరబడిరి. ఈనిలయ ప్రథమవార్షికోత్సవము ఈ విజయ దశమి రోజున జరుపుటకును అందులకు సంస్థాన ఆంధ్ర ప్రముఖులను ఉన్నతోద్యోగియుల నాహ్వానించుటకును తీర్మానింపబడినది. ప్రతిదినము పురాణకాలక్షేపము ఏర్పాటు చేయబడినది. నిలయగృహమున స్థలసంపాదనచే పురాణ పత్రికా పతనములు గ్రామమధ్యస్థమున త్రిలింగిలిచేవృత్త రాజంబులచే నావృత్తంబై దోమూతలాడు చందమున నున్న వృత్త చ్చాయలనీడల శ్రీరామమంటపమున సాయంకాలములం దేర్పాటు గావించబడినది. శ్రీమదాంధ్రకులసీరా మాయ గము రెండవతూరి కాలక్షేప మొనరింపబడుచున్నది. దినమునకు సగటున ౧౫ సభ్యులరుచుచున్నారు. నిలయోపాధ్యక్షులగు మ. రా. శ్రీ మొక్కరాల అప్పారావుగారు గోల్కొండ ఆంధ్ర వారపత్రికలను బ్రహ్మశ్రీ పండిత ముకుంద రామమూర్తిగారు కృష్ణా పత్రికయు నూతనముగ నలకరింప జేయుచున్నారు. శ్రీకూచి నరసింహం పంతులుగారు, శ్రీమతి చాట్రాతి లక్ష్మీ నరసమాంబగారు శ్రీమతి పులుగుర్తి లక్ష్మీ నరసమాంబగారు గంపలగూడెం కుమారరాజాకోటగిరి వెంకటకృష్ణారావుబహద్ర జమీందారువారు అల్లూరి నూర్జనారాయణగారు మున్నగు ప్రముఖు లీసంవత్సరమున వింతవరకు ౫౦ గ్రంథము లిందు ముగ నలకరింపజేసి మిగుల ప్రోత్సహించినందుల కెంతయు కృతజ్ఞులము. ఈసంస్థాన పోలీసు సబు యిన్స్పెక్టరులగు మ. రా. శ్రీ జమలాపురపు కుబ్బారావు పంతులు దేశపాండ్యా వారు మాయాహ్వనము ననుసరించి యానిలయమును సందర్శించి త్వరిత కాలములో యానిలయమునకు స్వగృహము నేర్పాటు చేయ గ్రామములను కోరుమంటిమినియ సభ్యులెల్లరు ప్రతిదినము నిలయమునకు విచ్చేసి గ్రంథ పత్రికా పతనాసక్తి జూపుచుండవలెననియు అభిప్రాయమును వ్రాసి ఈనిలయపోషక స్థానము నంగీకరించి యితరులను కూడ ప్రోత్సహించెదమనియు తెలిపి మాయభీష్టులను నెరవేర్చినందులకు వారికి మాకృతజ్ఞతా భివందనముల నర్పించుచున్నాము. భూమి సంపన్నులును, వెల ము ప్రముఖులును, దాచవరం వాస్తవ్యులు నగు మ. రా. అమరారపు సోమయ్యగారుగూడ నిలయపోషకులై మా కృతజ్ఞతకు పాత్రులైరి. ఈ నిలయ విలాసములు విజ్ఞప్తులు రక్షింతురు దరఖాస్తులు, ఉచితముగా నచ్చొల్పించి తోడ్పడ వలసినదిగా విన్నవించుకొనుచుంటిమని ఆంధ్రపత్రికాధిపతులగు శ్రీ దేశోద్ధారకునకు తెలియజేయవలసినదిగా మొన్నటి సభవారు తీర్మానించిరి. ఇంతవర కీ భాషాకన్యకు వార్షికోత్సవవైభవముగాని, ఒక యింటిదానినిగ జేయుటగాని జరుగకున్నను, యీసంస్థానమున ఆమె నాదరించి పోషించు భాగ్యము సంభవించుటయే మిగుల శ్లాఘాపాత్రము. వార్షికోత్సవ మీ విజయదశమిరోజున తప్పక జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది. అప్పు డీదుమీరిన కన్యక యగును గాన ఆమె నొక యింటిదానిని జేయు సంకల్పము గూడ నప్పుడు నిర్ణయింపబడును. నిలయ నిబంధనలు మున్నగు ముఖ్య విషయము లాలోచింప బడును. దసరాయందు విరివిగ ప్రచారము పల్పనై యున్నారము. సంస్థానాంధ్ర ప్రముఖులెల్లరు ఈ సభయందు పాల్గొనియు మాప్రయత్నములకు ద్రవ్య సహాయ మొసంగియు ఈ నిలయను చిరస్థాయియై పరిల్లునట్లు ఉదార స్వభావముతో యీ దసరా సందర్భమున భూరివిరాళముల నొసంగ ప్రార్థించు చున్నారము.

కొ. వెం. రా. ల. నా. శర్మ. కార్యదర్శి.

వర్గమువారివిజయ మని వారు మరపగూడదు. వారికివోటిచ్చుట పట్టినువారికి ఇంకొక మనషిని సప్తయజ్ఞేయుటయనియు కాంగ్రెసుకు ఒక మనషిని తగ్గించుటయని తలచెదరుగాక. ఈ విషయ సంగతుల నన్నిటిని తెలిసికొని జిల్లాలోని వోటర్లు కుప్పస్వామి నావల త్రోసి దేశహితైషులును, త్యాగ బుద్ధితో పనిజేయు వారును, ప్రజాక్షేమకరులును, అగువారికి సమ్యక్తులనిదురు రని యానించు చున్నాము. కాంగ్రెసువారు నిలబెట్టినయభ్యర్థులను ప్రథమమున వోటాసంగి మూడవ వోటువిషయము నాలోచించుట ప్రతిమన జాని విధ్యుక్త ముగ తలచెదరని భావించుచున్నాను. కాంగ్రెసుకు జై.

వంగోలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

తాలూకాబోర్డు

అమృతబోలు ఫీల్డార్యుల మా తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలు జరిగినవి. శ్రీయుత నాయని నరసింహారావునాయుడు బి. ఎ., బి. యల్., వకీలు, మంహారి చంచయ్యగారులను ఎన్నుకొనబడిరి. ఇంతవరకు మా తాలూకాబోర్డుకు వైసుప్రెసిడెంటుగానున్న శ్రీయుత కొండపి రామకృష్ణరావుగారు ఎన్నికలలో నపజయము పొందుటచే వైసుప్రెసిడెంటుపదవి భారీ అయినది. వైపదవి భారీఅయి ఘోరమైన వకటిన్నరమాసము గడచినను ప్రెసిడెంటుగారు యంతవరకును వైసుప్రెసిడెంటు ఎన్నిక జరిపియుండలేదు. త్వరలో వైసుప్రెసిడెంటు ఎన్నికలు జరిపి వారివిధి నెరవేర్చుకొందురని నమ్ముచున్నాను.

బిసెంటుగారి జన్మదినము

ఈనెల 1-న తేదిన డాక్టరు ఆదివిసెంటుగారి జన్మదిన మహోత్సవము సి. వి. యల్. రీడింగరూములో మిక్కిలి యుత్సాహముతో జరుపబడెను. ఈనందర్శమున క్లబ్ సభ్యులందరి కీని ప్రీక్షాసిపల్ డిప్టీకమిషనరుగారు శ్రీయుత మన్యం వెంకట్రామయ్యగారు నొక అల్పాహార విందులొసంగిరి. విందుజరిగిన పిమ్మట సంగళూరు వాస్తవ్యులగు శ్రీయుత నరహరికాశ్రీ గారును శ్రీయుత వెంకట్రామయ్య పంతులుగారున్న బిసెంటుగారి జీవితాదర్శములనుగూర్చి మాట్లాడించిరి.

దివ్యజ్ఞానసమాజము

గుంటూరుజిల్లా దివ్యజ్ఞానసమాజములసభ ఈనెల 2, 3 తేదీలలో అయ్యన్నకెట్టి ప్రేమనందు సమావేశమయెను. స్థానిక పౌరులును, ఇతర పట్టణములనుండివచ్చిన సభ్యులును పుర ప్రముఖులును చాలామంది సభను ఆలంకరించిరి. స్థానిక సమాజమునకు అధ్యక్షులగు శ్రీయుత భీమరాజు లక్ష్మీనారాయణ రావు పంతులుగారు అందరికిని స్వాగతముసంగిరి. పిమ్మట అధ్యక్షులగు శ్రీయుత సదాశివయ్యగారు దివ్యజ్ఞాన సమాజమును గూర్చి యుపన్యసించిరి. తర్వాత సభికులడిగినప్రశ్న లన్నిటికిని సమాధానములొసంగిరి. ఆరోజురాత్రి శ్రీయుత నరహరికాశ్రీ గారు సావిత్రి హరికథను కాలక్షేపమును జరిపిరి. సభ చాలా జయప్రదముగ జరిగినది. ఇటీవల మాపురమందు దివ్యజ్ఞానసమాజము చాల అభివృద్ధి గాంచుచున్నది.

ధర్మాదాయములకమీషనరుగారిరాక

ధర్మాదాయముల కమీషనరుగారు రాయబహదూర్ యం. చంగయ్యపంతులుగారు గడచినవారములో నాయూరి యందు మకాముచేసిరి. ఇదలవాడ, వంగోలు, కొప్పోలు, దేవస్థానముల వ్యవహారములను, వంగోలు వైరాగిమతము ధూమితగా బానున్న విచారణచేసిరి. విచారణ ఘోరము మూడురోజులు పట్టెను.

హిందూ మహాయుగము

గ్రంథకర్త:

శ్రీ శ్రీ కొమఱ్ఱాజు వేంకటలక్ష్మణరావు ఎం.ఎ. గారు ఈ విఖ్యాత గ్రంథరచయిత మిప్పుడు తిరిగి 6 వ కూర్పు అచ్చుకొనిపంపినది. మాతృదేశ చరిత్రాభిమానియైన ప్రతి యాంగ్లండును దీనిని చదివితీరవలయును. ఆంధ్రమున దీనిని మించిన చరిత్రగ్రంథ మింకొకటిలేదు. ఇది పఠనీయగ్రంథముగ నుపయోగింపబడుచున్నది. ఇందు దేశపటములు, మహాపురుషుల చిత్రపులు కలవు. ధర్మ కాగితపులైందు రు1-4-0, అట్టలైందు 1-8-0, క్యాబింట్లైందు 1-8-0. ఎక్కువ పుస్తకము లొక సారి కొనువారికి కమీషనరీవ్వబడును.

కానూరు, వీరభద్రదేశ్వరరావు, బి. ఏ. యల్. టీ. మేనేజరు, లక్ష్మణరావుగ్రంథమాల, గవర్నరుపేట-బెజవాడ.

ప్రార్థన గీతావళి

ఈ పనివస్తులు, భగవద్గీతలు మున్నగువాటినుంచి గాంధీ మహాత్మునిచే కేంద్రీకరించబడిన వాటిని తాత్పర్యసహితముగ ఆంధ్రీకరింపబడియున్నవి. నెల 0-5-0 లు తపాలాబిళ్లలను పంపిన పంపబడును. 4 బుక్కులకుతప్పకగా వి.పి. చేయబడవు. 1308 ఆంధ్రబుక్కుడిపో-నిడదవోలు.

నర్సారావుపేట

(ఒక విలేఖరి)

మ్యునిసిపల్ ఎలక్షన్సు

5-10-26 తేదీన నాల్గవవార్డు ఎలక్షన్సులు జరిగినవి. దానికి నిలిచిన కాండిడేటులలో ముఖ్యులు శ్రీయుతులు చింతల చెర్య కోటేశ్వరరావు బి. ఎ. చావలి వెంకటకృష్ణయ్య బి. ఎ. బి. యల్ గాంగు శ్రీ చావలి వెంకటకృష్ణయ్యగారు ప్రస్తుతపు చెర్యమగనున్నారు. చెర్యమగారు పోలింగు ఆఫీసర్లను నియమించుటలో శ్రీవల్లభరావు శ్రీని పోలింగు ఆఫీసరుగా నియమించుటయేగాక పురుష వోల్టర్లకుడ ఒక శ్రీని నియమించి చున్నారు.

7-10-26 తేదీన చూడవవార్డు ఎలక్షన్ జరిగినది. దానిలో వైశ్యభామణులగు కాకుమాను పానుమయ్య మండవ వెంకట రెడ్డిగార్లు కాండిడేటులు. ఈ వార్డునకు రెండు సీట్లు వుండుటచేత ఆ రెంటికి పోటీలేనందున ఆయిర్వారు ఎన్నుకొనబడిరి.

8-10-26 తేదీన రెండవవార్డు ఎలక్షన్సు. దీనికి అభ్యర్థులు యగ నిలిచినవారిలో ముఖ్యులు వహారాజశ్రీ నర్సారావుపేట జమీందారుగారును మద్ది వీరరాఘవులుగారును. ఈ వార్డుకు పోలింగు ఆఫీసరుగా నియమింపబడినవాడు మ-రా-రా-శ్రీ మా జేటి పూర్ణంధ్రరావుగారు. వీరునియమింపబడినదాని 7-10-26 తేదీ వుదయం పదిగంటలకు శ్రీ జమీందారుగారికి తెలియన చేసెను. జమీందారుగారికిన్ని పోలింగు ఆఫీసరుగారికిన్ని శీవ్రముగ కొన్ని వ్యాజ్యములు జరిగియుండుటచే వీరినిమార్చి వారియొకరిని నియమించుట జమీందారుగారు చెర్యమగారికి అప్పిసి అప్పుడే పంపిరి. దానిపై చెర్యమగారు వీరిని మార్చుటకు జమీందారుగారు ఖైప్పెడికారణము సహేతుకముగ లేదనిచెప్పుచు యెండాళ్లు మెంటును రాజాగారికి సాయంత్రము ఆరు గంటలకు తెలియబ రచిరి. రాజాగారు తమ ఏజెంట్లతోను వోల్టర్లతోను 8-10-26 తేదీ ఉదయము గం. 6-30 లకు నిర్వీరకాలమునకు పూర్వమే హాజరై కాని చెర్యమగారు పోలింగు ఆఫీసరుగారితో సహా పోలింగు వైషమనదర్శకు సకాలమునకు హాజరై పోలింగు ఆఫీసరు గారు తాను పోలింగు ఆఫీసరుగ నుండలచలేదని చెప్పుచున్నార గనుక ప్రస్తుతము ఎలక్షన్సు ఆపివేయడమైనదని ఉత్తర్వు నిచ్చి ఎలక్షన్సు ఆరంభమునకు పూర్వమే అనగా 6-42 మి.ములకు ఆపివేసి యింటికి పోయిరి.

జమీందారుగారు మాత్రము అప్పుడే కలెక్టరుగారికి జరిగిన సమాచారము తెలియబరచుచు తక్షణము తిరిగి ఎన్నిక లేర్పాటు చేయునట్లు పుత్తెర్య ప్రనాదంపుడని తంతి మూలకముగా తెలియబరచిరి. ముందేమి కానున్నదో చూడవలసియున్నది.

ఆధునికాంధ్రకవిత్వప్రపంచము

దీనిలో నొకభాగ మాధునిక కవియవతులకు గొండులు కవిత్వములలో ననుసరించి విడిచి పెట్టితిని. అందు గేవల ముఖ్యులలోకొక- ప్రతికలలో దమ పేరుబాచికొని సంతసిందులలో, మఱియెందులలో- యిచ్చనచ్చిన ఖండకావ్యముల రచించిపంపఁ బ్రయత్నించువారికి ప్రోత్సహించుటయే మాముఖ్యోద్యమము. ప్రతియొక్కరును గ్రంథరచయితలే కాజాలరని మన్నింతులను, విశేషించి మచ్చిమ్యులునగు శ్రీయుత- పయిడి పాటి వేంకటాచలపతిశ్వరరావుగారు నాకు న్రాయుటలో చాలవరకు సక్రమముకలదు. ఎన్నియో యువకవిమండలు లున్న యీసమయమున వారిని ప్రోత్సహించుటకన్న విశేషముగ దేశ సేవ యింకొకటి నామంటియల్పజ్ఞానిచేతఁ గాజాలదు. కావున నాధ్యమైనంతవరకుఁ దమతమ సమగ్రజీవితములను, న్రానిక పద్యభాగములను బసినా మువ్వమును గట్టెక్కింప వేడుచున్నాడను. నావిలాసము మారినదిగాన యాక్రందివివరములకు తమ పంచేమాను లుత్తర పత్తురమును జరిపి తీర్చికొనవగు. ఆంధ్ర విద్యావాచనస్మృతి, అనుముల వేంకట శేషకవి తెలుగుపండితుఁడు, నంద్యాల

వీర్యబండ్ ధాతుపుష్టికి 2034

గంటలలో యెంత నీరైన వీర్యమునైన వజ్రమునలె గట్టి పలుచి ముసలివారికి బలహీనులకుఁగూడ సంసారముఖ మిచ్చినది. మూత్రములోను కలలోను ఇంద్రియనష్టమునకుదున్న తక్షణానిలు పును. నూతనశక్తి పలుకొనుచున్నది. 0-0-0. చిన్నబుడ్డి 1-8-0. అమృతరత్నాకరం 45 బందరువిధి మద్రాసు

భారతదేశమున కొత్త పార్టీ

1

మాంఛెస్టరు గార్డియను

నాలుగు సంవత్సరములకు పూర్వము సి. ఆర్. దాను గా రాక కొత్త రాజకీయపక్షమును లేవదీసి(అసహాయోద్యమమునుండి చీలిపోయిరి. దానివెనుక భారత రాజకీయరంగమున చెప్పుదగిన గొప్ప మార్పు కేటగిడవము జరిగినది. నాలుగు సంవత్సరములకు పూర్వము స్వరాజ్యపక్షమునుండి చీలిపోయిన లజపతిరాయగారు యధోచిత సహకారవాదుల నాయకుడగు పండిత మాశ్వగారు కలసి కాంగ్రెసులోనే కొత్త జాతీయపక్షమును స్థాపింప యత్నించుచున్నారు. వీరు భారతదేశ మంపలి జాతీయవాదులసహాయముతో ప్రతిఘటనమును వదలి వేసి సంస్కరణములలో పనిచేసి 1929 సంవత్సరపుచారణాకాలమునాటికి ఎక్కువసంస్కరణములను పొంద భారతీయులు అర్హులని రుజువు చేయ నుద్దేశించుచున్నారు. ఎన్నికలలో స్వరాజ్యపక్షమువారితో వీరు పోటీ చేయుదురు. గాంధీవాదులచే గండరగోళము చేయబడిన రాజకీయములు భారతీయులకు వినుగు కలిగించెననియు చక్కని లాభకరముగ కార్యక్రమము ననుసరించి ప్రవర్తింప భారతీయులు సంకల్పించుకొనుచున్నారనుటకు ఈసూతనపక్షపునిర్మామే నిదర్శనముని చెప్పవచ్చును.

2

నేపనువత్రిక

రాజకీయరంగము ప్రవేశించి మరల నాయకత్వము వహింపవలయునని నిరాశాపూరితులైన అనుచరుల విజ్ఞాపనకు గాంధీగారు ఎప్పటివలెనే సమాధాన మిచ్చిరి. ఒక్కసంవత్సరము విరామము పుచ్చుకొనవలయునని అతనిఉద్దేశము. విరామ కాలము ముగియగనే ద్విగుణీకృతోత్సాహముతో పనిచేయగలనని వారు చెప్పిరి. అతనివిశ్రువలె వారు నిరాశ చెందుట లేదు. వివిధసంఘములవారికి నాయకులకు సంఘర్షణ మేర్పడుట అభివృద్ధిమానక మని వారి అభిప్రాయము. కాని ఈ తగవులను అంత మొందింప తనకు శక్తిలేదని వారు అంగీకరించుచున్నారు. భారత రాజకీయములందు నూతనజాతీయపక్ష మేర్పడుట చెప్పదగిన విషయము. రాబోవు ఎన్నికలలో స్వరాజ్య పక్షమువారిని ఓడించుటకై లజపతిరాయ, మాశ్వగార్లు ఒక జాతీయపక్షము స్థాపించియున్నారు. యధోచితసహకారవాదులు, స్వతంత్రవాదులు కలసి ప్రతిఘటన విధానమును అంత మొందింప ఈపక్షమువారు పనిచేయుదురు. కాని ఈసూతన పక్షమువారు సాంఘిక వైషమ్యములను అంత మొందించు విషయమై శ్రద్ధపుచ్చుకొనుటలేదు. మీదమిక్కిలి మాశ్వ లజపతిరాయగార్ల కలయుక మహమ్మదీయ కక్షకు ప్రతిగ రాజకీయ హిందుకుక్ష సాపేక్షమును నూచించుచున్నది.

వైద్యగ్రంథములు

5

శరభరాజీయము (బసవరాజీయము వంటిది) నెల 0-8-0. బారుచర్య (ఆరోగ్యనిబంధనల డెబుపును) నెల 0-4-0 కూట ముద్దరము (ట్రైకోవత్ త్వవిమర్శ) నెల 0-4-0. అర్ధరసాయనశాల, ముక్త్యాల కృష్ణా.

గుణము ! గ్యారంటీ !! మూలికావైద్యము !!!

నారాయణి

ఇది శుక్లనష్టము, శ్రీల తెల్లకుసుమ,ముతుకూల, శగవ నాయలు పొరించును. వారంరోజులకు సరిపడుప్యాకెట్టు 1-8-0 మానాసింహ లేహ్యము ఆ వైద్యాధు లన్నిటిని నిర్మూలము చేయగలను. రు 10 డబ్బీ రు 1-0-0.

శ్రీరామకృష్ణాయుర్వేద ఔషధాలయము, రాజమండ్రి.

ఆయుర్వేదకలావిభాషణ

విద్యాన్ కె. శేషశాస్త్రిగారి

జగత్ప్రసిద్ధఆయుర్వేదాపధములు 3114

చంద్రమాడపాకము: జ్వరము, పాండు, మున్నగువాటివలన కలిగిన ఆశక్తిని పోగొట్టి మంచబలమును ఇచ్చును. ధాతుసంబంధమైన వ్యాధులకును శ్రీవ్యాధులకును సంతోషిని. శక్తివర్ధక ఔషధములలో లోకప్రసిద్ధి కెందినది. ఒకసేరు రి రూ మాత్రమే. అన్ని విధముల వ్యాధులకు ఔషధములు వారకుమన్నవి. అడన్: చూ్యానేజర్, ఆయుర్వేదశాలా శృంగేరి పోస్టు, మైసూరు ఇలాఖా.

గన్నవరం తాలూకా

కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల విజృంభి

ఎన్నికలు సమీపించినవి. కాంగ్రెసువా రెచ్చట ప్రజలను ప్రచారము చేయుచున్నను స్వరాజ్యపక్షమునకు పోటీగా నిల్చినవారికి అందులో ముఖ్యము మిర్జాపూరు రాజా గారికి ఎక్కువగా వోట్లువచ్చుటకు ముఖ్యస్థానమైన గన్నవరం తాలూకాయందు ప్రచారము చేసినట్లేక నబడిదు. ఈతాలూకా యందలి ప్రజలకు కాంగ్రెసువారియందభిమానగౌరవములు గలవు గాని జన్మినుపక్షమువారు కొన్నిచోట్ల జేయు దెవరింపుల చేతను, కొన్నిచోట్ల సరచేతి మోక్షములచేతను, సిఫార్సులచేత నది యదుగంటుచున్నది. కాని మనకాంగ్రెసువారి కట్లు భ్రమలు కలుగజేయుటచేత గారు గనుక జన్మినుపక్షమువారికి ప్రచారము లేకయే వోట్లువచ్చుటకు సిద్ధముగానున్నను మనకాంగ్రెసువారు ప్రచారము లేనిదే యేమియులాభములేదు. అట్లు చేసి కాంగ్రెసు ఆశయములను దెలియబరచినచో జన్మినుపక్షమునందు తప్పక విముఖులు కాగలరు. పత్రికలు చూచినపుడు కాంగ్రెసుపక్షమునకే విజయము చేసాగినవి కలగు నభిప్రాయము గ్రామములందలి ప్రజల యుద్దేశముల గనుగొన్నపుడు మారుటకు గారణమేమన గ్రామములందు పత్రికలు చూచు వారు తిక్కునగుటచే కాంగ్రెసువారియాశయములు పత్రికల ద్వారా తెలియవు. వోట్ల గ్రామములందరికినీ గానుండుట చేతి ప్రచారమువలన నగు కార్యము పత్రికలవలన కానేరదు. కావున కాంగ్రెసువారు జిల్లాయందంతటను ముఖ్యముగా గన్నవరం తాలూకాయందు ప్రచారమే చేయవలయును. కాలము సమీపించినది గనుక త్వరపడనిచో గన్నవరం తాలూకాయందు ప్రచారములేమి వచ్చునట్లును కాన్పించగలను.

స్వరాజ్యపక్షాభిమాని

ఫారెస్టుగార్డు హత్య

ఉదకమండలం, అక్టో 10:—ఫారెస్టుగార్డు కుట్టేను నాయకుడు హత్యచేసినట్లు సందర్భమున, ఆ జరిగినదన్న మెలక వట్టిగ్రామములో ముగ్గురు బడుగాలును మరికొందరను ఉదక మండలం టౌనుపాలీసారు అరెస్టుజేసిరి. ఇంకను ఆచూకీ దియుచున్నారు. (అ.ప్రె.)

రామచంద్రపురం కో-ఆపరేటివ్ సెంట్రల్ బ్యాంకు

ఈబ్యాంకి 8-9-1919 తేదీన స్థాపించబడినది. ఆపన త్వర మా సంవత్సరము అభివృద్ధి చెందుచున్నట్లు 1925-26 సం॥పు నివేదికను బట్టి స్పష్టపడుచున్నది. దీనియధ్యక్షులు శ్రీ జోన్నల రామచంద్రరావుగారును ఇతర ఉద్యోగీయవర్తులును తగు కృషి ని జరుపుచున్నందులకు వాటాదార్లు కృతజ్ఞులగుదురు. అన్నివిషయములందును గతసంవత్సరమున కన్న ఈసంవత్సరము అధికము పొచ్చుగా కన్పించుచున్నది. షేరుధనము రూ 54,810 నుండి రూ 72,610 లకును, డివిడెండ్లు రూ 1,58,825 నుండి రూ 3,74,285 లకును, వడ్డీ ఆదాయము రూ 88,315 నుండి రూ 1,47,470 లకును, వడ్డీలాభము రూ 8677-4-11 నుండి రూ 12607-10-10 కును పెరిగినది, నికరలాభము రూ 12,957-10-10 లోను క్షేమనిధికి రూ 3,151-14-9 లును కార్యదర్శి పారితోషికము రూ 570 లును పోను శేషించినది. రూ 9055-12-1, ఇందులో నూటికి 9 లు వంతున వాటాదార్లు పెట్టుబడిధనముపై లాభము పంచించుచుటకు రూ 5,727-2-1 ప్రత్యేకింపబడును. ఈ నివేదికమును ఆలోచించి ఆమోదించుటకు బాంకి వాటాదార్ల జనరల్ మీటింగు 10 వ తేదీన రామచంద్రపురములో జరిగెను. (స్వకీయవిలేఖరి)

లా విద్యార్థి కి శిక్ష

నాగపూరు, అక్టో 11:—క్లాసులో న్యూనుశేషుడు చదువుచుండెను కారణముచే వి. ఆర్. జోషిగారిపై దీసికొన్న చర్యలైన లావిద్యార్థులయందు చాల ఆలజ్యజగ్రత్తను. లా లెక్చరరు యావిషయమును లాకాలేజి కమిటీకి రిపోర్టుచేయగా 25 రూపాయలు జరిమానా విధించుచు తుమాఫణ నీయగోరిరి. లావిద్యార్థులు ఒకసభజేసి యీచర్య కనమృతి దెబ్బచు తీర్మానముల గావించిరి. (అ.ప్రె.)

నాగపూరు, అక్టో 11:—నిమ్మజాతులు స్నానములకై పెద్ద ఉత్సవముతో కాంతముగ నడచిపోయిరి. (అ.ప్రె.)

కావలెను

కృష్ణాజిల్లా గుడివాడతాలూకా యలకుర్రు గ్రామములో నుండు శ్యామలా ధర్మ పాఠశాలకు ప్రధానోపాధ్యాయుని స్థానమునకు సెకండరీ ప్రైవేటుగారు కావలయును. దరఖాస్తును శ్యామలా ధర్మపాఠశాలా మేనేజరు, యలకుర్రు, నిమమోలు పోస్టు, కృష్ణాజిల్లాకు సంపవలయును.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వ సం॥ అక్టోబరు 12-వ తేదీ మంగళవారము

1. భాస్కరులు.

నియమాలు బా 1-కి రు 68 0 0 ముదలు 77 0 0 వరకు

చియ్యముజస్తాలు		
కుసుమ తెనాలివి	,, వ 48 గలవి రు	12 8 0 13 0 0
నెల్లూరివి	,, డిటా	,, 14 0 0 15 0 0
డిల్లి	,, డిటా	,, 15 0 0 16 0 0
రాసులు	ర. 164 బస్తా 1-కి	,, 9 10 0 10 0 0
నువ్వులు	,,	,, 22 0 0 25 0 0

2. ధాన్యము వస్తువులు

కందులు	బస్తా 1-కి ర 205	,, 15 0 0 16 8 0
పెనగలు	,, డిటా	,, 13 8 0 15 0 0
పెసలు	,, డిటా	,, 13 8 0 14 0 0
మినుములు	,, డిటా	,, 16 8 0 18 0 0
ఉలములు	,, ర 195	,, 8 0 0 9 0 0

3. నూనెవస్తువులు.

నువ్వులనూనె బా 1-కి	,,	158 0 0	156 0 0
నెయ్యి ను 1-కి	,,	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంపేరు నెనగవస్తుబా 1-కి	,,	50 0 0	52 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	48 0 0	49 0 0
పేరు నెనగనూనెగానుగబా 1-కి రు 120 మినుకొనూనె			118 0 0
అముదము బా 1-కి	,,	90 0 0	91 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయపనుపు బా 1-కి	,,	72 0 0	78 0 0
కూరపనుపు	,,	25 0 0	28 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1-కి		180 0 0	187 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముఖగు 1-కి		రు 40,45	
కాళహస్తపాయకట్టు	,,		,, 50,55
తెల్లము బా 1-కి	రు	40 0 0	60 0 0
చింతపండు బా 1-కి	,,	81 8 0	56 0 0

5. ఇనుము.

వట్టారకం బా 1-కి	,, 28 0 0 30 0 0
చదరం	,, 29 0 0 31 0 0
రవుండు	,, 27 0 0 29 0 0

6. నూలు.

పుల్లూరు యేనుగ నెం 21½ పెట్టె 1-కి	,, 5 4 0
నూళయేనుగ నెం 20	,, 6 12 0
నెం 20 దెన్ని సింహం	,, 7 6 0
నెం 22	,, 7 14 0
నెం 12½ పాండిచేరి	,, 5 15 0
నెం 14½	,, 6 6 0
నెం 12½ న్యూకాటన్	,, 5 10 0
నెం 14½	,, 0 6 0
నెం 10½ కోయంబుకూరు	,, 5 8 0
నె 21½	,, 5 9 0
నె 14½	,, 6 3 0
నెం 12½ మాళ	,, 5 10 0
నెం 13½	,, 5 0 6

7. దూది.

బోండాపెద్దు బారవ 1-కి	రు 300 0 0
పల్నాడు దూది	,, 145 0 0

8. లోహములు.

నెం 100 రులంకిక	,, 62 12 0 63 4 0
బంగారము, రులము 1-కి	,, 21 4 0 21 8 0
నవరము 1-కి	,, 18 8 6
ఇత్తడి బా 1-కి	,, 287 0 0 260 0 0
రాగి డిటా	,, 256 0 0 260 0 0

THE STATESMAN, SAT

This would not have been used

NE

SPRIPONBIPINABILITYCOMMUNITATIVEATOWOF THE MADAR THE L OF HIS CHARIT WAS TH

FOOD POISONING

DEATH OF SIX-YEAR OLD BOY AT DELHI

DELHI, APRIL 30.

Eight persons were admitted in the Civil Hospital this morning suffering from food poisoning.

It is alleged that a Mohammedan family of eight persons took rice cooked in milk bought from a vendor and, immediately after taking it, they became unconscious and were at once removed to hospital. A boy of six has since died but the others have recovered.

The police are holding an inquiry!

Avoid danger!

MILKMAID BRAND

CONDENSED MILK

and be safe.

రావుబహద్రుల దహగం లక్ష్మీనారాయణగారు

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు నమూనాగా లెన పుస్తకరాజముల నొసంగి ఆంధ్రులందరకు మహాపకార మొనర్చిన రావుబహద్రుల దహగం లక్ష్మీనారాయణగారు 12 వ జనవరి 1878 లో మధ్యపరగణాలోని కాండ్రి నగరమున జన్మించిరి-

పితృవారణాంతరమున లక్ష్మీనారాయణగారు కాండ్రి నగరములోని గవర్నమెంటు పాఠశాలలోను నాగపూరులోని ప్రీవర్సీ పాఠశాలలోను విద్యాభ్యాసము జేసిరి- వీరు 1896 లో మెట్రిక్యులేషను పరీక్షకు వెళ్లిరిగాని జయము గాంచలేరది. తరువాత కొంతకాలము ఇంజనీరింగు నూపర్యైజుగా పనిజేసి ఉపకారజేతనము పొందుచున్న నై. కాశీలం పంతులుగారి నొక ఆంధ్ర మహాశయులు తమవద్ద కంట్రాక్టుపని చేర్చుకొనుటకుగాను యీ లక్ష్మీనారాయణగారిని 1896 లో నేని, మిడ్చెపూరు, కలకత్తా రైల్వే కట్టడములలో రేంగాలలోని గమేరియాకు తీసికొని వెళ్లిరి- యీ యేట నెలలోనే లక్ష్మీనారాయణ గారు పనులన్నిటిని తెలుసుకొనుటచే కంట్రాక్టుపనులన్నియు వీరివశమందే యుంచబడినవి. రెండునెలల తర్వాతములలో యీ పనులన్నియు ముగించి 1898 డిశంబరులో వీరు తిరిగి కాండ్రి నగరము జేరిరి. 1899 అంతయు విశ్రాంతి తీసికొనిరి. 1900 సంవత్సరములో శెంట్లబు ప్రావిన్సు ప్రాస్పెక్టింగు సిండికేటువారు కొన్ని మేంజినీసుగమలకు కనిపెట్టి లోహమును గనులనుండి త్రవ్వి కాండ్రి నగరముకు ఎగుమతి జేయుటకుగాను కాశీలంపంతులుగారికి కంట్రాక్టు యిచ్చిరి. వారును లక్ష్మీనారాయణగారును 1904 వరకు యీ కంట్రాక్టు జేసిరి. దైవవిధిచే 29 జూలై 1904 లో కాశీలంపంతులుగారు స్వర్గములాలచే కంట్రాక్టుపనులన్నియు లక్ష్మీనారాయణగారి పేర మార్చబడినవి. వారి మహాదళారంభ మిదియనియే జెప్పవచ్చును-

కాలవాహినిలో కష్టసుఖంబులు రెండును గాననగును. ఒకటే ప్రత్యేకించి కానరాదు. కష్టంబులకు జంకక, సుఖంబులకు బుక్క కాలునుపరగాముగా నీతిపథంబులు మాత్రము దృఢక జీవయాత్రజేయువారికి కష్టసుఖంబులు రెండును నొకేరీతిగనుండును. అట్టివారిని కష్టములు భయపెట్టనేరవు. సుఖంబులు మత్తకలుగజేయనేరవు. 1904 లో, లక్ష్మీనారాయణగారికి భార్యా వియోగము ప్రాప్తించినది. 1905 ఆగష్టులో సిండికేటు మేనేజరు వారికిని లక్ష్మీనారాయణ గారికిని తగాయిదా పచ్చుటచే లక్ష్మీనారాయణగారు కంట్రాక్టుపనులన్నియు మానివేయుటని వచ్చెను. అయినను అంతటితో ధైర్యము వదలక పనిజేసి వీరారు శెంట్లబు ప్రావిన్సులలోని అన్నిలోహపు గనులకు అంగీకార పత్రముకొరకుగవర్నమెంటువారికి దరఖాస్తు జేసి సంతృప్తిపొందిరి. ఆ సంతృప్తిముననే ప్రత్యేకించి ఒక మేంజినీసుగనికి ప్రాప్త యిటరీ హక్కులతో కంట్రాక్టు పుచ్చుకొనిరి- అది లగాయతు 1925 డిశంబరు ఆఖరువరకు ఆని పనిజేసి నెలకు సగుటున రు 10,000/- లను ఆర్జించుచుండిరి.

దూరదేశనర్తకమున్న స్వతస్సిద్ధముగా వెనుకంజవేసి దేశ మందున్న దలారులకు రిమనానానులను యేకొలది లాభమునకొ యిచ్చి సంతృప్తిజెందు మన దేశవర్తకులందరికాక, ధైర్యసాహస ములతో అమెరికా, ఇంగ్లాండు మొదలైన దేశములలోని కంట్రాక్టులనా పట్టి గనులనుండి త్రవ్వి తీసిన లోహములను ఓడలపై ఆయాదేశములకు స్వయముగ సెనుమతి జేయుచుండెడి వారు- తమ క్రింద పని జేయు వారిని పీడింపక బహు కొద్దిజేతనముల నివ్వక వారు సంతృప్తిజెందు మార్గమున నుంచెదరు, నేర్చుకొనిన యితర దేశస్థుల రావించియు వారి కంట్రాక్టు పనులను చక్కజేసికొను చుండిరి. వీరు నర్తకము దాయమునకంతయు మార్గదర్శకులై ప్రవర్తించుచుండిరి. మధ్య వర్తకుల లాభ మొసగి వారి లాభమును పొందుకొనునవర్తన పలుమారు బోధించుచుండిరి.

లక్ష్మీనారాయణగారు వర్తకులైనను కేవలము ఆండే నిమగ్నులు గాక ప్రాపంచిక వ్యవహారములందు జోక్యముకలుగఁ జేసికొని ప్రపంచరాజ్యతంత్రము, సాహిత్యము, శాస్త్రము మొదలైనవానిలో కృషిపల్చి వర్తకవై పుణ్యమునకు తోడు పీని ని గూడ జేర్చి పాలితపాలకుల దృక్పథమున తీసిపోక వీ రధికారానధికార గౌరవపథపుల ననేకముల నలంకరించిరి. 1910లో వీరిని గవర్నమెంటువారు రావుసాహెబు బిరుదాంకితులుగా జేసిరి. 1911 మొదలు 1926 వరకు వీరు నాగపూరుజిల్లా మెంబరుగానున్నారు. 1928లో వీరారగనుల సమ్యేళనముతరపున శెంట్లబు ప్రావిన్సుకానసభభాసభ్యుడుగా ఎన్నుకొనబడిరి. 1908 లో మూడవతరగతి అధికారములతో ఆనరరీ మేజస్ట్రేటుగా జేయబడిరి. 1910 లో రెండవతరగతి అధికారములను 1921 లో మొదటితరగతి అధికారములను 1923 లో సమ్మెరీ అధికారములను బడసిరి. 1926 జనవరిలో నాగపూరుజిల్లాకు మొదటితరగతి జిల్లా మేజస్ట్రేటుగా నియమింపబడిరి. 1926 జనవరి మొదటితారీఖున వీరికి గవర్నమెంటువారు రావుబహద్రు బిరుదము నొసంగిరి.

ఇంతవరకు వీరికిని గవర్నమెంటువారికిని గల మిత్రభావమునుజూచి వీరు కేవలము గవర్నమెంటు మెంబర్లై వారిప్రాపకమునకే పాలుపడిరిగాని ప్రజలసౌకర్యార్థ మేమియో జేయలేదని ప్రజల లోహపాదపచ్చును. అటుల పాలకుల పాపకమునకే వాంఛించినచో వీరదివరకే కె. సి. ఐ. యి. మొదలైన బిరుదములను బొందియుండెడివారు. సహాయని రాకరంగ్రంభమువరకు వీరు కాంగ్రెసుమెంబరు. వారధికారపథపులందు గూడ ప్రజల సౌకర్యమే దృక్పథముగం గుంచుకొనిరి. వ్యవసాయ దారుల కష్టసుఖముల స్వయముగ పరిశీలించుటకుగాను తాము నాగపూరుజిల్లా రామేశ్వరుల తహసీలులోజేరిన యొక గ్రామమునకు మౌగుజారయి ఆస్వానభవముతో శెంట్లబు ప్రావిన్సు రైతుల సవరణచట్టమును లాంఛరివిన్యాసచట్టమును బహుశోగ్ధతో పరీశీలించి పనిజేసిరి. ప్రస్తుతము కాంటన్మెంటు ప్రజలను భవిష్యమున నివహింపకులన్నిటికినివీరివ్యయప్రయాసలే కాగణములని కాంటన్మెంటు ఎడ్వకేటుపత్రిక ఫోపించుచున్నది. మొదట అంబాలాలో జరిగిన అఖిలభారతకాంటన్మెంటుసమావేశమునకు అగ్యక్షులై కాంటన్ మెంటు ప్రజల హెచ్చరించి వారిభావములను, కష్టసుఖములను దెలుపుపత్రికయైన కాంటన్మెంటు ఎడ్వకేటు పత్రిక అకాలస్యత్యువువాతఁ బడవండవలయు ధనసహాయమంతయు నిచ్చికాపాడినమహానభావులు వీరే. నాగపూరు పాయిసరు ఇన్స్పెక్టర్ను కంపెనీడైరెక్టర్ను సంఘమునకు వీరుఅగ్యక్షులు. నాగపూరు యూనివర్సిటీ మెంబరు, వీరారు శెంట్లబుప్రావిన్సుఇండస్ట్రీయలు బోర్డులోను జి.వి.పి. రైల్వే కంపెనీ సలహాసంఘములోను మెంబర్లుగా పనిచేయుచున్నారు

రావుబహద్రుల దహగం లక్ష్మీనారాయణగారు అనేక ధర్మకార్యము లొనరించిరి. నాగపూరుజిల్లా రామేశ్వరుగ్రామమున రు 7000/- లు వెచ్చించి ధర్మార్థమొకహాస్పిటలు ఇష్టోరు వార్డును, బాలశాలలు జిల్లాలోని కలంగుగ్రామమున రు 7000/- లు వెచ్చించి నోకహాస్పిటలునుకట్టిచిరి. నాగపూరున విక్టోరియా ప్రతిమును తిరిగినిర్మించుటకు రు 4000/- లొసంగిరి ఇంకా అనేక సంఘములకు సహాయమునర్పిరి. వాగ్దానమునర్పిన వెంటనే నెకరుట్టయేగాని కాల్గరిగెమరకు త్రిప్పనేరు రియండు కానరాదు. వీ రనేకవిద్యార్థులకు ధనసహాయముచేసి విద్యాభివృద్ధి తోడ్పడుచున్నారు. ప్రస్తుత విద్యావిధానమునందును లోటును వీరు గ్రహించి, హిందూవిద్యార్థులకు జీవనోపాధియం దుపకరించు విద్యలను కఠపు నుద్దేశ్యముతో నేర్పాట్లు జేయకుతూ హులై యున్నట్లు కర్ణాకర్ణిని వినుచున్నాము వీరివిద్య యన నెంతయుభిన్నమో వీరు చేర్చిపెట్టినపుస్తకరాజములే చూచుచున్నవి. ఒక్కవృత్తి ఆరు లేక ఏడువేల అమూల్యపుస్తకములను జేర్చిపెట్టటయంతకష్టసాధ్య మోనరులేయూహించెదరుగాక. ఈ పుస్తకము లన్నిటిని నాగపూరుపు విశ్వవిద్యాలయపు వారు పొందవలెనని ప్రయత్నించిరి. కాని లక్ష్మీనారాయణ గారికి ఆంధ్రదేశమందుండెడి అభిమానముచే అపుస్తకములను ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమున కొనగి ఆంధ్రులకును ఆంధ్రదేశమునకును బుణ్యమును తీర్చుకొనిరి. ఈ పుస్తకములు ప్రస్తుతము శికిందురా బాదునందున్నవి. ప్రస్తుతము ప్రయత్నించినను దొరకనిపుస్తకములనేకము లిందున్నవి. ఇతరదేశవ్యవహారములకు సంబంధించిన పుస్తకము లనేకములు గలవు. 1065 వ సంవత్సరపు పార్లమెంటరీ వాదములుగూడ ఇందు గానఁబడుచున్నవి. భాండాగారము లోనిజీబోయిన పుస్తకరాజములన్నియు దాదాపు నలువది వీరు వాలలోనుంచి తొంగిచూచుచు సరస్వతి తాండవమాడుచున్నట్లుండును. నెలఒకటికి వందరూపాయలుపైగా వెచ్చించి యీ పుస్తకములను ఇచ్చటఁ గాపాడుచున్నారు.

రావుబహద్రుల లక్ష్మీనారాయణగారు గనులపనిని మాని జేసి తమస్వాధీనములో నున్న వానిని కొన్నిలక్షలరూప్యముల కొక ఇంగ్లీషుకంపెనీవారికి విక్రయించిరి. వ్యాపారమును చాలించి విశ్రాంతి తీసికొనుచున్నను వీ రనేకగౌరవపథపుల నలంకరించుచు ప్రజాసేవజేయుచున్నారు. చేయనన్నారు. వారికి సంతానము లేకపోవుటచే దేశవిద్యాభివృద్ధియే వారి సంతానముగా భావించి తత్సాధకముల నేర్పరచి తద్వారాశాశ్వతకీర్తిని ప్రజాప్రేమను బడచుచున్నట్లు లెయున్నట్లు విన్నవిచ్చుచున్నది ప్రజలు. గవర్నమెంటువారును తగువిధముల వారికి తోడ్పడెదరని నమ్ముచున్నాము. లక్ష్మీనారాయణగారిని ఎఱిగినవారందరు వారికి ఒకకోటి ఏడులక్షల రూపాయల యాస్తి కలదని చెప్పెదరు. వీరికన్న భాగ్యవంతు లుండవచ్చును. ఉదారవంతులు గూడనుండవచ్చును గాని చేతజేయుమున గోరి ప్రజాసేవజేయు వారరుదు. వీరు దేశసేవయే పరమాపధికాజూచుచున్నారు. కొలది కాలములో శికిందరాబాదు కాపురస్తులవుడురని వినుచున్నాను. ధనాధ్యులును, దౌదార్యవంతులును, ప్రజాసేవయందాసక్తిగలవారును నైన లక్ష్మీనారాయణగారి చిచ్ఛటకు దయజేసియుండ సంకల్పించుకొనుట యీ పురజనులయొక్కయు అందు ముఖ్యముగా ఆంధ్రులయొక్కయు అభివృద్ధిమనయే భావించవలెను.

రావుబహద్రుల దహగం లక్ష్మీనారాయణగారికి ఆయురారోగ్యవిశ్వములు వృద్ధిపొందునట్లు జేసి వారు సంకల్పించుకొనినదేశసేవను నిరాఘాటముగా నిశ్చితభావిప్రాయముతో నేర్పక గల సామర్థ్యాశీలములు భగవంతుడు ప్రసాదించుగాక.

వారణాశి శేషగిరిరావు.

గంధర్వమహల్ విజయనగరం 3105

- ౧. వృత్తాభినయ రత్నాను శోణకు ఇదివఱకు ఒక పాతకాల నడుపబడుచున్నది.
౨. సంగీత-వాద్యాభినయ నృత్యనాటకాది విధానము నుద్దేశక పఠచుటకును-ఏతత్కళాప్రదర్శనమున జీవించుభోగి నీ నాగవాస యక్ష కాళింగ దేవదాసీజాతుల నిమ్మత్యము తొలగించుటకును, ప్రాథమధ్యతులతో నారంభింపబడినది. సంస్కార పరులు, విద్యావరాధులు, జాతీయవాదులు, కళాప్రదర్శకులు కూడ ఆదరింపదగినది-గంధర్వపత్రిక.
౩. దేశభక్త్యయమునకు పట్టుగొమ్మ యనదగిన పకవంధిర మొకటి నెలకొల్పబడినది. ఇందు దిన పత్రికలు, వారపత్రికలు పాతకుల యుపయోగార్థము ప్రదర్శింపబడును,
౪. పరిశోధకుల కొఱకు ఉద్బోధనములను, జనసామాన్యము కొఱకు ఆధునిక గ్రంథములును, సంపాదించబడి ఉపయోగములోనికిఁ జేరబడును. జనసామాన్యము కొఱకైన గ్రంథావళి సంచార గ్రంథాలయ పద్ధతిలో నడుపబడును. దీనిని స్త్రీలు, పురుషులు కూడ ఉపయోగించుకొనఁదగినట్లు ఏర్పాట్లు గలవు.
పై కార్యము కొనసాగించుట ఎల్లరు తోడ్పడఁపాధికులు.
1. సరిదే సూర్యకాంతము. 2. సరిదే లక్ష్మీనరసయ్య, 3. మద్దిల అప్పలరాజులు. 4. మద్దిల సన్యాసులు. 5. మద్దిల వైదిరాజులు. 6. కోటపాలెపు అప్పల నరసయ్య. 7. సాలూరి నూరయ్య. 8. జర్లరావు సన్యాసయ్య. 9. చింతామణి మాణిక్యం, 10. మద్దిల చంద్రమాణిక్యం. 11. మార్యాపు నూరయ్య. 12. వాడ్డుగారి అప్పారావు.

ఆంధ్ర భాషానుశాసనము

ఇది రాజమండ్రి కాశీజీ పండితులగు బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు రచించినది. దీనికి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షులైన మ-రా-శ్రీ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి యమ్. ఏ. గారు ప్రోత్సహన పీఠిక వ్రాసి యున్నారు. ఇందు ప్రాచీనాచార్యాచీన సాంప్రదాయములు రెండును చక్కగా వివరింపఁబడినవి. సుమారు 180 మంది పూర్వకవుల ప్రయోగము లుదాహరింపఁబడినవి. శైలి మిక్కిలి సులభము. విద్యార్థులు, పండితులు భాషాభిమానులుగూడఁ జదువవలసినది. ఇట్టి వ్యాకరణ మంతకుమున్ను తెలుగులో లేదు. రెండుభాగములు 14 ప్రకరణములు. రెండు సంపుటములు పాస్తేజికాక రు 1-4-0 రెండు కలసిన రెండు 1-8-0 ఆంధ్రదేశరూపకము, నాలుకాదల లక్షణము 0-8-0 కావలసినవారిట్లు వ్రాయవలెను. తాడూరి సత్యనారాయణమూర్తిగారు, ఇన్నీసుజేట, రాజమండ్రి.

ఆంధ్ర తాంజనము

వక్ర-నిడబ్బితో నహా సీసా-1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

ఆంధ్ర తాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి పీఠి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

వర్త కుల కు యిట్టి సదుపాయము ఇది వరకు లేదు 1882

వర్తకశిఖామణులకు సీమవెండికి గారంటి నిచ్చెదము ప్రతి గృహమునందును
అమూల్యమైన తరుణము ఖరారు ధర అవశ్యముగా నుండితీరవలెను

8 నుండి 8 తులముల యొత్తువరకు 8 సైజులందు పేలాగిన్నెలు, పట్టెలుతట్టిన గిన్నెలు, తయారుగానున్నవి. ఈ

దిగువ తెలుపబడిన ధరప్రకారము యివ్వబడును. ఒకేసారి 1 గ్రోసు ఆర్డరు యిచ్చిన ఒక వారము లోపుగా ధరభరా చేయబడును. లోన, వైన చక్కగా మెరుగుచేయబడియున్నది.

1 గిన్నె మొదలు 3 వరకు	కు 1 కి ధర రు	1-1-0
6 " 12 " "	" "	1-0-6
3 డజన్లు ఒకేసారి తీసిన	" "	1-0-0
6 " " "	" "	0-15-6
12 " " " (1 గ్రోసు)	" "	0-15-0

అలిపోను నెం. 2802

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ

తంజివిలాసము "ఉమ్మడియార్"

2

నగలవ ర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

వల్లెటూరు గంధమండలి

రాజమండ్రి

సంవత్సర చందా 1-0-0 మాత్రము. సం॥కు 6 పుస్తకములు
ప్రతి రెండునెలలకు ఒక గ్రంథము వెలువడును. ప్రజా సామాన్యమున మత, సాంఘిక, రాజకీయ, ఆర్థికాభ్యాసకాది భాషప్రచారమే దీని యశయము.

ఇంతవరకు వెలువడినవి.

1. గాంధీమహాత్ముని నీతిమంజరి.
2. రాజనీతిసారము.
3. ప్రాచీనభారత గ్రామపరిపాలన.
4. రామతీర్థస్వామి జీవితము-బ్రహ్మజ్ఞానోద్భవనలు.

చిరునామా:—సంపాదకుడు,

ముదిగంటి జగన్నాథశాస్త్రి పి. యె., రాజమండ్రి

వసుమతి

284

గ్రంథకర్త శ్రీమతి కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మగారు

వసుమతి సాంఘిక, సాంసారికానందములను వివరించు చక్కని సాంఘికనవల. ఆంధ్రయువతుల క్షమాసంపత్తిని పట్టె నురాగమును వెల్లడించుటలో దీనికి తుల్యమగు నవల యాంధ్ర భాషయందులేదు. విద్యాధికులచే ప్రశంసింపబడి, లెక్కబుక్కు కమిటీవారిచే నప్రూవుడు చేయబడి, యున్నతపాఠశాలలలో పఠనీయగ్రంథముగా నిర్ణయంపబడుచున్నది. పాపనా హృదయులను సైతము కరగించు వసుమతి కష్టగాథ సాంధ్ర స్త్రీపురుషులెల్లరు తప్పకవదివి సానుభూతిని జూపుదురుగాక, డిమ్మివైజా 169 పుటలు వెల రు. 1-0-0

విలాసము, మేనెజా, సరస్వతిచెన్, గుంటూరు.

వజ్రగుళికలు

20 మాత్రల డబ్బి వెల రూ. 1-0-0

ధాతుపుష్టికి, బలుమునకు, ప్రాణమునకు రక్తపుష్టియు నరముల పటుత్వమును కారణములు. రక్తపుష్టి మంచి ఆరోగ్యమునకు మూలము.

ఆంధ్ర తాంజనం డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి.

మంచితరుణము త్వరపడుడు

శ్రీమదాంధ్ర కార్తికమాహాత్మ్యము పురాణము

గ్రంథకర్త—అనిపెద్ది జగన్నాథశాస్త్రిగారు.

ఇది సాక్షాదపురాణములోని ధనుర్మాస సంహితా పరిగణితమగు దానికి నూతనాంధ్రీకరణము. కథ లక్ష్మణుని ములు. శైలి మనోహరము. అనేకపండితకవులచే మెప్పు జెందినది. కార్తికమాసములో నేమి, యితరకాలములలో శివ హిందువు లెల్లజదివి పురుషార్థము నార్జింపదగిన గ్రంథము. పద్యములు నులభశైలితో వ్రాయబడినవి. 180 పేజీలు.

పోస్టు ఖర్చులు గాక వెల రు 1-0-0 మాత్రమే.

అనిపెద్ది జగన్నాథశాస్త్రిగారు,

కొవ్వూరు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా.

ఎవరు దేశభక్తులు?

స్వదేశవృత్తులను పరదేశీయుల పోటీనుండి రక్షించువారే.

మద్రాసు వెన్నిల్ ప్యాకరీ

1964

తపాలావెట్టె ర౯, మదరాసు.

కాసుబంగారమునకును, మంచి వెండికిని గ్యారంటీ చేయగలము.

కరంచందు చబిల్ దాసు, బంగారు వెండినగల

వర్తకులు 437/3 టంకసాలపీఠి, సాహుకారుపేట మద్రాసు.

దరఖాస్తును పంపిన క్యాటలాగును ఉచితముగ పంపబడును.

వెలువడినది.

త్వరపడుడు.

శతక మంజరి - భక్తిసంపుటము

వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, ఓంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, శ్రీకాలహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, శ్రీరామతారక, రామచంద్రశతకములు పది యిందుగలవు. ఒక్కొక్క శతకమునను వెక్కు మాతృకలతో సరిచూచి చెప్పిన పాఠభేదములును, ఆయా శతకకర్తల చరిత్రమును, రచనమును, విషయమును విమర్శించు విపులమగు పీఠికయును గలవు. ముచ్చటలు గూర్చునట్లు మేలి క్యాలికోబైండు చేసిన సంపుటము వెల రు. ౧ ౦ ౦ మాత్రమే.

శతకములు విడిగను దొరకును.

ఆంధ్ర గంధ మాల,

తపాలావెట్టె నెం 212 రు, చెన్నపురి.